

НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ **Крагујевачке**

Година VI, Број 253

Излазе четвртком

Цена **70** дин.

www.kragujevacke.rs

10. април 2014. године

ISSN 1821-1550

9 771821 155019

ПОЧЕТАК ДУГОГ ОПРАВКА ПРЕМЛАЂЕНОГ МЛАДИЋА

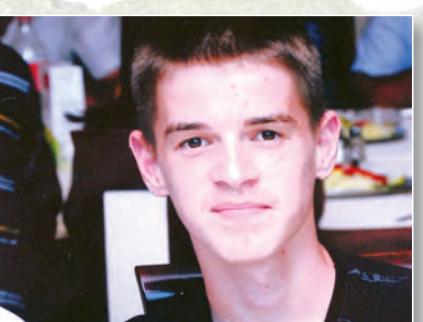
Стефановој борби потребна подршка

ЗАПОШЉАВАЊЕ МЛАДИХ СА ВИСОКИМ ОБРАЗОВАЊЕМ

Брига, чекање и надање

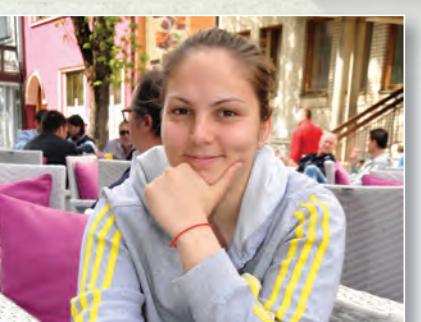
СТРАНА 5

ЈОШ ЈЕДНА ИZNЕНАДНА СМРТ СПОРТИСТЕ

Марко је јаукао од болова у глави

СТРАНА 8

ЈОВАНА РИСОВИЋ,
РУКОМЕТАШИЦА „РАДНИЧКОГ“

Змаје најбоља у Србији

СТРАНА 11

IN MEMORIAM:
МИОДРАГ МАРИЋ, ГЛУМАЦ

Одлазак нашег Чика
Милета

СТРАНА 16

Dvosobni stanovi i stanovi na 5. i 6. spratu za samo 833 evra/m² + PDV.
SAMO 833 €/m² +PDV
GRATIS - врата

SMALLVILLE Kragujevac
Prodaja i informacije: +381 34 635 2641
info@smallville.rs, www.smallville.rs

ФИЛИГРАН
ЗЛАТО - СРЕБРО
ВАНАТСКО ДВОРИШТЕ - ПЕШАЧКА ЗОНА - КРАГУЈЕВАЦ

AUSPUH SERVIS
PRODAJA I UGRADNJA ORIGINALNIH IZDUVNIH СИСТЕМА
IMASAF KeilerAuto
M. BLAGOJEVIĆA 55
362 557, 064 122 9 240

Reciklaža kertridža i tonera
dobar kertridž
mir u kući
Refill M
Karadordeva 51, www.refill.com
Tel. (034) 33 77 98 (034) 34 01 03 (064) 287 64 6

OLYMPIC TRAVEL
034/33 57 37
www.olympic.rs
SPECIJALNE ПОНУДЕ
JEDAN ПЛАЋА,
ДВОЈЕ ПУТУЈУ!!!

Крагујевачки девешерац

Када 16. априла буде конституисана Скупштина НР Србије у новом саставу, у њој ће бити деветоро Крагујевчана. Отприлике то је „квота“ која је постигана и на ранијим парламентарним изборима, најмање представника, само пет, град је имао после првих вишестраначких избора 1991. године, међутим, сада је битно промењена њихова партијска структура. Доминантни су посланици напредњака, из Крагујевца сада их је шесторо, затим двоје има коалиција СПС-ПУПС-ЈС и једног Демократска странка. Дакле, одавде су у државни парламент прошли кандидати са само три изборне листе.

Међу деветоро посланика шесторо је и до сада седело у скupштинским клупама, значи само је троје нових, исти је и полни састав - шесторица мушкараца и три dame, сви су високообразовани, троје су и универзитетски професори и - сви лекари.

Да ли ће свих деветоро Крагујевчана и задржати статус народних посланика зависиће од даљег „слагања“ којица власти, посебно извршне, јер ако неко од њих добије место, на пример, у новој Влади, мораће да поднесе оставку у Скупштини, као што је учинила Славица Ђукић Дејановић у прошлом саставу. Када је постала министарка здравља, нужно се одрекла посланичког мандата. Па да у овом кратком представљању кренемо баш од ње као представника града са најдужим стажом у државним органима.

Славица Ђукић Дејановић (1951), неуропсихијатар и редовни професор Медицинског факултета у Крагујевцу, свакако ће остати у структурима власти. Скоро је известно да више неће бити министарка здравља, то је некако и сама највиши, неизвесно је да ли ће можда добити неку другу државну функцију, али ако и остане без свега тога, посланички мандат јој је загарантован.

Иначе, докторка Ђукић је члан Социјалистичке партије од њеног оснивања 1990. године, у странци је обављала много важних функција, а сада је један од потпредседника. У три мандата била је посланик у Скупштини Србије, док је од 2000. до 2006. године била и савезни по-

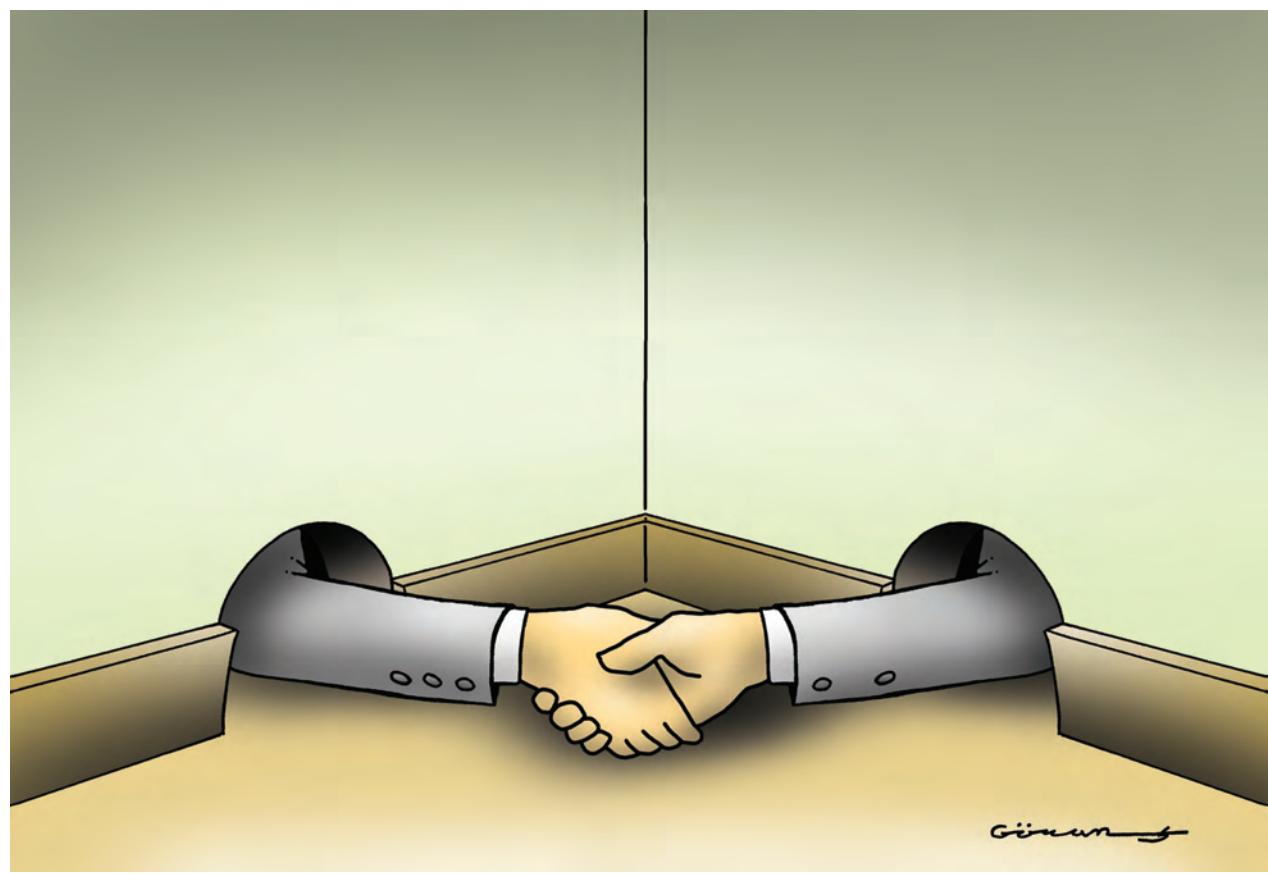
сланик, прво у Скупштини СР Југославије, па потом Државне заједнице Србије и Црне Горе. Од 2008. до 2012. године била је председница државног парламента, а с тог места обављала је и функцију вршиоца дужности председника Републике, од „развлашћења“ Тадића до устоличења Николића.

Радомир Николић (1976), дипломирани менаџер, као пети на изборној листи напредњака био је најбоље котирани кандидат ове странке из Крагујевца. Он ће 16. априла положити заклетву у Дому Народне Скупштине, а да ли ће се задовољити (или бити задовољен) само тим статусом, или ће добити какву функцију у извршној власти и одређени се посланичког мандата - близу ће бити познато. Посто Николић има и високу партијску функцију, председник је Извршног одбора СНС, могуће је да то и остане и да буде „само“ народни посланик.

Иначе, Николић је у СНС-у од њеног оснивања 2008. године, а почетком 2011. изабран је за председника Градског одбора странке у Крагујевцу. Од 2012. је и одборник у Скупштини града. Раније је био запослен у једној банци, а затим у крагујевачкој испостави „Србијагаса“.

Милета Поскурица (1954), лекар интерне медицине и редовни професор Медицинског факултета, до сада је четири пута биран за народног посланика. На листи Српске радикалне странке 2004., 2007. и 2008. године и као напредњак 2012. године. Уз то је члан Извршног одбора и Председништва Српске напредне странке. Такође, у више наврата биран је за одборника СРС у Скупштини Крагујевца, а од 2012. године је одборник СНС-а.

Кад је реч о професионалној каријери, медицину је завршио 1978. године, магистрирао 1989. и докторирао 1993. На Медицинском факултету је од 1984., а од 2004. је редовни професор.

Карикатура: Горан Миленковић

Горан Ковачевић (1970), дипломирани економиста, са 46. позиције на изборној листи СНС-а сада први пут постаје народни посланик. У странци напредњака је од њеног оснивања, а сада је и члан Главног одбора. На локалним изборима 2012. године изабран је за одборника у Скупштини града и заменик је председника одборничке групе.

О професионалној каријери Ковачевића нема јавних података, осим да је прошле године, заједно са партиском колегиницом Сањом Туцаковић, постављен на руководеће место у Привредном друштву „Центар“ (електродистрибуција).

Биљана Илић Стошић (1964), професор филозофије и социологије, активно бављење политиком почела је 2006. године у Српској радикалној странци, да би 2008. прешла у напредњаке. Била је народни посланик у претходном мандату, а истовремено је и одборник у Скупштини града од 2008. године.

Запослена је као професор етике у Медицинској школи, али откад је посланик ово радно место је „замрзла“ и на сталном је раду у Скупштини Србије.

Мирко Чикириз (1963), дипломирани правник, посланичко место добио је као члан Српског покета обнове, коалиционог партнера напредњака на претходним изборима. Био је посланик и у претходном сазиву са изборне листе „Преокрет“, иначе је у СПО-у још од деведесетих година и сада је један од потпредседника ове странке.

И Чикириз је на сталном раду у Скупштини Србије, а као правник радио је у „Таково осигурању“.

Милан Кнежевић (1952), лекар патолог и редовни професор на Медицинском факултету у Крагујевцу, народни посланик СНС и у претходном мандату, још је један од чланова ове партије који је претходно припадао Српској радикалној странци. Први политички ангажман, колико је познат, имао је у ЈУЛ-у, да би 2001. прешао у Странку српског јединства, коју је тада водио Борислав Пелевић.

Завршио је медицину у Београду (1977), где је магистрирао (1984) и докторирао (1987), а у периоду од јуна 1998 до октобра 2010. године био је декан Медицинског факултета у Крагујевцу.

Ђорђе Косанић (1967), магистар биомедицинског менаџмента, посланички мандат изборио је на листи СПС-ПУПС-ЈС, као кандидат Јединствене Србије, што је и до сада био. Политиком се бави од 2000. као активиста ДС-а, а странци Драгана Марковића Палме приступио 2006. године. Председник је Окружног одбора ЈС за Шумадију, члан Главног одбора странке, а истовремено је и одборник у градској Скупштини.

Косанић је помоћник директора Спортског центра „Младост“, али је ову функцију „замрзао“, пошто је насталном раду у Скупштини Србије.

Јована Јовановић (1988), студент медицине, једна је од 19 народних посланика ДС и једини представник ове странке у Скупштини Србије из Крагујевца. Уједно је и најимлађа крагујевачка посланица. Члан ДС је од 2007. године, од 2010. је председница Клуба Демократске омладине у Крагујевцу, а прошлог лета на Конгресу Демократске омладине изабрана је за председницу подмлатка ДС на никову Србије.

Јована Јовановић је од 2012. године и одборница у Скупштини града Крагујевца.

energetski efikasna stolarija

SUNCE

Da li ћете i naredne zime grejati ulicu?

aplikacija za obračun
uštede energije i novca

suncemarinkovic.com 034/ 330 870

Житопродукт
Крагујевац, Војводе Путника 70
Телефони: 034 370 303
370 215, 370 072, 370 135, 370 192
zitoprodukt@nadlanu.com

Брашно по производничким ценама

Произвођачке цене,
гарантовани квалитет
белог, лиснатог,
печеног, замрзнутог
пецива

Све врсте хлеба и пецива у нашим објектима:
ТЦ Аеродром, Мала пијаца,
код улаза у Житопродукт,
у кругу Заставе,
у Улици Драгослава Срејовића 5

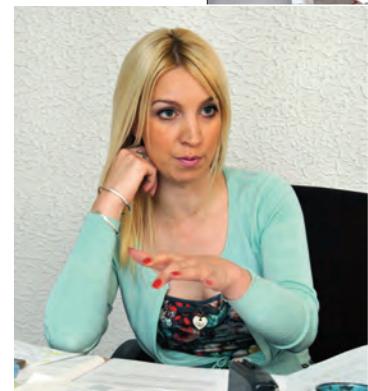
ПОВЕЋАЊЕ ПОРЕЗА НА ИМОВИНУ И ДО 160 ОДСТО

Станови највише на удару

У градској Пореској управи кажу да је прелиминарни проценат повећања 63 одсто, што у појединачним случајевима није ни близу тога. Тако, рецимо, за стан стар пет година, површине 60 квадарата у екстра зони власник је прошле године морао да плати порез од 4.246 динара, а сада га чека рачун од 11.013 динара, што је повећање од 159 одсто

Власници непретнине у Крагујевцу са забљлом чекају решења за порез на имовину, који ће због двоструко увећање пореске стопе и новог начина обрачунања пореске основице за многе бити и више него дупло већи од прошлогодишњег. Биће и оних којима се износ неће променити, али и „срђеника“ чијим је непретнинама (кућама) у појединачним зонама пала тржишна вредност, па ће им и рачун бити мањи.

У градској Пореској управи, у чијој надлежности је овај намет, увелико раде на уношеној пореским пријавама и припреми нових решења, за која још увек нико не зна да ће почети да стижу на адресе грађана. И претходних година обрачуни за порез стизали су најчешће половином маја или чак у јуну, што значи тек за трећу рату, док ће прве две грађани плаћати а контративно, односно по четвртину износа са прошлогодишњег решења.

ГРАЂАНИ НЕ ТРЕБА ДА СЕ ПЛАШЕ: САНЈА СТАНОЈЕВИЋ

ПОРЕЗ НА СТАНОВЕ ПРАТИ ЊИХОВУ ТРЖИШНУ ВРЕДНОСТ

И док у неким градовима у Србији локалне пореске управе шаљу и аконстативна решења на кућне адресе, то овде није случај. Грађани су принуђени да сами обрачунају и плаћају порез на имовину, без да им је уручен било какав рачун или налог за плаћање. Овом приликом треба подсетити да друга аконтациона рата пореза на имовину треба да се плати до 15. маја, јер у су-

протном рачуну ће додатно бити увећани за камате које на годишњем нивоу износе око 25 одсто.

Према изјави представнице градске Пореске управе у Крагујевцу Санје Станојевић, која каже да прелиминарни проценат повећа-

ња пореза на имовину износи 63 одсто, грађани не би требало да се плаше нових рачуна. Она је објаснила да репрезентативни узорак који је урађен за свих шест градских зона у 17 улицама показује да је овогодишњи обрачун пореза увећан у просеку за 63 одсто у односу на прошлу годину, што, међутим, у појединачним случајевима није ни близу тога.

Да разлога за бригу ипак има сведочи и пример новог пореског обрачуна за стан стар пет година, површине 60 квадарата у екстра зони чији је власник прошле године морао да плати порез од 4.246 динара, а сада га чека рачун од 11.013 динара, што је повећање од чак 159 одсто. Или, рецимо, за непретнину исте површине у истој зони која је саграђена пре четири деценије и за коју је порез износио 3.186 динара, ове године је 7.709 динара, односно увећан је за 140 одсто.

У другој зони, на пример, порез за стан исте квадратуре, стар 39 година, износиће

6.841 динара, што је за 124 одсто више него у прошлој години када је требало платити 3.052 динара. Већина локалних самоуправа искористила је законску могућност да порез обрачунаја по максималној пореској стопи од 0,4 одсто. У Крагујевцу је она, међутим, била највиша и износила је 0,2 одсто, али је ове године двоструко увећана.

Никада раније град није имао максималне пореске стопе, али пошто се константно смањују трансферна средства из државног буџета, као и порез на зараде, држава је решила да мањак у буџетима локалних самоуправа компензује преко пореза на имовину. Та компензација, међутим, ни издалека неће бити довољна да попуни мањак у буџету који настаје због смањења других прихода, али ће се, у сваком случају, добар део терета превалити на грађане, што је тенденција државе већ дуже време.

Од ове године другачији је и начин обрачуна основице, јер за разлику од претходне вредност објекта не утврђује Републички завод за статистику, него стварна тржишна вредност по којој се продају објекти у некој зони. Таквим обрачуном утврђено је да је цена квадратног метра стана у екстра зони у Крагујевцу 95.600 уместо 108.000 динара, како је „диктирао“ Завод, док је цена кућа на тржишту непретнине у Крагујевцу драстично низка. Тако, на пример, квадрат неке куће у екстра зони сада вреди 41.700 динара, што је више него упала мање од процене коју је доставио Завод за статистику.

Због тога ће власници кућа имати више среће са пореским рачунима него власници станови, али док не стигну коначна решења све симулације рачуна треба узети у обзир са дosta резерве. Треба навести и да власници непретнине имају право на умањење до 75 одсто.

Није немогуће да градска Скупштина у наредном периоду донесе одлуку о смањењу пореске стопе, што би значајно утицало на умањење рачуна, али у овом тренутку нико поуздано не зна да ли ће се то и додогодити. За грађане би то свакако значило велико олакшање, али би порезници морали да рачунају све изнова, па би у том случају подела решења морала додатно да сачека.

Г. БОЖИЋ

ПОНОВО АКТУЕЛНА ИСКЉУЧЕЊА СТРУЈЕ

На мети 1.200 дужника

„Електрошумадија“ по налогу „ЕПС Снабдевања“ до краја ове седмице очекује уплате 1.200 дужника у Крагујевцу из категорије домаћинства чији је дуг већи од 10.000 динара, и привредних предузећа и фирми који дuguju преко 100.000 динара. У супротном у следиће искључења.

Потрошачима су претходно послата упозорења због неизмиреног дуга закључно са 31. децембром прошле године, објашњава директор „Електрошумадије“ Небојша Обрадовић, додајући да се са обуставом електричне енергије кренуло 21. марта.

Иако се од грађана углавном може чути да је свима јасно зашто се „Електрошумадија“ изнова латила „маказа“ после 16. марта (датум републичких избора), директор Обрадовић подсећа да се од прошле године у искључења креће по налогу „ЕПС Снабдевања“. „Електрошумадија“, додаје Обрадовић, не ради по свом нахођењу, али свакако се показало да овакво средство принуде најефикасније подиже ниво наплате.

- Проценат наплате у марту, с обзиром да смо последње недеље у месецу кренули у искључења, достигаје је 95 одсто. Од Божића није било налога „ЕПС Снабдевања“ за искључења са мреже, тако да је реч о стању дуга закључно са крајем прошле године. Реално по-

НИ РЕПРОГРАМ СВИ НЕ ПЛАЋАЈУ: НЕБОЈША ОБРАДОВИЋ

траживање је, иначе, нешто веће за износе фактуре у јануару, фебруару и у марту, упозорава Обрадовић.

■ **Нови дут**

„ЕПС Снабдевање“ ревносно брине о такозваном новом дугу, који ће стићи ће на ред и односи се на прва три месеца ове године, а опроста нема. Спортски центар „Младост“ је пре неки дан 24 сата био без струје због дуга од 1,5 милиона динара. Поново су приклучени на мрежу тек када је постигнут договор са дужником, као и у случају Књажевско спрског театра који је након једнодневног искључења уплатио 156.000 динара. Примера ради, Спортски центар „Парк“ је платио за утрошну електричну енергију на затвореном базену без принуде, као и број-

јна приватна предузећа и фирме. На тај начин наплаћено је око 20 милиона динара потраживања.

- Нетачно је да су искључена вршена без икакве најаве. Од упозорења тече рок од 15 дана за уплате. Међу дужницима чији одговор чекамо налази се одређени број домаћинства, али и СТР „Катарина“, Пекара „Сара“, као и већи системи, предузећа „Метал индустрија“, „Филип Клајић“, Грађевинско индустријски комбинат „1. мај“ из Лапова, „Аутосаобраћај“ и стадион „Чика Дача“. Иначе, од 7.765 послатих упозорења у 1.200 случајева дужници до данас нису реаговали и измислили своје обавезе. Наравно, ово није најава још 1.200 искључења јер очекујемо да ће, као и обично, већина благовремено реаговати. Иначе, од почетка године до данас са мреже је искључено око 600 дужника, открива Обрадовић.

■ **Старо потраживање**

Према његовим речима „Електрошумадија“ се суштава и са проблемом наплате репрограмираног дуга из претходних година, који је и даље терет овог предузећа јер потрошачи не поштују преузете обавезе. Директор Обрадовић наглашава да ће и ти корисници у наредном периоду добити опомене, те ако то не уроди плодом уговори ће бити раскинути, а неодговорни потрошачи тужени.

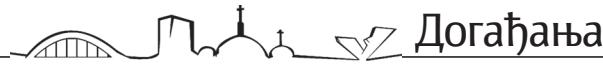

РАДНИЦИ „ЕЛЕКТРОШУМАДИЈЕ“ ОПЕТ У АКЦИЈИ

Репрограм дуговања је прошле године понуђен у два наврата, а други, закључен новембра прошле године, зависно од висине дуга омогућио је отплату на 120 рата.

- То значи да су репрограм прихватили углавном потрошачи са, условно речено, малим дугом. Сваки пети је дошао и прихватио да дуг исплати једнократно, уз повољну понуду отписа 40 одсто потраживања. „Електрошумадија“ је имала око 400 „милионских“ дужника, а тек 11 потрошача чији дуг је премашивао милион динара искористио је репрограм. Уследиће утежења, а предлози за извршења су спремни, каже Обрадовић.

Око 60 одсто од 600 домаћинстава и 100 правних лица који су априла прошле године потписали уговор о репрограму дуга не отплаћују рате, док око 20 одсто од око 13.000 корисника не измирује обавезе по основу уговора о репрограму потписаног крајем прошле године.

Нема много посла за младе са високим образовањем, сем ако нису завршили неке од тренутно тражених техничких факултета. И овај сајам показао је да дипломе друштвених факултета, чак и са мастер или докторским звањима, нису од велике помоћи, јер послодавци не нуде много радних места, а и врло су избирачки, тражећи додатна знања и вештине

Пише Јаворка Станојевић

Сајам запошљавања „Дани каријере“ који је прошле недеље, по угледу на манифестацију која се под истим називом, већ две деценије одржава у Београду, организовала студентска организација

AIESEC, потврдила је познату чињеницу да посла за младе са факултетском дипломом има веома мало. Скроман број фирми које су се појавиле на сајму и још скромнија понуда радних места на која су могли да се пријаве стручњаци за информационе технологије, машински инжењери, економисти и по који правник нису били довољни да озбиљно заинтересују најобразованију армију незапослених, коју на крагујевачкој Филијали Националне службе запошљавања чини 3.181 власник факултетске дипломе - 1.154 свршенца студента трогодишњих стручних студија, 2.020 дипломата факултета на којима студије трају четири и више година, 11 магистара и три доктора наука. Ако се овој бројци дода још 956 незапослених са дипломом високе школе из шест општина региона, посебеност сајма замишљеног као шанса за отварање врата која воде ка радном месту младих са завршеним факултетом могла би се оценити симболичном.

Представница AIESEC-а Вања Јелисавић, међутим, није незадовољна јер су, за годину дана колико је прошло од првог сајма који су организовали у Крагујевцу, урадили доста на стицању поверења међу колегама који улазе у свет рада.

- Највећи проблем на који смо у почетку наилазили био је став младих да иза наше жеље да им помогнемо стоји неки скривени мотиви. Навикути да се већина ствари ради из интереса, нису били спремни да прихвате чињеницу да им неко нуди помоћ не тражећи ништа за узврат. Прошлогодишње искуство које показује да је, захваљујући нашем сајму, званично четворо људи нашло посао и још доста примера запошљавања или прављења важних контаката за које ми не знамо, значајно је променио став наших

САЈАМ ЗАПОШЉАВАЊА „ДАНИ КАРИЈЕРЕ“

Брига, чекање и надање

колега, па ове године бележимо веће интересовање. Занимљиво је да се на сајму појавило и доста старијих људи који су дошли да се распитају какве су шансе за запошљавање њихове деце, каже Вања.

■ Једни журе, други „меркају“

Девојка са дипломом економског факултета, која је током петогодишњег стажа на бироу само једну годину радила на одређено време у банци, не дели оптимизам организатора. Каже да је потпуно разочарана сајамском понудом, јер осим могућности да на пар места остави радну биографију, није добила прилику да ближе упозна потенцијалног послодавца нити да му покаже своје способности.

- Нешто што је најављено као сајам запошљавања свело се на долазак неколико фирм којима најчешће и нису потребни нови радници, него само узимају биографије да их држе у фиокама из којих могу да их извuku у погодном тренутку. Ја сам дипломирала пре пет година са ви-

МНОГО МЛАДИХ, МАЛО ПОСЛОДАВАЦА

су наишле на пар интересантних понуда. Пошто и нису дошли са превеликим очекивањима задовољне су што су добиле прилику да виде шта се тражи и процене своје шансе.

Двојица Милоша - Недељковић и Митровић, који су завршили машински факултет, нису незадовољни, јер су могли да се пријаве за посао код неколико „јаких“ фирм. Под овом подразумевају послодавце који добро плаћају и пружају могућност за напредовање. Пошто се њихова струка тренутно доста тражи, кажу да биркају и да не би прихватили било какву понуду.

За разлику од њих, Ана Мартиновић, један од 50 дипломираних професора енглеског језика пријављених крагујевачкој Филијали НСЗ-а, на сајам је дошла више ту-

ристички него што се надала шанси за запослење:

- Дипломирала сам прошле године и пошто нема посла уписала сам мастер студије. Иако ме мастер кошта око 150.000 динара, мислим да ми то званично повећати шансу да добијем радно место. Највише бих волела да радим у просвети, јер мислим да имам све што је по-

ВОЛЕЛА БИ ДА РАДИ У ШКОЛИ:
АНА МАРТИНОВИЋ,
ПРОФЕСОР ЕНГЛЕСКОГ

ПРАВНИЦА И ЕКОНОМИСТА ДОШЛЕ ДА ОКУШАЈУ СРЕЋУ:
СНЕЖАНА БРАНКОВИЋ И КАТАРИНА КОКЕРИЋ

требно за тај одговоран посао, али посла у школама нема. И оно мало радних места која су упражњена не нуди се на сајмовима, већ се попуњавају по неким другим методама и критеријумима.

■ Слика тржишта рада

Кад се подвуче црта, „Дани каријере“ су, чак и да никоме нису помогли да дође до радног места, ипак оправдвали сврху, јер су незапосленима који после мукотрпног студирања не виде шансу да добију посао показали слику тржишта рада кроз чија уску врата само ретки успевају да прођу.

Оно што је сајам понудио, а што би требало да представља шансу да се без партијске подршке, новца, или родбинске везе нађе посао, говори да таквих могућности има врло мало. Такође, и на овој манифестацији било је више него очигледно да улазак у свет рада, без веза и корупције, обезбеђује само неколико диплома тренутно атрактивних струка потребних приватном сектору, а да су они који су дипломирали на факултетима који школују кадар усмерен претежно на државну службу, попут лекара, учитеља, професора... осуђени на чекање, или тражење прецица познатих нашем друштву које се на лествици корумпираних који су веома високо.

Да живе у земљи која има јасно зацртан план развоја и озбиљну стратегију смањења незапослености матуранти средњих школа који планирају да наставе школовање на сајму су могли да дођу до важног путоказа ка бирању факултета чије дипломе ће им обезбедити запослење. Али, пошто се показало да послодавцима требају само ИТ стручњаци, инжењери, економисти и правници, јасно је да се при одлучивању шта ће студирати морају ослонити на непоуздане прогнозе и магловите претпоставке.

ПОДАЦИ НСЗ-А

Од дефицита до суфицита - и обратно

Јелена Зорнић из крагујевачке Филијале НСЗ-а каже да на нашем тржишту рада занимања која су у једном тренутку дефицитарна врло брзо постају тешко запослива, али да се догађају и обратне ситуације.

- Машички инжењери, који су годинама тешко налазили посао, доласком „Фијата“ и компоненташа, постали су веома тражени. На другој страни имамо премер менаџера различних профиле, који су једно време могли да бирају где ће радити, па су многи то студирали, надајући се посту, сада представљају једну од бројнијих група међу незапосленима са високим образовањем. Други фактор који је утицао да многа дефицитарна занимања пређу у категорију оних која се најтеже запошљавају је отварање факултета. Од како смо добили ФИЛУМ професори српског и енглеског језика ушли су у групу која може очекивати подужи стаж на бироу. Постоје, такође и занимања која се мало траже, па иако их на бироу нема много шансе да се запосле су минималне. Иако на евидентији имамо само по једног андрографа, драматурга, радио, телевизијског и филмског продуцента, археолога, музиколога, професора кинеског, молекуларног биолога, демографа... прошле године не се није појавио послодавац спрема да им понуди радно место.

Правило да се на основу броја незапослених могу проценити шансе да се дође до посла не важи и у случају занимања која су увек тражена. Такав случај је са економистима, којих тренутно на евидентији Филијала која укључује читав регион има 591, али је у прошој години њих 60 добило шансу да се запосли. Можда ће се некоме десет процената запослених учинити премало, али када се направи поређење са једним запосленим од укупно 200 лекара који у окружу чекају радно место он-

да је јасно да студије економије још увек дају солидну могућност за проналажење радног места. То није случај са већином прозетних занимања, еколошима, дипломцима ДИФ-а, каже Јелена Зорнић.

Ни мастер дипломе не доносе предност, па НСЗ није имао ни један случај посредовања у запошљавању у коме је послодавац био спреман да да предност кандидату који је завршио мастер студије. Сви инсистирају на знању и карактерним особинама које, изменђу осталог, подразумевају комуникативност, спремност за рад у тиму и доношење одлука. Податак да на бироу посао траже три доктора наука, од којих два већ неколико година, говори, међутим да ни знање није увек до волно.

Онима који се ипак, при избору факултета, уздају у логику бројки може послужити податак да је током 2013. године већа понуда од потражње била за програмере информационог система којих нема на бироу, а послодавци су тражили двоје. Недостајају је и по један професор латинског језика, прераде воћа и поврћа, музичке и ликовне групе предмета којих такође нема међу тражиоцима посла преко НСЗ-а. Јелена Зорнић истиче да су у последње време, због „Фијата“, доста тражени стручњаци који су дипломирали италијански језик, а да посла има и за професоре немачког и скандињавских језика које траже лекари који се спремају за одлазак у иностранство.

ПОСЛОДАВЦИ ВРЛО ИЗБИРЉИВИ:
ЈЕЛЕНА ЗОРНИЋ, НСЗ КРАГУЈЕВАЦ

ПРИЗНАЊЕ НАЈУСПЕШНИЈИМ СТУДЕНТИМА

Доситејеве стипендије у правим рукама

Пише Виолета Глишић

Седам студената крагујевачког Универзитета остварило је захваљујући вредном раду и залагању, просек већи од 9,50 и тако себи обезбедило звање носиоца Доситејеве стипендије. Реч је о најпрестижнијој награди коју додељује Фонд за младе таленте, у износу од 30.000 динара. Од 2008. године, када је Фонд основан, до данас стипендирани су више од 300 студената са Универзитетом у Крагујевцу, а наставак студирања у иностранству омогућен је за око 50 талената.

Најбољи су, и ове године, одабрани на конкурсу за стипендирање 800 студената завршне године академских и 400 студената мастер студија, а крагујевачким студентима уговоре је, у свечаној сали Ректората, доделио министар омладине и спорта Вања Удовичић. Он је истакао да држава на овај начин покушава да помогне младима да се не брину за егзистенцијалне ствари, већ да се усред-среде на своје образовање и усавршавање.

- Кроз овакве стипендије трудимо се да младима вратимо за све оно што чине, јер су они покретачка снага наше земље. Ове године успели смо да износ стипендије повећамо са 25 на 30.000 динара и то младима много значи. Искрено се надам да ће та средства утрошити на своје образовање и све оно што је неопходно да буду квалитетни. Желим да им поручим да се не задовољавају просеком, већ да увек теже вишим циљевима и да буду та разлика која је Србији потребна, истакао је Удовичић.

Фонд је издвојио новац и за средњошколско образовање, па је тако крагујевачким средњошколцима, који су постигли успехе на такмичењима у земљи и иностранству, додељено преко пет милиона динара.

МИЛОШ НИКОЛИЋ

Радионице у великим компанијама

Међу добитницима стипендије било је и студената који наставу похађају на неком од факултета крагујевачког Универзитета ван овог града. Један од њих је Милош Николић, студент Факултета за машинство и грађевинарство у Краљеву. За њега, најважније што овом стипендијом добија су контакти и радионице у великим компанијама, као што су НИС и „Фиат“.

- Фонд има уговор о сарадњи са великим компанијама и ја сам већ учествовао у неким радионицама у фабрици аутомобила. Када постоји потреба и отвори се конкурс, ми први конкуршишемо за тај посао и то је велика предност

у односу на друге. Мене су већ звали, када су имали отворено радно место, али ми то тада није одговарало, јер планирам да упишем докторске студије, објашњава Милош.

Новац ће, као и већина његових колега, употребити за даље усавршавање, да купи књиге. Сматра да држава довољно улаже у најбоље студенте, али не и у one који за нивјансу имају мањи просек од њих.

- Граница за добијање ове стипендије је постављена прилично високо, па је питање шта је са онима који имају просек 9,40 или 9. То је и даље висок просек, али за њих нема довољно новца. Колико знам, државне стипендије су ове године повећане, али је и граница за њихово добијање померена са 8,5 на 9. Свестан сам да живимо у лошим условима, али као што нас ова стипендија мотивише да додатно радимо, држава мора више да улаже и у студенте са мањим просеком да би и они били што бољи, истиче овај будући машинац.

ТИЈАНА ЂИРОВИЋ

Учи за знање, а не за оцену

Да ли зато што је Факултет медицинских наука изузетно тежак или будући лекари и фармацеути нису довољно „загрејали стопице“, тек Тијана Ђиловић је једна од ретких студенткиња са овог факултета која је добила Доситејеву стипендију. Неколико испита је недостајало да просек буде чиста десетка, али и 9,88 је одличан, нарочито на студијама фармације.

- Никада се нисам оптерећивала просеком, учим за знање, а не за оцену, али наравно да и висок просек добро дође када је упитању додела стипендија. Сигурно да је тешко студирати по Болоњском систему, ако неко хоће да се запосли, нема могућности јер мора да буде редован на предавањима. Сви имамо своје прохете, већ одавно смо пунолетни и не би желели да будемо на терету родитеља, тако да сваком студенту значи стипендија, а нарочито оваква, објашњава Тијана.

Иако ово није једина стипендија коју прима, дефинитивно је најважнија, јер њу може да уложи у даље школовање. Такође, нада се да ће јој помоћи у потрази за послом.

- Тренутно сам у великом размишљањима јер желим добро да одлучим шта је најбоље за моју будућност. Сигурна сам да желим даље да се образујем, али школовање бих волела да наставим у Београду или иностранству. Зато ми ова стипендија толико и значи и мислим да је леп гест државе да на тај начин подржи наш труд и рад.

НЕБОЈША АЋИМОВИЋ

Најбољи на Универзитету

Да се исплати вредно радити најбоље показује пример Небојше Аћимовића, који је са просеком 9,94 најбољи студент крагујевачког Универзитета. Тренутно завршава четврту годину Филолошко-уметничког факултета, одсек хармоника, а у плану му је да упише и мастер, а затим и докторске студије. До сада није био стипендиста Фонда, али је током средњошколског и факултетског образовања примао друге државне стипендије.

- Велика ми је част и задовољство што сам постао стипендиста Фонда за младе таленте, јер иза мене стоји велики рад и одрицање. Мислим да је врло важно што држава улаже у таленте, што нас подржава, јер ћемо ми једног дана постати ослонац земље. Новац ћу првенствено усмерити на даље образовање и усавршавање. Тако ћу бар обезбедити стан и купити књиге за почетак, надам се, докторских студија, објашњава Небојша.

Он закључује да није тешко остварити висок просек и да добијене стипендије сада треба и да оправдају. То му даје мотивацију да остане у земљи и да се бори за своје циљеве, које може да оствари овде, а не у иностранству.

ЈОВАНА РАДОВАНОВИЋ

Из Америке на мастер студије

Доситејеву стипендију је ове године добила и девојка која је своје школовање наставила у Америци. Наиме, Јована је пре осам месеци добила стипендију за завршетак студија на неком од америчких колеџа, а за месец дана враћа се у Србију. Иако студира графички дизајн, за чије стручњаке и нема превише посла код нас, решила је да се врати и заврши мастер студије у својој земљи. Постоји још једна стипендија која је послаја дошао је тата, који је поносан на Јовану, али и на друге младе људе који су својим знањем добили ово признање.

- Надам се да ће сва деца која су данас била овде, са изузетним талентом и изузетним просеком, моћи да се запосле. Фонд за младе таленте покренуо је многе програме и радионице са великим компанијама и надам се да ће им то помоћи у потрази за послом, јер је услов за добијање стипендије био да наредних пет година проведу у неком српском предузећу или три године на биуру. Сви се плашимо да не буде ово друго, каже Драгош Радовановић.

Иначе, са задовољством истиче чињеницу да ће се његова ћерка вратити у Србију и сва знања која је тамо стекла применити у својој земљи. Иако му је драго што је отишla тамо и упознала неку другу културу, видела како другачији систем функционише, ипак се нада да ће дати максималан допринос развоју свог града и графичког дизајна у нашој земљи.

КАТАРИНА ЗДРАВКОВИЋ

Мотивација важнија од новца

Међу успешним крагујевачким студентима има и оних који су већ две године заредом носиоци Доситејеве стипендије. Једна од њих је Катарина Здравковић, студенткиња Економског факултета, са просеком 9,72. Према њеним речима, од новца који добијају за њу је много важније то што је у биографији имати референцу да је имала ову стипендију, као и мотивација коју им држава на тај начин даје.

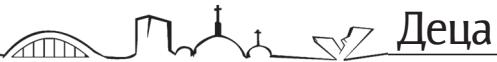
- Држава оддава за младе онолико колико може и то нама значи јер када неко уочи наш рад, када оддава време и ресурсе, то нас мотивише да још боље радимо. За мене је та страна битнија од новца, али у ситуацији у којој живимо и он добро дође. Гледам да га искористим за усавршавање, упишем разне курсеве и радионице, али и за неке животне ствари, објашњава Катарина.

Планира да већ у октобру упише докторске студије и нада се да ће јој ова стипендија помоћи у потрази за послом. Већ сада види њене користи, јер их је Фонд повезао са великим компанијама и привредницима и тако омогућио да изблизи више како функционише процес производње.

- Отворена су нам врата и за посао, ако фирма има отворено радно место, јер ће прво звати нас са којима су сарађивали. То је важно јер је услов стипендије да останемо у земљи, па у ситуацији када сви мисле да је тамо негде боље и жеље да оду у иностранство, ова стипендија их везује за Србију. То је добар начин да се спречи одлиман мозгова, али и држава мора да нам обезбеди услове за рад, закључује Катарина.

МИНИСТАР ВАЊА УДОВИЧИЋ СА КРАГУЈЕВАЧКИМ СТИПЕНДИСТИМА

НОВИНЕ У ПРЕДШКОЛСКОМ ОБРАЗОВАЊУ

Још један припремни разред

Предшколска установа једва може да одговори и садашњим затевима, а Национални просветни савет најављује увођење још једне године обавезног предшколског програма. Тешко да ће децу моћи да приме пребукиране школе, а питање је има ли новца за адаптацију других објеката. Ни приватни вртићи нису решење, пошто се не налазе у систему образовања

З а Сашу и Марију, тридесетогодишње Крагујевчане, већ две године постоји само једна нерешива загонетка - како да свог петогодишњег малишана упишу у вртић.

- Будућим мајкама саветовала бих да прво обезбеде место у обданишту па тек онда роде дете. Први пут смо документа поднели пре две године. За његово годиште тада је било места само у „Лептирићу”, није нам близу, али нисмо могли да бирајмо. Није прошао. Пре тога смо се снабдили чувањем, ја једно време нисам радила, а и сматрали смо да је најбоље да дете крене у вртић онда када психолози то и препоручују -

са три, три и по године. То се, међутим, испоставило као потпуно погрешно, јер да смо га уписали у јаслену групу сада би имао место у вртићу, овако се и даље налазимо на листи чекања. Питање је шта ћемо урадити ове године, пошто смо видели конкурс, а у њему пише да за децу рођену 2009. године уопште нема места. Чињеница да обое радимо не помаже много, пошто ја нисам запослена застално, каже Марина.

На жалост, нерешива загонетка и за Предшколску установу „Нада

ДЕЦА У ПРИВАТНОМ ВРТИЋУ „ВРАБАЦ“

Наумовић” је како да одговори на силне захтеве за упис. Ситуацију ће додатно закомликовати и „најсвежија“ идеја Националног просветног савета којом се уводи још једна година обавезног предшколског програма. Тешко да ће да овај предлог заживи већ 2016. године.

■ Место за свако треће дете

Статистика Националног просветног савета каже да, уколико се не ради на припремни предшколски програм, у овом тренутку тек свако треће дете на територији Србије похађа неки вртић. Идеја лани усвојене „Стратегије образовања до 2020.“ је да се тај број повећа. Један од предлога је да се сваком детету од четврте године па до поласка у припремни предшколски програм да могућност да „минимално, у току бар једне године, бесплатно користи скраћене, полуодневне програме за подстичање развоја и предшколског васпитања и образовања, зависно од потреба породице и детета“. Програм би трајао приближно четири сата дневно, пет дана у недељи, у току једне школске године, а његово спровођење гарантовале би Република и локалне самоуправе.

Ову идеју сви су видели као даљку будућност, међутим, прошле недеље Национални просветни савет усвојио је акциони план за спровођење стратегије којим се предвиђа да овај предлог заживи већ 2016. године.

- Укључивање све млађе деце у неке видове њима прилагођеног образовања представља практично светски тренд. Државе чији се образовни системи квалификују као најбољи на свету, попут скандинашких земаља рецимо, управо доиста пажње посвећују раном учењу. Ова идеја ни у Србији није нова. Практично је још оном реформом Гаше Кнежевића било предвиђено да се основна школа продужи за још један разред. Да ли ће увођењем обавезног четвороочасовних програма у ранијем узрасту садашњи припремни предшколски програм практично постати нулти разред видеће се, каже Радојко Дамјановић, начелник Школске управе.

Питање је, међутим, како ову одлуку са папира превести у реалност. Увођење још једне генерације која ће имати обавезу да похађа макар и четвороочасовни програм у Крагујевцу отвара питање где се се он одвијати. Овдашњи вртићи одавно су пребукирани, а ни у школама нема довољно места. Изградња два нова вртића подмирила би тек садашње потребе. Наиме, на листи чекања за упис у крагујевачке вртиће су још од прошле године 592 детака и девојчица. Многи од њих ће „испод црте“ остати и након овогодишњег конкурса, пошто је предшколска установа огласила 312 слободних места.

- Прошле године на конкурс нам

БОЈАНА МИКАРИЋ, ВЛАСНИЦА „ВРАПАЦА“, КОЈИ ЋЕ ПОСТАТИ ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА

СТРАТЕГИЈА ДО 2020. ГОДИНЕ

Дефинисање стандарда квалитета

Статистика Министарства просвете каже да тек 15 одсто деце до три године иде у обданиште. Међу четвротогодишњацима тај број се више него удвостручује и износи 34 процената. Старијих годину дана у вртићима има 39,4 одсто, док припремни предшколски програм похађа 94 процента малишана узраста од пет и по до шест и по година. Један од циљева Стратегије образовања до 2020. године је да се број деце обухваћене раним образовањем повећа, али и да се предшколски програми и услови рада у обдаништима подигну на виши ниво.

Садашњи систем чини мрежу од 159 предшколских установа са 2.384 објекта, чији су оснивачи локалне самоуправе и 60 приватних установа. Улагања у изградњу нових предшколских установа и у адаптацију других расположивих простора, сматрају аутори стратегије, недовољна су и на републичком и на локалном нивоу.

Идеја стратегије је да улагања у образовање са 4,4 одсто буџета Републике буду подигнута на најмање шест процената. Мрежа установа мора бити проширења, нарочито у неразвијеним и сеоским срединама.

„Установе морају да остваре и унутрашњи преображaj: да развијају и негују инклузивну образовну политику, да буду флексибилно организоване, да примене интерактивне и активне методе васпитно-образовног рада које су усмерене на дете, буду усмерене ка остваривању права детета, отворене ка локалној средини, да организују програме и за децу из локалне средине која нису обухваћена тим установама и остваре интензивну сарадњу с родитељима и другим социјалним партнерима из локалне средине“, наводе аутори стратегије.

Један од начина да се ово постигне јесте дефинисање стандарда квалитета, било да је у питању простор и опрема, а нарочито када се ради о кадровима који са децом раде и васпитно образовним програмима. Управо на основу тих стандарда биће уведен национални систем акредитације за предшколске установе и њихове програме.

за рад са децом и слично, и самим тим нису у систему образовања и васпитања.

Приватници најчешће налазе алтернативне начине, пошто је процес верификације установе јако дуг. Установа може да буде основана и да почне да обавља делатност ако има доволан број деце, програм образовања и васпитања, простор, опрему, наставна средства и стручне сараднике, у складу са прописаним стандардима, обезбеђена средства за оснивање и рад, обезбеђене хигијенско-техничке услове, у складу са законом и прописима којима се уређује ова област. Мора да прође контролу просветних инспектора и добије верификацију Министарства просвете.

Бојана Микарић, власница вртића „Врабац“ који постоји већ две године, тек је пре петнаестак дана ушла у процес регистрације предшколске установе.

- Чињеница је да нико не жели да уђе у овај прилично дуг поступак док није сигуран да је посао „кренуо“. Проблем представља и то што читајући законе и правила иcke мало тога можете да докучите, пошто се све одредбе углавном односе на установе које оснивају државни орган или локална самоправа.

Одлучила сам ипак да „Врабац“ верификујем као предшколску установу зато што имамо неколико малишана који ће у септембру постати предшколци, а њихови родитељи желе да деца остану код нас. Простор у коме радимо уређен је у складу са прописима, имамо два васпитача и медицинску сестру који раде са групом од тридесетак малишана. Од почетка имамо ангажованог и стручног сарадника педагога, план и програм у складили смо са захтевима нашег образовног система, али га комбинујемо са неким елементима мониторсрија. Вртић ради као двојечнични, малишани сваког дана има-

МНОГО ЗАХТЕВА, А ПРЕМАЛО МЕСТА: МАРИЈА СТЕВАНОВИЋ, СЕКРЕТАР УСТАНОВЕ „НАДА НАУМОВИЋ“

значи обезбедити предшколској установи довољно простора за пријем још око 1.200 малишана. Стратегија, додуше, предвиђа и искоришћавање слободних школских простора, месних заједница и слично, али њихова адаптација за боравак деце такође изискује улагања.

Многи ће аутоматски помислити да је решење укључивање приватних вртића у систем, али то није тако лако извести. У Крагујевцу постоји пет приватних вртића у којима постоји полуодневни и целодневни програм. Ове установе, међутим, немају статус предшколских установа, већ су регистроване као играонице, агенције

ју и часове енглеског језика, а део групе учи немачки, објашњава Бојана Микарић.

У „Врапцу“ се надају верификацији. Међутим, уколико је и добију за две године поново ће морати да прођу кроз читав процес. Стратегија и Акциони план Националног просветног савета, наиме, предвиђају да сви вртићи, и државни и приватни, морају да буду акредитовани. Комисија за акредитацију биће формирана већ у октобру, а услови и процедуре биће утврђени до јануара 2016. године, када би требало да почне.

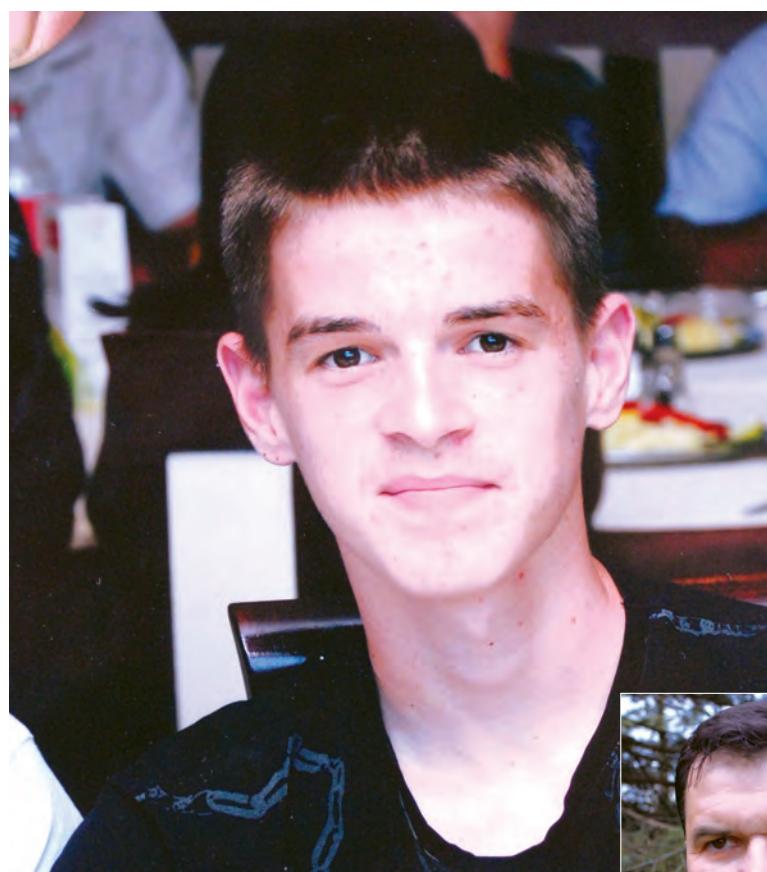
Марија ОБРЕНОВИЋ

ЈОШ ЈЕДНА ИZNЕНАДНА СМРТ СПОРТИСТЕ

Марко је јаукао од болова у глави

Играчу „Груже“ Марку Јанковићу (21) позлило је изненада на тренингу прошлог четвртка, а лекари у Крагујевцу и Београду били су немоћни, у суботу је преминуо због великог излива крви у мозгу. У клубу кажу да је имао редовне лекарске прегледе код специјалиста спортске медицине, последњу недавно, када је положио испите за фудбалског судију

УЖуњама, у првој кући у селу са леве стране пута, седе комшије и рођаци фамилије Јанковић и немају речи. Тело покојног фудбалера лигаша „Груже“ Марка Јанковића тек што су довезли из Београда. Отац Драгиша Гиле стојици трпи бол и жели да изнесе све појединости о последњим тренинцима свог сина

ПОКОЈНИ МАРКО КАДА ЈЕ СТЕКАО ПУНОЛЕТСТВО

ПРОДИЦА У ШОКУ:
СТРИЦ, СЕСТРА, БРАТ, МАЈКА И ОТАЦ МАРКА ЈАНКОВИЋА

Марка. Био је најмлађи од троје деце, старији су Александар и Марина. Основну и средњу школу завршио је у Книћу. Атлета од скоро два метара и осамдесет килограма, по занимању економски техничар и потом и фудбалски судија. И отац му се бавио фудбалом, а он од другог разреда похађа школу фудбала у Книћу. Возио је „опел астру“ и нема кога није повезао кад је ишао и враћао се са тренинга.

- Био је жива ватра и знао је да у друштву подигне атмосферу, увек видар и расположен. Заљубљеник у фудбал, жељео је и играчку и судијску каријеру. Никад није био болестан, мада нису смели лекари из Груже и Кнића да га пусте из амбуланте, а он је још возио од Груже до Кнића, па од Кнића до Жуња, испред ковчега једва чујно почиње причу о свом прерано изгубљеном сину Марку отац Драгиша. - Знам да је свратио код Зечевића у Дом здравља Кнић који му је дао „таблету за главу“ и кући је довезао кола под стараховитим боловима. Истрчава из кола и утручава у бабину собу, леже на кревет и почине гласно да кука и да се ваља по њему. Каже нам да му је у Гружи лекар дао „панадол“, а у Книћу лекар је хтео да му да ињекцију, коју он није прихватио, већ је попио две таблете за болове.

Видевши да му се стање погоршава, отац га заједно са сином Александром уноси у ауто и поново вози лекару у Кнић. Кад су били на мосту преко језера почeo је да по-

ИМАО јЕ СВЕ УРЕДНЕ ЛЕКАРСКЕ ПРЕГЛЕДЕ:
ТРЕНЕР „ГРУЖЕ“ БАНЕ ТОДОРОВИЋ

шни спорчки радник Бане Тодоровић, видно потрешен тешком животном и фудбалском трагедијом свог пулена, описује га спорским речником:

- Марко је из школе фудбала

„Марјан“ у Книћу.

Седам година играо је лигу петлића и пионира Западне Србије, па је играо две сезоне у Партизани из Бумбаревог Брда, па у Пајсијевићу. Код нас је дошао зато што озбиљније тренирамо, не играло само недељом. Био је играч који је волео фудбал,

волео је да тренира и да потпуно

спреман изађе на терен. У животу је био тих и повучен, на тренингу жуistar, омиљен међу другарима и увек спреман за шалу. Рекли су ми да се на тренингу пожалио да га бољи глава са леве стране. Милјан га је ослободио тренинга и послao до Дома здравља. Доктор му је дао неки лек и он се вратио по другове Стефана Стакића, Ђорђа Јанковића, које је одвезао до Кнића. Знам да је свратио до дежурног лекара у Дому здравља Кнић и отишao кући,

Тодоровић тврди да сви његови играчи имају лекарске прегледе код доктора спортске медицине и да је покојни Марко имао скоро још један додатни озбиљан преглед у истој институцији јер је недавно завршио школу за фудбалске судије.

Марко је сахрањен у родном селу Жуње, али остала је још једна енigmа о неочекиваном умирању спортиста, неки кажу „синдрому изненадне смрти“.

Милош ИГЊАТОВИЋ

МАРКО (ДРУГИ С ЛЕВА) НА ПОЧЕТКУ БАВЉЕЊА
ФУДБАЛОМ

санитет га је пребацио, страховито брзо, у Клинички центар Београд, за сат и неки минут. Ја га нијам могао стићи мојим „опелом“. Лекари су га, кад сам ја дошао, већ снимали и рекли су ми да на левој хемисфери мозга крварење не стаје. Под тим условима не може да се врши хируршка интервенција и

СА ЕКИПОМ „ПАРТИЗАНА“ ИЗ БУМБАРЕВОГ БРДА (МАРКО СТОЈИ,
ЧЕТВРТИ С ДЕСНА)

НАДА СЕ ДА ЋЕ ОПЕТ СЕСТИ НА МОТОР, КОЈИ МУ ЈЕ „ВРШЊАК“

После тешких повреда бејзбол палицом, четвромесечне коме и борбе за живот, матурант Политехничке школе улази у дугу рехабилитацију - да прохода, да прогледа, оспособи рад руку... Постоји воља, и његова и породице, међутим тај дуги процес ће и коштати, а углавном пада на терет родитеља. Зато је прича о Стефановој борби и позив људима добре воље да му помогну

Пише Елизабета Јовановић

Дадесетедногодишњи Стефан Јовановић, после годину дана проведених на лечењу, најпре у Крагујевцу, а потом и у Београду због тешке повреде главе коју је нанео три године старији младији бејзбол палицом у кафу „Табаско“ у Косовској улици - стигао је коначно кући. Додуше, на одређено време, јер су лекари из Завода за рехабилитацију „Др Мирослав Зотовић“ са Бањице, у којој је боравио од почетка јула прошле године до пре неколико дана, проценили да је дошло до физичког и психичког презасићења и да ће му тренутно више пријатији дужи период боравка код куће, у познатом амбијенту, у окриљу својих родитеља, пријатеља и другова. Пре тога Стефан је сама сваког другог викенда долазио кући, наравно када су то услови дозвољавали. Има заказану контролу за три месеца и тада ће се проценити шта даље.

- Стефан је свега свестан и све теже подноси своје стање и немоћ у покретима, у ходу и у говору. Мало се и свега тога плаши, каже његова мајка Мирослава Јовановић.

У сваком случају, враћаће се ко зна колико још пута на исту клиничку за рехабилитацију, док се не постигну жељени ефекти. На његовим лицу види се колико је срећан међу својима. Највише му је, каже, недостајало друштво и изласци.

■ Тешка осуда за изговорену реч

По повратку кући највише се обрадовао породици, другарима, девојци, музичи и свом мотору. Каже да

СТЕФАН ЈОВАНОВИЋ СТИГАО КУЋИ, ПОЧИЊЕ ДУГИ ОПРАВАК

Да прогледа, да прохода, да живи

једва чека да поново провоза свог „вршњака“ - мотор који је отац купио када се Стефан родио. То га понајвише мотивише да се бори за опоравак. Зна и да пусти сузу када ствари не иду како очекује, када постаје свестан колико је далеко од својих сноva. Али ту је породица, главна потпора у борби без посустаја.

За време разговора који смо обављали на љуљашци у дворишту, јер је био прелеп дан, нон-стоп су пролазили мотористи. Чим би Стефан чуо турирање или шалтовање неког мотора, обавезно би нам скренуо пажњу коментаром - добар мотор или - лош мотор.

Желео је и да се фотографише поред мотора. Уз малу помоћ, са ортопедским помагалима накаченим на дубоке патике, која му враћају стопала која су „пала“ услед повреде центра за моторику, полако је одештао до трема, где се прашина накупила на његовом љубимцу. Отац се заклео да мотор неће пипати све док Стефану не буде било добро. Каже, како да се он вози док му дете лежи због трауматских повреда.

Стефан је обећао да ће бити главни дијец на свом рођендану, сада у априлу, јер је прошли прославио у болници, а да ће приликом следећег сусрета он сам да нам кува кафу. Осим тога обећао је и ће се трудити да разради леву шаку, јер му треба за

це по већ разбијеној глави и телу. За то време други младић Никола Шито је стајао на вратима, да нико не приђе. Унутра није било гостију, тако да нико није ни притекао у помоћ, сем једне другарице, али кад је већ било касно. Стефан се не сећа тог тренутка, као ни нападача, јер му је пришао с леђа.

У скоро бесвесном стању пребачен је у Ургентни центар и од тада почине борба, најпре за живот, а потом и за враћање виталних функција које су страдале при бесомучним ударцима. Уследила је неурохируршка интервенција, Стефан је скоро четири месеца био у коми, па полако враћање једне по једне функције, затим учење да пије воду, жваље храни, први кораци, склапање првих речи... Прво чега се сећао био је звук апарате који га је одржавао у животу док је био у стању коме.

Упркос суморним лекарским прогнозама да ће уопште преживети, Стефан је успео да добије ту битку, а сада се бори за свој други живот.

■ Неизвесне прогнозе

- Физикална терапија била јако болна, јер су Стефанови мишићи скроз атрофирали, скупиле се све тетиве и изгледају као логораши из Аушвица. Ипак, на клиници „Др Мирослав Зотовић“ почeo је поново

да учи да гута, жваље и конзумира храну. Повратио је донекле килажу, али још увек не може самостално да хода, прави прве кораке, лева шака му је у грчу, она тек мора да се разрађује. Од свега најслабији му је вид, каже отац Небојша.

Он објашњава да његов син на десно око уопште није видео, али има помака, прави разлику између све-

Жиро-рачун за помоћ Стефана отворен је код Комерцијалне банке: 205-900101873087-066 на име оца Небојше Јовановића

тности и tame, и може да види неке силуете и померање, а левим за низансу боље види. До сада нису ишли на било какве очне терапије, јер Стефан тренутно није у ситуацији за то због тешке повреде главе и неуролошких манифестија. А све терапије које би евентуално могли да приуште могуће су само у Русији. Ишли су на један контролни преглед у њихову ординацију. То су неке магнетне и ласерске акупунктуре, али тренутно нису препоручљиве Стефану. Неуроофтальмологи кажу да се мора сачекати још, објашњава отац Небојша.

У међувремену, добио је лечење у Бањи Ковиљачи. Предстоји му хидротерапија, вежбе говора... Породица је већ плаћала приватне логопеде, који су два пута недељно долазили и радили са њим док је још био у Заводу за рехабилитацију. Онда су таксијем одлазили сваког дана, сем среде, на Институт за експерименталну фонетику и патологију говора где су вежбали са Стефаном. Има помака, али далеко је то од склапања реченица.

Доста им је, кажу, помогао и Радомир Антић, човек који се бави алтернативном медицинском и физикалном терапијом. Доприноје масажама да Стефан буде стабилији. Али, дуг је пут опоравка. До сада им нико није дао ни јасне прогнозе, нити било какве гаранције.

- Много тога ћемо морати сами да исфинансирамо, јер доста стручњака, који су се доказали у свом посту, прешло је у приватнике. Све пуно кошта, стална путовања до Београда и назад, па до бање, предсто-

УЗ ПОМОЋ МАЈКЕ И ПРОТЕЗА УСПЕВА ДА СТАНЕ НА НОГЕ

ји нам и Игало у близкој будућности. Поучени искуствима људи који су много пре нас све то прошли, опоравак је јако спор, дуг, скуп, надасве неизвестан и изискује огромно страпљење, каже мајка Мирослава, која се од Стефана ни на тренутак није одвојила.

Један од њихових главних задатака, иако не знају шта ће пре, је да некако дођу до врхунског стручњака за офтальмологију из Шведске, иначе нашег човека који има приватну клинику и у Београду. Није само проблем што Стефан живи скоро у мраку, него што га то омета и при ходу. Без туђе пратње тешко прави кораке. Пре није могао ни због изнемогlosti и општег слабог стања организма. Додуше, повратио је телесну масу, покренуо атрофиране мишиће, али то није доволно. Пала су оба стопала, лева шака није апсолутно атрофирала, али постоји проблем са координацијом покreta.

Треба то све преживети. Млађа сестра Уна чак је морала да напусти родитељски дом и одсели се код бабе и деде по мајци у Нови Сад, јер није имао ко да се бави њоме због сличних обавеза родитеља око Стефана, али и због обезбеђивања новца за третмане који не падају на терет Здравственог фонда, него морају сами да га створе како знају и умеђује. Када се такве ствари десе, људи су

најчешће препуштени сами себи, уколико хумани људи не препознају туђи бол и несрећу и не помогну.

Срећом, на почетку помоћ је стизала, а како је време одмicalо и случај је полако падао у заборав, тако су и уплате добrocinитеља јењавале, да не кажемо пресушиле. Тешка су временена, многима треба помоћ као и Стефану.

Захваљујући људима добре воље до сада су некако издржали, али временом постaje све теже. Само отац Небојша обезбеђује средства за живот, мада ни он није у сталном радном односу. Одавно је остао без посла у Војној фабрици и снalaзи се кроз неке хонорарне послове. Његова супруга такође је остала без посла, мало пре него што се десила несрећа са Стефаном. А и да је остала да ради, ко би јој на данашње време дозволио толика одсуствовања са послом, без обзира на проблем који има.

Највернији овој породици остали су брачни пар Весна и Горан Јакшић који живе и раде у Москви. Ту је и др Јовица Уштевић, власник апотеке „Нана плус“ који им је обезбеђивао лекове који се тешко налазе на нашем тржишту. Било је још добровољни, али овој породици треба помагати и даље, јер свакако сами неће моћи да спроведу своју мисију до краја да Стефан стане на своје ноге и прогледа.

СТЕФАН СА ОЦЕМ НЕБОЈШОМ

менјање брзина на мотору. Речи изговара нетипично брзо, али када га мајка подсети на слогове, јасно и разговетно каже шта хоће. Другом, здравом руком на слепо куца поруке другарима. Понешто види када се фокусира на једно око, али ликове никако.

То је судбина младића који је са 17 година био и на споту крагујевачке фолклорке Милене Ђеранић, због свог изгледа, харизме и грађе. Е, где одоше ти дани, питају се сви? Док и на тај детаљ подсећа његов отац, очи му се пуне сузама. Срећом, Стефан није могао да види.

Да би се кренуло даље у ову причу, морамо укратко подсетити на сам њен почетак - 28. март прошле године. Стефан је позвала другарица око девет сати, док је био на часу, да сиђе за време одмора у кафићу преко пута школе, где га чека. Не слутећи ништа, прихватио је позив, али само што је сео за сто бандули су нападачи у кафе „Табаско“, по договору с том истом девојком. Дарко Радивојевић га је ударио више пута бејзбол палицом по глави, па чак и онда када је пао на под после првог снажног ударца који му је отворио лобању. И на поду га је тукао немили-

СУД РЕКАО СВОЈЕ

За трајни инвалидитет - 14 година затвора

Крагујевачки Виши суд је 28. марта изекао пресуде од 14 година затвора за двојицу момака који су 28. марта прошле године покушали да убiju Стефана Јовановића, матуранта Политехничке школе, у кафуе „Табаско“, само зато што је другарица скренула пажњу да Дарко Радивојевић, по његовом мишљењу, није добар избор за њу. Радивојевић је осуђен на 10 година затвора, а Никола Шито, младић који му је „држао леђа“ на четири године безусловне осуде. Обојици је продужен притвор до правоснажности пресуде.

Њих двојица су, иначе, у новембру пошле године већ осуђени на истоветну казну. Разлог за понављање поступка било је процесне природе - због битне повреде одредбада кривичног поступка, а осим тога затражена је допуна налаза вештака медицинске струке због тачне квалификације кривичног дела. Због свега наведеног Апелациони суд је у фебруару ове године вратио случај на поновно суђење.

- Изречена казна је врло блага, јер када бих се ја питао, осудио би их на доживотну робију, како више никада и никога не би могли да повреде. Такви, када изађу из затвора, обично раде исте ствари. Радивојевић је већ био због сличне ствари у затвору, онда је пуштен пре времена и искористио прилику да повреди Стефана. Све је то благо за ове монструме. Али тако је како је, каже Стефанов отац Небојша Јовановић.

За њега казна сама по себи не значи ништа, јер ма колика да је, неће његовом сину повратити здравље и снове које су му убили. Он додаје да је Стефан суђење тешко поднео, јер га је враћало на болне догођаје. Ипак,ово је јак да све издржи.

Као ћак генерације у Првој гимназији била је у дилеми да ли да упише електротехнику или медицину. Месецима је спремала пријемни за београдски факултет, али се две недеље уочи полагања предомислила. Завршила је медицину у Крагујевцу као један од најбољих студената, а имала је срећу да одмах почне да ради у Институту за јавно здравље

Pазговор о новим методама за отварање и утврђивање врсте хуманих папилома вируса, који је био заказан са професором Дејаном Баскићем у Институту за јавно здравље, попримио је сасвим другачији ток када је професор представио своју младу сарадницу Јелену Чукић. Као један од најбољих студената Медицинског факултета у Крагујевцу позвана је да се пријужи у раду на новом апарату по новој методологији, која је у овој установи званично почела да се примени у почетком ове године.

Висок просек оцена током студирања, али и остале бројне активности којима се ова паметна и шармантна девојка успешно бавила, биле су повод за један у низу текстова о младим и успешним људима који виде перспективу у свом граду, одбацијући да, осим због усавршавања, оду из земље зарад бољег послса и веће зараде.

■ Између медицине и електротехнике

Јелена има 29 година и доктор је медицине на специјализацији у Институту за јавно здравље, где се бави молекуларном дијагностиком. Иако још није одлучила да ли ће на специјализацију из имунологије или микробиологије, веома је задовољна својим послом јер много воли ово што сада ради. Она је, иначе, била један од најбољих студената медицине са просеком преко девет и по током студирања, што, како каже њен професор Баскић, значи да је „убијала“ знањем и оценама.

Рођена је у Крагујевцу где је завршила математички смер у Првој гимназији и била ћак генерације. Све суве петице нису биле препрека за остале активности у школи, а било их је много. Како сама каже, имала је „сто и једну обавезу“. Била је једна од оснивача Ђачког парламента, а нарочито је поносна на своју разредну Мицу Ђоровић Станојевић, професорку хемије. Захваљујући њој Јелена је за само четири дана успела да спреми пријемни испит за медицину. Иначе, у њеном одељењу било је много добрих ћака, што потврђује податак да је од 33 ученика 21 био одличан, а сада их је чак 14 на докторским студијама, док су четворо већ доктори наука.

По завршетку средње школе овој талентованој девојци ни мало није било лако да одлучи шта ће да студира. Двоумила се да ли да упише електротехнику у Београду или медицину у Крагујевцу. Месецима се

спремала за пријемни у Београду, чак је ишла и у Петницу на предавања из примене физике и електронике и мада ју је све то интересовало две недеље уочи полагања се предомислила.

- Тек тада сам схватила да електротехника није оно што бих волела. Више ми је деловало некако моћно и сигурна сам да бих у том послу била успешна, али не и испуњена. Не бих могла да волим ништа више него да уђем у лабораторију. И сви моји пријатељи су пре мене знали да ћу да студирам медицину, јер су сви долазили код мене за савет када их нешто боли или им није добро. Једино ја тога нисам била свесна, присећа се Јелена тог периода.

Ово је један од ретких послова где готово свакога дана можете да урадите нешто добро, наставља она.

- Ево, на пример, била је једна гospођа код нас којој смо дали резултате и који су били негативни, што значи добри. Она ме је у том тренутку толико изљубила, да сам и ја читавог дана била срећна због ње. То је најлепше награда за мене, каже Јелена не скривајући осмех са лица док се присећа овог догађаја.

Током студија била је, такође, веома активна готово као у средњој школи. Пет година била је председник Центра за научно истраживачки рад. Њен задатак је био да организује мини конгресе на факултету, а најбоље оцењени радови пропла-

СВАКОДНЕВНА САРАДЊА СА ПРОФЕСОРОМ ДЕЈАНОМ БАСКИЋЕМ

зили су на национални ниво. И сама је била аутор многих радова из области патолошке физиологије и интерне медицине који су проглашени за најбоље радове на националном нивоу.

Јелена Чукић, доктор медицине

Пипете као играчке

ЈЕЛЕНА ЧУКИЋ ПОРЕД НОВОГ АПАРАТА ЗА ИСПИТИВАЊЕ ВИРУСА

Факултет је завршила са просеком 9,76, а на питање зашто „само“ толико Јелена се наслеђала, објашњавајући да је једна осмица на првој години студија спречила да има више од тога.

Сама имала снаге да учим поново. И из анатомије сам добила деветку, мада ме је професор питао да ли бих одговарала за десетку. Рекла сам му да ми упише било коју оцену само да имам кући, прича Јелена.

■ Просек покварила осмица

Мала је разлика између деветке и десетке. Некада се не потрефе питања, некада вам није дан и то је то. Следеће две године ређале су се све чисте десетке, а у четвртој су биле две три деветке. На петој години је добила деветку из педијатрије што, такође, не може себи да отрости, пошто је на практичном делу добила десетку, али на усменом се, признаје, није најбоље снашла. Такође, добила је деветку из хирургије, али није јој ни мало жао због тога.

На једном испиту Јелену је примио професор Драган Васиљевић, иначе директор крагујевачког Института за јавно здравље. Овај дошао је сада препричава као анегdotу. Тога дана каснила је на његов испит и када је стигла професор јој је понудио да напише концепт, али је она одговорила да то никада није радила. Села је и почела да одговара.

Гледајући њене оцене у индексу, Васиљевић је питао чиме планира да се бави кад заврши факултет и где ће радити, а њен одговор је био да ће прихватити шта год јој буде понуђено. Предложио јој је да дође на Ин-

ститут и мада је одмах пристала Јелени је све то деловало толико бајковито да уопште није веровала да ће је икада више позвати. Након три месеца, међутим, то се ипак додогодило.

- Једнога дана званично је мобилни и видела сам потпуно непознат број. Када сам се јавила глас са друге стране је рекао: „Овде Драган Васиљевић, јел“ ви мислите да дођете да радите код нас?“ И тако је кренуло.

Прошле године била је на усавршавању на Институту за молекуларну генетику и генетски инжењеринг у Београду, где се обучила за методологију у молекуларној дијагностичи. Након тога вратила се на крагујевачки Институт где је почела да ради нову методу.

Како да много воли овај посао, све је интересује, али мало више имунологија. Нада се каснијој субспецијализацији из генетике и тиме би заокружила целу причу. На питање да ли би отиша у иностранство уколико јој се укаже прилика, одлучно одговара да не би јер превише волије свој Крагујевац да би га напустила. Воли да путује, ишла би на усавршавања, али свој град не би мењала ни за један други. Највише би јој недостајали породица и пријатељи. Признаје да је размишљала о томе јер су многе њене колеге отишле, али није могла да преломи у себи. Њен најбољи пријатељ Војин Васовић живи у Канади и мада је пресрећна када дође у Крагујевац, при одласку се, каже, потпуно распадне од тоге. Тада је схватила како би јој било да она мора да оде да живи тамо негде.

И да није добила овај посао не би отишла. Каје да би волонтирала у Клиничком центру и не сумња да би се напорним радом и трудом изборила за своје место. При томе не мисли да би требало да се учлани у било коју странку, јер лекар не треба да буде партијски опредељен.

Израд свега воли свој посао и ништа друго не би могло да је одвуче на неку другу страну. Има осећај као да се сваки дан игра и када јој стигне нови апарат или пипете радије се као да је добила нове играчке. Чак се укључила и у израду новог пројекта, иако нема везе са оним што она ради, али ће на тај начин добити нови апарат, нову играчку.

Једино што би волела је да убудуће ради и на факултету, а судећи по њеној упорности и ентузијазму сигурно ће успети и у овој намери.

Гордана БОЖИЋ

ЈЕЛЕНА СА НАЈБОЉИМ ДРУГОМ ВОЈИНОМ ВАСОВИЋЕМ

и да остане у организму и настани се у ћелији, што је нарочито опасно јер после неколико година може да изазове малигни тумор.

У овдашњем Институту ради се типизација 12 најопаснијих врста које могу да изазову развој карцинома, али овакву анализу пациент сам плаћа и она кошта 5.000 динара.

ЈОВАНА РИСОВИЋ, РУКОМЕТАШИЦА „РАДНИЧКОГ“ И РЕПРЕЗЕНТАЦИЈЕ

Змаје најбоља у Србији

Другу годину заредом Јована Рисовић проглашена је за најбољу играчицу Супер лиге, па смо то искористили да сазнамо како се млада Земунка навикла на живот у Крагујевцу, шта јој највише недостаје и који су планови за наставак каријере

Пише Виолета Глишић

Са само 20 година Јована Рисовић, рукометаша „Радничког“, иза себе има сребрну медаљу са светског првенства, а ове године је други пут заредом проглашена за најбољу играчицу Супер лиге. Изгледа као да је већ тако млада остварила све снове, али она каже да после сваког успеха себи постави више циљева, који је мотивишу да и даље вредно ради и напредује.

Сву скромну девојку до скора смо могли да видимо само на телевизiji, док пре осам месеци није почела да брани боје крагујевачког

ЈОВАНА СЕ НЕ ОДВАЈА СЕ ОД БАКИНГО „ЗАШТИТНОГ“ ЦРВЕНОГ КОНЧИЋА

НА ЛЕЋИМА ИСТЕТОВИРАЛА СРЕБРНУ МЕДАЉУ, ОСВОЈЕНУ ЛАНЕ НА СВЕТСКОМ ПРВЕНСТВУ

„Радничког“. До сарадње је дошло спонтано, јер је у Крагујевцу стварана екипа за трофеје, а по њих је Јована и дошла. И заиста, има шансу да већ прве сезоне освоји два, јер су „тигице“ прве у шампионату, а завршилицу купа играће као домаћини у „Језеру“. Рођена Земунка, лако се навикла на живот у Крагујевцу:

- Београд ми уопште не недостаје, никада нисам волела ту ужурбанију и пометњу преко реке. Зато сам се, када сам дошла у Крагујевац, одушевила што ме по мирном животу подсећа на Земун. Има све што један велики град треба да има, а опет све је близу и на дохват руке. Људи су срдачни и гостољубиви, дивно су ме прихватили. Из Земуна ми једино недостаје породица и пријатељи, каже Јована.

Иако нема велику реку и кеј, и Крагујевац јој је понудио места за опуштање, а омиљено јој је језеро

у Шумарцима, где одлази када је нервозна и када жели о нечemu добро да размисли. Ово је иначе, за нашу младу саговорничу, први пут да се одваја од породице будући да је каријеру започела у рукометном клубу „Земун“, а наставила у екипи „Макс спорт“ из Нове Пазове, која се налази на само пола сата вожње од Београда.

Због тога је, каже, живот спортисте тежак, сами се сналазите у туђем граду, напорни тренинзи ујутру и увече, а живот пролази у циклусима од утакмице до утакмице. Новину донеси одлазак у иностранство, док се не привикнеш на другачију културу и начин живота, али све се то једног дана исплати.

- Има доста одрицања, изласци, рођендани, неке необавезне ствари које бих радила са породицом, све сам то пропустила, али све се заборави кад се забележи велики успех. У мом случају највише је трепала породица, али су ме подржавали од првог дана. И даље сваки пут када играмо у Крагујевцу долазе из Земуна на утакмицу, а ја када немамо тренинге викендом идем кући, прича Јована.

■ Плес заменила рукометом

Као мала, Јована је желела да се бави плесом. Међутим, играње јој није ишло од руке и враћајући се са плеса једне вечери видела је оглас за школу рукомета. Истог тренутка је одлучила да се пребаци. Тада је имала само осам година и спорт још увек није схватала озбиљно, на тренинзима су се више играло.

- Почела сам на позицији левог крила, због висине, али сам убрзо сам предложила тренеру да ста-

нем међу стативе. Нико није желео да брани, сви су желели да се играју лоптом, али мени се свидело, нема много трчања и у свом простору сам заштићена, не добијам ударце на терену. Данас за голмана кажу да мора да буде луд или глуп да би стао на пут онаквим шутевима, али ја сам одмах заволела ту позицију, кроз смех се присећа Јована.

Управо је у том клубу зарадила и надимак Змај, по којем је позната у рукометном свету.

- Победили смо неку тешку утакмицу, ја сам одлично бранила и тада је тренер рекао „бранила си ко змај“ и тако је надимак остао. Сада ме у репрезентацији зову Змајче јер сам најмлађа.

Да није погрешила код избора позиције показују два признања за најбољу играчицу лиге, као и награда за најбољег голмана Европског првенства за јуниоре.

- Прошле године лига је била много јача, учествовала је и екипа „Зајечара“, чије су играчице биле репрезентативке Србије и других земаља и награда је мени дошла потпуно неочекивано. Зато ми је и драга јер сам је освојила у конкуренцији изузетних играчица. Ове

МАЛО ВРЕМЕНА ЗА ИЗЛАСКЕ

Чека излазак у кафанду

Јована је најближа са својим цимеркама Иваном, Јованом и Марином. Највише воле да прошетају по граду и попију кафију, али се често дешава да сви заједно играју асоцијације у нечијем стану. За изласке и нема превише времена јер се од четвртка па све до утакмице налазе у карантину, али је од кад је дошла у Крагујевац излазила два пута.

- Водили су ме у кафиће, иако сам ја више за неку кафанду. Чула сам да имате кафанду у којима свира тамбурица и то је више мој стил. Ако победимо „Јагодину“ славићемо титулу, па ће имати времена за изласке, весели се унапред Јована.

То је можда и прилика да купи и неке ципеле са штиклом јер их тренутно нема у омару.

- Најбоље се осећам у спортској опреми, халбине сам облачила само за неке свечаности, али и тада сам са њима носила балетанке. Ускоро сам кума, па су ми рекли да морам да обучем халбину и штикле, видећемо како ће то проћи, наслеђено коментарише Јована.

ХАЛБИНЕ ОБЛАЧИ
САМО У СВЕЧАНИМ
ПРИЛИКАМА

СУЈЕВЕРНА САМО У СПОРТУ

Црвен конац против повреда

Да су спортисти сујеверни када је реч о утакмицама, начину облачења и тренинзима најбоље показује пример Јоване и готово целе екипе „Радничког“. Наме, Јовани је бака када је долазила у Крагујевац исплела црвен кончић да је штити од повреда и да јој помогне да се боље снађе у новом граду. Када је дошла на тренинг, остale играчице су га приметиле и замолији Јовану да и њима бака исплете, па тако готове све играчице носе бакин рад на утакмицама.

- Сујеверна сам само што се тиче спорта. Пред сваку утакмицу се загревам на исти начин, облачим исту мајицу, веш, чарапе и када добро браним то не желим да мењам. Када сам ја дошла, другарица је ишла из повреде у повреду и бака јој је испела овај кончић. Сада, да ли је због тога или нечег другог, она више није повређена и у одличној је форми, каже Змајче.

СА МАРИЈОМ ЛОПУР, КОЛЕГИНИЦОМ ИЗ РЕПРЕЗЕНТАЦИЈЕ

имати повода да истетовира још једну медаљу.

Ипак, и поред свих успеха, свесна је својих недостатака, а као највећи истиче висину.

- Прилично сам ниска за голмана и то је проблем због распона руке и ногу, јер не могу да дохватим лопте које виши голман може. Зато се трудим да другим квалитетима, брзином и јаком главом, то надохнадим, одговара Змајче.

За сада има још годину дана уговора са крагујевачком екипом, али се нада да ће каријеру наставити у иностранству. Иако су јој старије играчице саветовале да се што пре опроба преко гране, тренутно нема добру понуду.

- Да одем у неку јаку европску екипу, у којој ћу седети на клупи, могу само да назадујем. Најбољи рукошт се игра у Данској и Норвешкој, али ми то нису омиљене земље јер је превише хладно. Волела бих да се опробам у Француској, зато што су добри клубови, а лига је изједначена.

Иако има још дosta времена до завршетка каријере, већ сада зна да би желела да се бави тренерским послом, па је зато уписала Вишу школу за тренере. Има жељу да ради са млађим категоријама и подучава децу, баш као што је њен први тренер њој пренео љубав према рукошту. Док не дође време за то нада се новим спортским успесима, јер како каже, друга страна леђа још увек чека на тетоважу неког значајног датума.

КРАГУЈЕВАЧКА ПОЗОРИШТА НА „ЗЕНИЧКОМ ПРОЛЕЋУ“

Историјско заједничко театарско

Пише Зоран Мишић

Yметнички живот није лак, ал' је зато леп. Поготово у историјском тренутку у не баш тако малој и још мање краткој повести крагујевачке позоришне уметности. Наиме, тог 31. марта на МКМ „Зеничко пролеће“ (види антрефијле) крећу, по први пут у нашој театрској историји, све професионалне крагујевачке позоришне куће. Дакле, обе. Додатну (не)позоришну драматургију тог повесног хистерионског јутра појачава ситуација са дневницама (нема их, нису стигле) ансамбла Књажевско-српског театра што, уз већ стандардну ситуацију плате које касне, прети да се изроди у перформанс неодласка на гостовање у Зеници. Уз ломовер типа, Иде се, не иде се“, ипак побеђује љубав према позоришту и на пут се креће са нешто мало јаче од два сата закашњења и нешто мало јаче од по трећине дневнице (по два сома сваком). Јуху! Нада у традиционално зеничко позориштанско гостопримство последња умире. Ура!

Вала надокнадити пропуштену до не баш „тако близу“ Зенице, па преко Дрине, Вишеграда и Рогатице, правац Романија. А, тамо се сокољовачке јањетине, на сред горе Романије за динар се пиво пије (додуше, мало, за 175 истих али подршка националној валути нема цену), што није небитна информација ако се без тамошњих КМ-ова.

Без задржавања у Сарајеву, у Зеницу стижемо таман са мраком и правац у пансион „Фонтана“. Где? Ма, одмах ту, кад из центра од „Бранилица Босне“ пређете магистралу која је у изградњи, па Факултетском улицом у Зукчиће, а из њих у Заџарину, па преко мостића.

■ Неплатежно братство и јединство

Љубазни домаћини организују вечеру у ресторану „Кабаре“ (баш онако позоришно), а на путу до истог чујемо припаднике локалних полицијских снага како шкргућују јер им

На међународној културној манифестацији по први пут заједно су гостовале обе крагујевачке позоришне куће, Позориште за децу и Театар. Сарадњом и разменом искуства искрено су одушевљени чланови оба ансамбла, питајући се како се она до сада није десила и зашто изостаје у самом Крагујевцу. И представе и театрске куће осветлале су нам позоришни образ у Зеници, а није изостало ни дружење и добар провод

ПРЕПУНА САЛА МАЛЕ СЦЕНЕ ЗА „ЛЕПОТИЦУ И ЗВЕР“

„није стигла плата“. Закинули им читав месец, а година тек почела. Ау, па у БиХ пандури имају третман к'о уметници код нас?! На делу је, изгледа, поново братство и јединство, али неплатежно. На обалама Босне туго се испак лечи опробаним методатама: „сарајевско“ црно, „тузлански плиснер“, а од „страних“ има и „карловачко“. На лицу места сазнајемо да се стари пријатељ крагујевачких позоришника Дино Делић, донедавно задужен за односе са јавношћу у БНП-у, оженио и одселио за Сплит, где се удомио у тамошњем Казалишту за младе и децу, те му овом приликом честитамо оба.

Сам фестивал „Зеничко пролеће“ лепо је рекламиран по граду и по

мркло ноћи светле LED екрани са најавама обе крагујевачке представе (види слику).

На зорњака, кахвица, турска, онако, комплет са филцаном и ибриком, а глобално загревање има и неких својих предности, јер у Босни у ово доба није уопште ладно. Напротив.

Око позоришта свуда жуте траке, као код нас када су (вечити) комунални радови у питању. Тек када се приђе ближе згради позоришта види се да је у питању маркетиншки трик, јер су траке исписане слоганом овогодишњег фестивала, „Пажња емоција!“ Кул, баш успело.

Импресивно здање БНП (Босанског народног позоришта) Зеница код оних који су по први пут у њему изазвала дивљење.

- У, имамо и ми овакво позориште, ал' се зове „Плаза“, духовити су КГ омладинци.

Зграда позоришта у граду Челика, а, као би другачије, обложена је истим, па на лицу места падају форе типа да је у њу утрађено више челичних плоча него у „Титаник“ или Стаљинове тенковске дивизије у Другом светском рату. Има, се, може се. Иначе, зграда БНП-а и у старој Југославији словила је за једно од највећих театарских здања, а ансамбл крагујевачког Театра гостовао је у њој одмах по њеном свечаном отварању, 1987. године, са представом „Свети Георгије у бивају ајдаху“.

У холу плакати са неким од најуспешнијих представа ове куће, попут Фрлићевог „Писма из 1920.“ (гледали на ИнтерФесту пре две године), која је „убележила“ највише гостовања у историји БНП-а, као и за „Гребање, или како се убила моја бака“ (победила на прошлом ЈИФ-у), која је освојила највише награда на домаћим и међународним фестивалима.

■ Добра сарадња и модел продукције

Нема се времена за губљење јер је већ на Малој сцени „Жарко Мијатовић“ (у спомен на пре три годи-

ЦЕНТАР ЗЕНИЦЕ У ПРОЛЕЋЕ

ИМПРЕСИВНО ЗДАЊЕ ЗЕНИЧКОГ ПОЗОРИШТА

аудиторијума. Садашња „Лепотица“ глумци Дарија Нешић, Миломир Ракић и Петар Лукић ни мало нас, као театарску средину нису обрукали. Напротив.

По потврђује и глумац Мирољуб Мијатовић, стари зналац крагујевачке публике (види антрефијле),

који је уједно и руководилац Дечије, омладинске и луткарске сцене у БНП-у.

- Волео бих да се овако конципира „Лепотица“ налази на нашем репертоару. На сценичан, сведен начин, „испричана“ је позоришно тешка и захтевна прича. Представа је шаљива, разиграна и пријемчива за децу. Види се да глумци ужијавују играјући у њој, оценио је Мијатовић, додавши да је и сарадња Театра и БНП-а до сада била добра и плодоносна.

По њему, баш међународна сарадња помаже позоришним кубама да процењене где су и како стоје у садашњем театарском тренутку, као и да уметнички и финансијски заједнички „изнесу“ захтевније представе и пројекте.

И колеге из позоришта „за одрасле“ честитaju ансамблу „Лепотица“, баш онако како и приличи првоаприлској атмосфери и међународном дану шале.

ГЛУМЦИ ПОЗОРИШТА ЗА ДЕЦУ: ПЕТАР ЛУКИЋ, ДАРИЈА НЕШИЋ И МИЛОМИР РАКИЋ

ГЛУМЦИ ОБА АНСАМБЛА НА ЗАЈЕДНИЧКОМ РУЧКУ

ПРЕДСТАВЕ „МОЈЕ БИВШЕ, МОЈИ БИВШИ“ И „ЛЕПОТИЦА И ЗВЕР“ ОСВЕТЛАЛЕ ПОЗОРИШНИ ОБРАЗ КРАГУЈЕВЦУ

УКРАТКО

У сусрет Златној искри

Већ по традицији овдашње Позориште за децу, као увертири за „Златну искру”, организује током априла две дејце манифестације „Фестивалчић”, ревија драмских и луткарских представа деце из Предшколске установе „Нада Наумовић” и њихових гостију трајаће до 11. априла, а све представе ће починјати у 16 часова. Такође, од 8. до 10. априла, биће одржана и „Искрица”, фестивал драмских и луткарских радионица крагујевачких основних школа. Све радионице ће починјати у 10 часова, док је у петак школица луткарства планирана за 11 часова.

Откуп књига

Комисија за откуп књига за јавне библиотеке у Србији разменише пријаве 276 издавача са око 3.500 наслова – колико је стигло на конкурс Министарства културе и информисања за 2014. годину.

За откуп је определено 120 милиона динара, што је за 30 милиона више него прошле године, па ће за 178 јавних библиотека у Србији бити обезбеђено и сразмерно више књига, саопштило је Министарство културе.

Министарство културе расписало је 2. априла и Конкурс за откуп уметничких дела у области визуелних уметности, први пут после више од десет година. Опредељен буџет износи 100 милиона динара, а пријављивање је до 19. маја.

Промоција књиге Радојка Јововића

У четвртак, 10. априла, у огранку Библиотеке у Колонији биће представљена књига „На таласима живота”, аутора Радојка Јововића. У програму учествују Даница Срећковић, Милан Ђорђић, Ђорђе Пауновић и ученици овдашње Музичке школе.

Завршени Сусрети

По осамнаести пут спуштена је завеса на позоришним Сусретима гимназијалаца Србије. Победник Сусрета је домаћин, представа Прве крагујевачке гимназије „Вирус”, другогласирана је гимназије из Прокупља, са представом „Дон Жуан”, а трећа награда је припадала гимназијализацији из Земуна за комад „Нас”.

У жирију су били глумица Марија Митровић и два члана ансамбла најстаријег српског позоришта, Миодраг Пејковић и Ненад Вуловић, док је водитељ окупног стола био Мирослав Мишић Петровић.

Под слоганом „Идентификуј се”, на Позоришним сусретима ученика гимназија Србије било је изведено 15 такмичарских представа.

„МОСТОВИ БАЛКАНА”

Скулптуре и цртежи Зорана Игњатовића

Учетвртак, 10. априла, у галерији „Мостови Балкана”, биће отворена изложба скулптура и цртежа крагујевачког уметника Зорана Игњатовића. Овдашњој публици он ће се представити радовима који су настали у последње три године, колико се интензивно бави цртежом и скулптуром.

Лајтмотив и основна парадигма и скулптура и слика је брод хибридизован точком - бродцикл, најављује у каталогу изложбе др Владимир Б. Переић.

- Светови Игњатовићеве ликовне поетике означени су у домену антропоцентричне семиосфере. Мали човек, човечић, човечуљак, има за десигнат материјалну тачку, ликовнему, основни елемент опуса. Егзистенције субјеката-корпускула су у Игњатовићевим световима апсурдано изгубљене. Та изгубљеност конотира ка расредиштењу, (не)уравнотежености и смештености у вишеструке кружне лавиринте, каже Переић.

Према његовим речима, асоцијативност се међу Игњатовићевим скулптурама и сликама остварује на плановима варирања, алузивности, метонимизације, парадигматичности и хибридизације. Садржаја денотата бродцикла рефирише ка дивергентним путовањима.

- Фокализација Игњатовићевих бродцикала на сликама увек је различита, тако да су варација њихових положаја омогућава реципијенту да у свести реконструише простор. Вишеструко иконично укрштање зебре, брада и точка са човеком унутар таквог једног простора алузивно у игри семиозе деконструише опозицију субјекат/објекат. Брод се метонимијски конотира и као реализована мисао на глави емисара симболишући жељу

за кретањем. Игњатовићеви космички простори тако су презасићени хетерохронијским путовањима, који су индексирани пирамидама, обелисцима и аркама. Игњатовићева поетика развија се ризомски; симптоми лутања и трагања започињу на слицима, настављају се кроз слике и, на крају, проđу у простор кроз скулптуру.

Игњатовић је рођен 1961. године у Љубљани, а дипломирао је 1990. године на Академији ликовних уметности у Сарајеву, одсек сликарство у класи проф. Миливоја Јуковића. Члан је УЛУС-а од 1992. године.

Излагаје на више од 80 групних изложби (у Србији, Јапану, Шпанији, Мађарској, Немачкој, Мексику, Америци). Учесник је много бројних ликовних колонија. До сада ја излагаје 26 пута самостално. Од 1991. ради у ОШ „Радоје Домановић“ у Крагујевцу. Реализовао је бројне пројекте (дизајн и илустрације књига, осликање ентеријера) и аутор је уџбеника „Ликовна култура за више разреде основне школе“, који је објавио Завод за уџбенике. Коаутор је уџбеника „Ликовна култура за седми и осми разред основне школе“, који је објавила „Едука“.

„ВУЛКАН ИЗДАВАШТВО“ НАГРАЂУЈЕ

На Медитерану

Два најбржја читаоца „Крагујевачких“ биће и овог петка у прилици да својој библиотеци додају занимљив назив „Вулкан издаваштва“. Реч је о књизи Бране Радевић „Боја дубоке воде“.

Радња овог романа одиграва се у Перасту, Боки Которској и Дубровнику и прати пустоловну трагичну повест капетана Николе Влашића из 18. века, али и савремени ток с ликовима изгубљеним у траумама и дилемама модерног добра. На позорници Пераста, поморског града бурне историје, њихове се судбине преплићу у простору и времену, на магичном поднебљу Медитерана, колевке Европе. У прошlostи као и данас, иза блиставих маски животног карневала скривају се забрањена љубав, жудња, издаја, злочин и туга, док се стopeћа нижу, а као сведок остаје једино град.

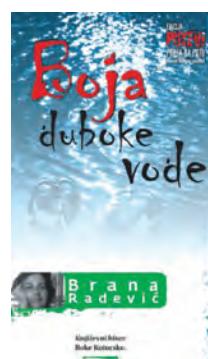
Сврха Бурђиног боравка на мору више је од пуке радозналости разочаране жене која у раду на прикупљању материјала за есеј о песнички настројеној католичкој редовници, сестри Беати, покушава да умири све усталасане духове прошlostи који, овог пута, немају директне везе са Срђем.

Из овог реализма ауторка ће нас преселити у Боку, у 1734. годину, у китњасту душу ништа мање разнородног народа на истој географској ширини, где житељи оживљавају своју свакодневницу.

Друго лице романа почиње хваљеним трговцем и капетаном „Сперанце“, Андреом Карлијем, тајанственим као Едмонд Дантес под другим именом, који управо упловљава кроз Вериге на тројарболном вашелу са млетачким грбом и сече море у смрт богатог белог града без зидина. Циљ који га доводи на родно место скоро после две деценије одсуства савршено је уклопљено у његов задатак да за племићку перашку породицу донесе поклоне светилишту Госпе од Шкрпјела.

Брана Радевић (Бранислава Радевић-Стојиљковић), дипломирала је на Одсеку за општу књижевност Филолошког факултета Универзитета у Београду. Од тада се непрекидно бави књигом, као библиотекар, читалац, преводилац и аутор.

Потребно је да у петак, 11. априла, позовете 034 333 116, после 10 часова и добијете ову књигу. Добитници ће своје књиге моћи да преузму у књижари „Вулкан“, која се налази у Тржном центру „Плаза“.

„ЛАГУНА“ НАГРАЂУЈЕ

Последње пролеће

Јелена Бачић Алимпић, ауторка бестселера „Рингишпил“ и „Писмо госпође Вилме“, у свом трећем роману „Последње пролеће у Паризу“, написала је узбудљиву исповест старице Марије Колчак, која загледана у прошlost снагом успомена заувек мења живот новинарке Олге Лашез.

Уек је неће зима. И данас осећам хладноћу у јатоцидација јарсију најтражених страхом и годинама. У овој изби која се већ наслажује останцима мој бивштво, не одустајам од коначне истине... Није прошао ниједан дан мој прозеблог сужањској живота да нисам јомишила на пролеће. Моје ћоследње пролеће у Паризу.

Једна сасвим обична старост и рутински новинарски задатак спојиће судбине две непознате жене. Марија Колчак, штићеница санаторијума у Тулону, испричаће новинарки угледног париског магазина Олги Лашез трагичну причу свог живота. Судбина емигрантке из царске Русије, мрачни свет шпијунаже, оданост идеологији, лажи ухода, демона прошlostи и патња гулага, изнедриле су истину живота једноге старице чија је вера у љубав била исто толико велика као и њена бол. Где је граница истине, и како пронаћи храброст да је прихватимо и спознамо себе? Да ли је лажеовољно лековита ако је истина сурова? У игри судбине једини улог је љубав...

Јелена Бачић Алимпић ауторка је романа бестселера „Рингишпил“ (2010), који је преведен на македонски и турски језик, награђен „Златним Хит либером“ и две године заредом проглашен најчитанијом књигом домаћег аутора. „Рингишпил“ је објављен и у луксузном издању, у престижној едицији „Драгуљи Лагуне“, као један од најпродаванијих и најчитанијих романа у историји издавачке куће „Лагуна“. Њен други роман „Писмо госпође Вилме“ (2012), такође је постао бестселер и преведен је на македонски језик, награђен „Златним Хит Либером“ и проглашен најчитанијом књигом домаћег аутора у 2012. години.

Два читаоца „Крагујевачких“, добиће књигу „Последње пролеће у Паризу“, а потребно је да у петак, 11. априла, позовете 333 116, после 10 часова ујутру. Добитници ће своје књиге моћи да преузму у књижари „Делфи“ у пешачкој зони.

НОВА ПОЗОРИШНА СЦЕНА - ПНП

Премијера Маћнеша Позоришта на Пивари

Премијером комада „Магнети”, по тексту Ивана Панића и у режији Драгана Јаковљевића, званично је почела са радом нова позоришна сцена ПНП – Позоришта на Пивари. У представи играју глумци Књажевско-српског театра Иван Видосављевић и Здравко Малетић

АКТЕРИ ПРЕДСТАВЕ, ДВА КУМА – ГЛУМЦИ ВИДОСАВЉЕВИЋ И МАЛЕТИЋ

писац и драматург, а његов комад „Сад се смеј Сотире” играо је и наш Театар 1992. године и са њиме учествовао на јагодинским „Данима комедије”.

Иако су припреме представе, као што је и ред, текле „с’ оне стране реке” (МЗ Пивара и „Абрашевић”), представа „Магнети” ипак је имала премијеру „са ове”, „наше” стране Лепенице у петак, 4. априла у СКЦ-у (сала ПМФ-а) због одређених техничких захтевности.

Реч је о комаду о малим људима, два кума и њиховом међусобном односу, људима који за собом остављају крави траг као једини доказ свога постојања.

- Текст је писан као жалосна трагикомедија и прича о нама, студија друштва која говори о томе шта је

све то код нас довело до тога да изгубимо све оно људско и лепо у на ма самима, али и нашем окружењу: љубав, породицу, осећања, доброчинство, морал, каже аутор текста Иван Панић, који је присуствовао премијери „Магнета” у СКЦ-у.

Због тога његов текст оправдано носи поднаслов „Цртица о трпљењу и стрпљењу”, а како је Панић изјавио крагујевачким медијима „на жалост, ликови у њој баш су потрефљени”.

У овој дуодрами ликове кумова тумаче глумци Књажевско-српског театра Иван Видосављевић и Здравко Малетић, а редитељ Јаковљевић је приликом рада на овом пројекту имао и помоћ провереног тима сарадника: Боре Дугића за музику, Снежане Ковачевић приликом осмишљавања костимографије, Слободана Данета Николића и Дејана Вукомановића при реализацији сценографије (столарски радови – како и прилични комаду чија се радња одвија у столарској радионици) и Богдана Николића на музичкој реа-

ПИСАЦ ПАНИЋ И РЕДИТЕЉ ЈАКОВЉЕВИЋ НА ПРЕМИЈЕРИ У СКЦ-У

лизацији. Сценографију представе потpisује редитељ Јаковљевић.

После премијере „Магнети” ће по Јаковљевићевим речима, бити у оптијају за селекторе домаћих и међународних позоришних фестивала, у плану су и гостовања по другим градовима а репризе комада у Крагујевцу биће изведене 29. и 30. априла, такође у СКЦ-у, а током лета ће се играти на некој од, надамо се до тада, обновљених летњих сцена на матичној и завичајној Пивари.

З. М.

КСТ У ПОЖАРЕВЦУ

Зелени зраци на Свечаностима Миливоје Живановић

После успешног гостовања у БиХ на „Зеничком пролећу”, ансамбл Књажевско-српског театра наступиће и на овогодишњим, 19. по реду Глумачким свечаностима „Миливоје Живановић” у Пожаревцу, које су посвећене барду српског и југословенског глумишта. Крагујевачко позориште наступиће у оквиру званичног, такмичарског дела фестивала комадом Горана Марковића „Зелени зраци”, који је режираша Милица Краљ.

У овогодишњем програму пожаревачког Фестивала, по избору селектора Небојша Брадића, нашле су се још и представе: „Грпеле” БДП-а, „Ожалошћена породица” Народног позоришта Републике Српске из Бања Луке, „Госпођа министарка” Српског народног позоришта из Новог Сада, „Наши синови” Народног позоришта из Београда и „Деветстопетнаеста” Крушевачког и Народног позоришта из Ниша.

Стручни жири (глумица Ђурђија Цветић, др Милован Здравковић и проф. др Петар Зец), као и жири публике, бираће најбољег глумца после сваке представе, а на крају манифестије биће проглашен најбољи глумац овогодишњих Глумачких свечаности, који ће уз Статујту Миливоје Живановић добити и новчану награду у износу од 150.000 динара.

АКАДЕМСКО ПОЗОРИШТЕ СКЦ-А

Представа Људи из струке

„Људи из струке” потенцијално су најсмешнија трагедија и натрагичнија комедија – овом реченицом Академско позориште СКЦ-а најављује премијеру комада по тексту Ненада Глишића „Људи из струке”, у режији Дамира Недића.

Прво извођење заказано је за петак, 11. априла, од 20 часова, у сали ПМФ-а.

Млади редитељ за свој првенац каже да није реч о класичној представи, што не значи ни да је модерна.

- Комад има форму перформанса, а одговара на питање ко су данас стручњаци у свим областима друштва. Да ли су то партијски, рођачки или кумовски експерти. Такође, постављамо и питање шта се десило са овдашњом интелигенцијом. Где је Србија данас и где смо ми у Србији, објашњава Дамир Недић.

Према његовим речима, „Људи из струке” је комад који је провокативан и који ће многима бити „прст у око”.

- Нема ту никакве филозофије нити читања између редове. Све је транспарентно. Зато смо се, између осталог, одлучили и да се овим пре-

блемом бавимо на мултимедијлан начин. У представи користимо видео радове више аутора, који су одговорили на задату тему путем конкурса који је био расписан почетком године, али и бројне аудио радове. Укратко, када бисмо све фаме око спорта и спортиста пребацили на тему културе добили бисмо представу „Људи из струке”, каже Недић.

Иначе, овај млади глумац и поета до сада је играо у десетак представа СКЦ-а, али и гостовао у другим градским трупама.

У представи играју Марија Планић, Урош Веселиновић, Жељко Вимић, Марко Лештанин, Вања Јалисавчић, Душан Јовановић, Милан Петровић и Марко Коцић.

Сарадници су Александар Ђевић, Анђелка Чакаревић, Милан Петровић, Милош Беслаћ, Бојан Младеновић, Надреалистичка уметничка група „Пола Мачке”, Барба Франко Бушић и Мирко Божић.

Све карте за премијеру су распродате, а прва реприза заказана је за уторак, 15. фебруар, од 20 часова.

М. Ч.

ФРАНЦУСКИ ФИЛМСКИ КАРАВАН

Љубавни филмови

Током априла овдашња публика биће у прилици да погледа четири француска остварења. Филмови ће бити приказани у „Кутији шибица” СКЦ-а, сваког понедељка у термину од 20.30 часова, а улаз је бесплатан

јеке” Фредерика Луфа. Уочи 10. маја 1981. упознају се осамнаестогодишњи Примо и Габријела. Она долази из богате париске породице, он је дете трговца из провинције. Омађијан шармом Габријеле и девојака које је окружују, Примо се претвара. Измишља нови педигре, пуно лаже и надокнађује празнину у својим цевовима маштовитим изговорима. Препун шарма, деликатности и свежине, овај дебитански филм успева да буде смешан и дирљив у исто време.

Караван се наставља, 22. априла, филмом „Нераздвојни” - Борис и Сандра се упознају и заљубљују уном страшћу. Страст им помаже да се боре против најгорег непријатеља њихове љубави, који носи име зависност. Борисова зависност од друге и Сандрине од Бориса. Везани, закачени једно за друго, уздрмани али живи, покушаје да се изборе са својим проблемима. У том процесу, обое ће у себи пронаћи снагу за коју нису знали да постоји.

Последњи филм који ће крагујевачка публика моћи да погледа у априлу је остварење „Живот од љубави и воде” Изабел Чајке. Двадесет трогодишња Жили Батај, високог о

ФЕСТИВАЛ КАМЕРНЕ МУЗИКЕ

Convivum musicum

Музички центар „Ад либитум” и овдашња Музичка школа „Милоје Милојевић”, од 11. до 13. априла, у Свечаној сали Прве крагујевачке гимназије, организоваће Први интернационални фестивал камерне музике, под називом „Convivum musicum”.

Током три фестивалске вечери биће изведена дела Сен Санса, Бетовена, Шуберта, Попера, Вердија и Брамса, написана за дуо, трио, квартет и квинтет.

У програму ће учествовати виолинисти Андрес Рамирез из Перуа, Ема Јун са Новог Зеланда и Иван Кнежевић, виолисти Алберто Кастиљо из Чилеа и Ђорђе Миловановић, виолон-

ФЕСТИВАЛ СОЛО ПЕВАЊА

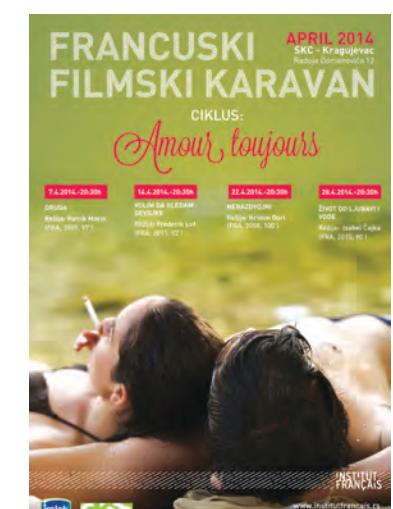
У пет категорија

Крагујевац ће 26. и 27. маја бити домаћин првог међународног Фестивала соло певања „Радмила Бакочевић”. Цео програм одиграће се у простору Народног музеја, а организатори су Културно-историјски центар, ФИЛУМ, Музичка омладина Крагујевца и Музичка школа „Милоје Милојевић”. Рок за пријаву за ово такмичење је до 10. маја, а котизација износи 2.500 динара.

Такмичарски део планиран је у једној предкатегорији пет категорија. Предкатегорију ће чинити де војке рођене 1996. године и млађе и младићи рођени 1994. године и млађи. Они ће изводити дела старијих мајстора и песму по избору.

Прва категорија намењена је де војкама рођеним 1994. године (и млађим), као и младићима 1992-годиште и млађим, а изводиће старије мајсторе, соло песму по избору.

Организатори су навели да се цео програм изводи напамет и на оригиналном језику.

НОВИ ЦИКЛУС ФИЛМОВА У СКЦ-У ПОД НАЗИВОМ „УВЕК ЉУБАВ”

брозавања, не жели више да ради беззначајне послове. Баџа се у потрагу за правом каријером. Уочи једног од разговора за посао, упознаје Бена, који живи од данас до сутра и од ситних превара. Он јој предлаже да заједно проведу лето на југу Француске. Након првог одбијања, Жили, у налету авантуризма, прихвата његов позив.

Сви филмови ће бити приказани у „Кутији шибица” СКЦ-а, у термину од 20.30 часова, а улаз је бесплатан.

М. Ч.

МИОДРАГ МАРИЋ, ГЛУМАЦ (1925-2014)

Одлазак нашег Чика Милета

Пише Зоран Мишић

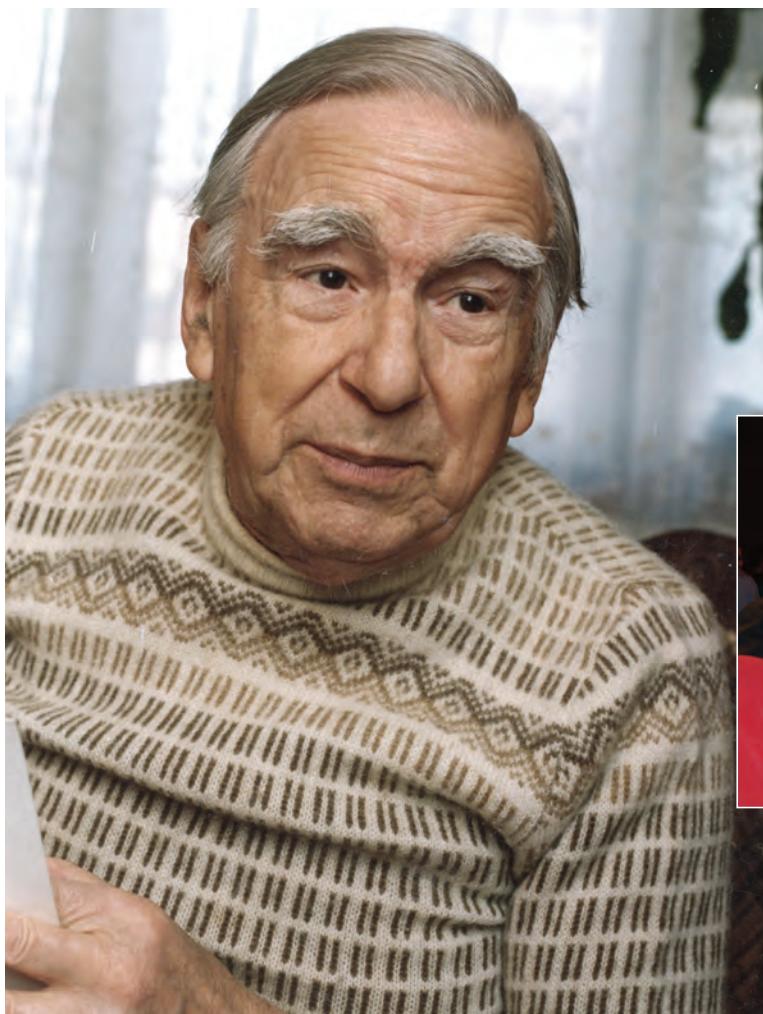
Чувена плејада „Вујићеваца“ из послератног „златног доба“ Театра сиромашнија је за још једно име, али је зато она горе, „небеска појела“ богатија за још једног познатог крагујевачког драмског уметника – Чика Милете Марича. Дугогодишњи глумац крагујевачког позоришта Миодраг Марич (89) преминуо је 2. априла после краће болести.

Његова животна и глумачка прича умногоме је и историја града и Театра.

Миодраг Марич рођени је Крагујевчанин (1925. године), из тадашње Пашићеве улице (после рата Ђуре Ђаковића, а данас Драгослава Срејовића). Био је треће дете, после две сестре. Отац Владимир педесет година је имао кројачку радњу на крагујевачкој пијаци. У крагујевачкој Гимназији Миле завршава малу матуру, а рат га затиче као ученика петог (и то баш одељења пето-три) разреда. Стрељање је преживео сасвим случајно.

- Тог 21. октобра, био је понедељак, и ја, пошто сам имао слабе зубе, решим да не одем у школу, него код зубара Костића који је имао ординацију у главној улици. У тој истој згради налазиле су се и ординације доктора Лемајића и дечијег лекара Мачужића, па Немци, пошто су знали да су на спрату све лекари, нису ни ушли у ту зграду, причао је Чика Миле.

Ратне године провео је пазећи, како је причао, „да га не апе“, мобилишу четници, комунци и „збораши“, а због опасности да буде одведен на принудни рад у борске руднике отац га је, „да би имао неку ћагу“, уписао на шнајдерски занат где је положио и калфенски испит.

МИЛЕ МАРИЋ, глумац из златног периода театра, стари чаршијанац и велики господин

Добре људе прати срећа, а Чика Миле ју је имао и на самом крају рата, када је избегао последњу немачко-љотићевску мобилијацију пред ослободилачким удајом Руса и партизана. Његово

презиме препознао је немачки војник, пореклом из Беча, који је пре рата годинама био пословни партнери његовог оца и отпустио га из строја кишног октобра 1944. године речима: „Марич, ауф, мама-тата плаче“. И тако је Ч'а Миле поново претекао.

■ Били су претплаћени на награде

После рата писао је молбу министру да настави школовање у Економској школи, тада трговачкој академији, али позориште га све више привлачи. Почиње да игра у „Абрашевићу“ у представама Чика Пере Ненковића, стапира у Театру („Коштана“, „Фигарова женидба“, „Дундо Мароје“, „Госпођа министарка“...).

Министарство је глумце декретом распоређивало по позоришти-

ПОСЛЕДЊА УЛОГА У ТЕАТРУ „ШТА ЈЕТО У ЉУДСКОМ БИЋУ ШТО ГА ВУЧЕ ПРЕМА ПИЋУ“ (МАРИЋ У СРЕДИНИ, ИЗМЕЂУ МИОДРАГА ПЕЈКОВИЋА И МИЛЕТА КИГЕНА)

КОМЕМОРАЦИЈА У ТЕАТРУ

Испраћен аплаузом

На дан сахране Чика Милете Марича, у четвртак, 3. априла, у крагујевачком Театру, кући у којој је провео скоро читав свој глумачки век, одржана је комеморација поводом његове смрти. Мала сцена Театра била је препуна јер су бројни, не само глумци и колеге, већ и други Крагујевчани, желели да одају последњу пошту свом Чика Милету. Опраштајући се од Милете Марича, надахнуто су говорили глумци који су, по њиховим речима, имали част и задовољство да сарађују са њим у бројним представама, на гостовањима, турнејама, Мирко Бабић, Братислава Славковића Кеша и Владанка Цица Пендић.

- Његова оданост и потпуна преданост својем позоришту у данашњем театрском свету је чиста утопија. Толико је он волео свој позив и поштовао ову, своју кућу, да је за њега увек била, не „друга“, како се обично каже, већ заиста

и искрено - прва, рекао је Мирко Бабић. Марич је био прави позоришни, али и животни мешњак и човек који је увек поштовао и подржавао млађе колеге, додао је Бабић.

- Ч'а Миле, хвала ти пуно за све, опрости се он од Марича, обраћајући му се позоришним надимком.

За Братислава Славковића Кешу Миле Марич био је „главни кривац“ што је он „отишао“ у глумце и посветио се позоришту јер је био његов „први редитељ“.

- Прву улогу у животу и то као ученик школе „Радоје Домановић“ добио сам у представи „Пепелуга“ коју је он режирао, рекао је у свом препознатљивом шармантом стилу Кеша, додавши да

БИО ЈЕ И СЈАЈАН ПЕВАЧ – КАО ХАЦИ ТОМА СА МИЛЕВОМ ЖИКИЋ У „КОШТАНИ“

је њихов уметнички антажман некада у „златно доба“ Театра био толики да су једне године од 365 дана почивши Марич, Цица Пендић и

Прошле недеље преминуо је један од последњих глумаца из плејаде чувених „Вујићеваца“, који су у „златно доба“ крагујевачког позоришта славу Театра пронели широм Југославије. Иако, по многима, у сенци глумачких првака - чувене тројке Љуба, Буда, Пендула, Чика Миле, како су га сви звали, подједнако је добро играо и трагичарски и комичарски репертоар, и главне улоге и „носио таџне“, све у циљу да што боље, како је говорио, „подшпрајује представу“

ДО КРАЈА ОДАН ТЕАТРУ – ЧИКА МИЛЕ СА НЕБОШОМ БРАДИЋЕМ НА ЈЕДНОЈ ОД НЕДАВНИХ ПРЕМИЈЕРА

драмској секцији Економске школе. Ту га, после извођења Чеховљеве једночинке „Јубилеј“, ангажује Рајко Радојковић (редитељ и управник, који ће касније отићи у Ниш) за сталног глумца у позоришту - сачетрае са стимом платним разредом.

- Тада није постојала ни једна глумачка школа, занат се учио од старијих колега. Све сам представе престајао у суплерској кули „крадући“ потезе од глумца са искрством, казивао је касније Марич.

У то време у крагујевачком позоришту играли су Стеван Цица Мишић, Радослав Ђашић, Павловић, Мила и Рајко Стојадиновић, Жика Петровић, Света Васиљевић, Петар Ненковић, Драгица Видаковић, Стеван Клајн, Драгољуб Ненадовић, Растко Тадић, Мија Алексић, Љуба Тадић...

Министарство

МИЛЕ (ПРВИ С ЛЕВА) СА МИЛОМ И ПЕНДУЛОМ НА ПРЕМИЈЕРИ „ОЖАЛОШЋЕНЕ ПОРОДИЦЕ“

ОДЛАЗАК У ПЕНЗИЈУ 1989. ГОДИНЕ

ма широм земље и када је Мија Алексић пребачен у Београд, а Марич „ускаче“ уместо њега као Алекса Жуњић у „Сумњиво лице“.

После три сезоне, Марич је „прекомандован“ у Краљево, где је ансамбл у оснивању и тамо за три сезоне тумачи запажене улоге, а затим једну сезону проводи у Никшићу. Од сезоне 1956/57. поново га ангажује тадашњи крагујевачки управник Радомир Коминац.

У ансамблу позоришта затиче Љубу Ковачевића, Буду Јеремића (са којим се и окумио), Пенду

он имали чак 427 глумачких задатака - што да-нас звучи нестварно.

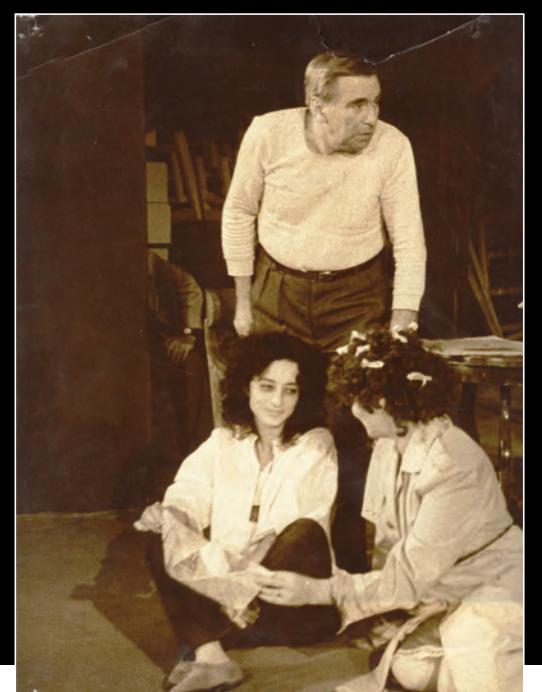
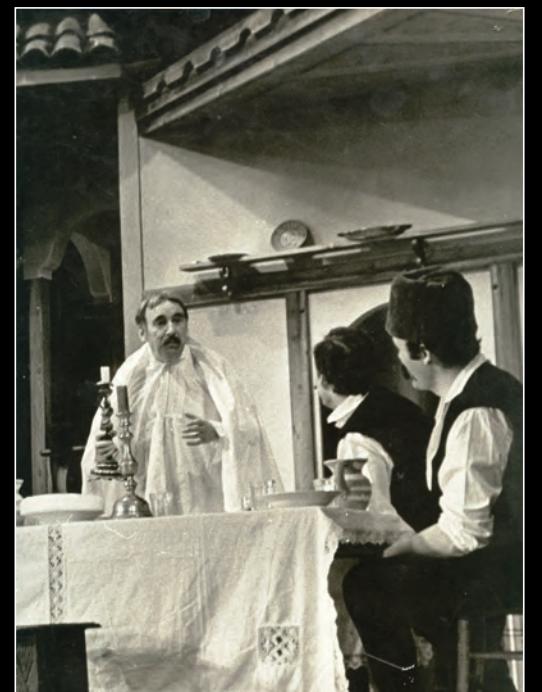
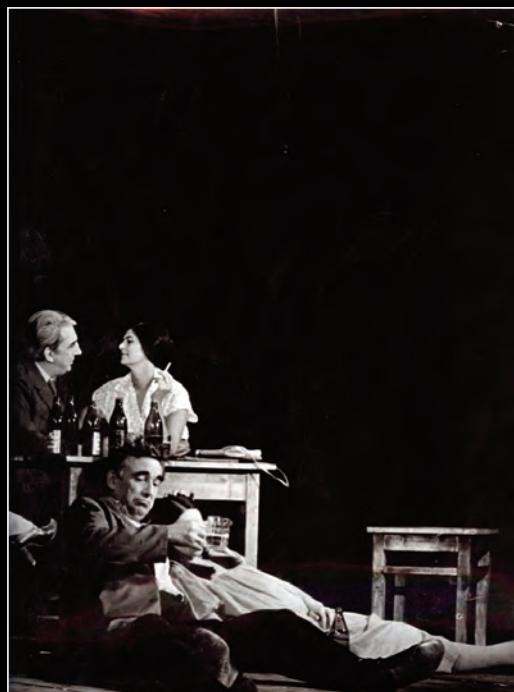
Он је подсетио да је Ч'а Миле био и стари чаршијанац, станичарац који је умео млађе да изненади старом шатровачком фором и обрати им се питањем: „Шта дишра?“, „Штан!“.

Узбуђено и непосредно Владану Цицу Пендић предочила је бројним Маричевим поштоваоцима и пријатељима да је он као глумац подједнако био сјајан комичар и изузетан у драмским улогама, а по природи прави господин.

- Био је боем са стилом и укусом, прелепо је певао и умео је да направи одличну атмосферу где год смо се налазили, истакла је она, подсетивши и на једну његову, за многе не мање важну „улогу“ Деда Мраза, којом је Чика Миле деценијама умео да обрадује генерације крагујевачких малишана. Глумац Миодраг Миле Марич на свој последњи пут испраћен је, као и много пута на сцени, громогласним аплаузом.

Сећање

НИКАДА НИЈЕ „ФАХИРАО“ – БРОЈНЕ УЛОГЕ НА СЦЕНИ МАТИЧНОГ ТЕАТРА „ЈОАКИМ ВУЈИЋ“

лу, Милу и Рајка Стојадиновића, Милеву Жикић, Бранку Џрномарковић, Бобу Динића, Симу Ерчевића, Николу Јурина, Јеврема Урошевића, Немању Северинског, Бруну Рајића, Владимира Савића, Мајду Гориншек-Борђевић, Душицу Митровић-Димитријевић...

- Какав смо ми моћан асамбили. Играли смо европски и светски репертоар. За то време најмодерније представе попут „Луси Краун“, „Плачи вољена земља“, „Блудница достојна поштовања“... Први смо играли „Сеоску учитељицу“ Раше Плаовића са Љубицом Јањићевић у насловној улоги. Гостовали смо по Босни, Хрватској, Словенији, у иностранству, а нашу позоришну продукцију практили су критичари калибра Елија Финција, Слободана Селенића,

Петра Волка..., истицао је Миле, пуну срца.

- Били смо претплаћени на награде, умео је да се присети Чика Миле Марић тог „златног доба“ крагујевачког Театра и времена када је сарађивао са позоришним великанима, редитељима Ацом Ђорђевићем, Мирославом Беловићем, Душаном Михајловићем...

■ Живело се за позориште

Волео је и да „подсети“ како су „Вујићевци“ са представом „Мистер дolar“ обишли читаву Словенију, гостовали у Сплиту, Задру, Шибенику... А кад је позориште 1969. године изгорело, управници из Мостара и Тузле стигли су возовима да их одмах ангажују за турнеје по Босни, истицао је Марић са поносом у последњем интервјуу

који је дао „Независној Светlosti“ 2002. године аутору овог текста.

Тадашње његове колеге и он живели су за позориште. О томе колико су волели и ценили свој посао и били спремни да се за њега жртвују Чика Миле Марић показао је када је 1971. године сахранио оца у четири поподне, а само три сата касније певао је из свег гласа у најдуговечнијој представи свих времена крагујевачког позоришта - „Прстен у извору“.

- Жао ми оца, али ми жао и да се откаже распродата сала, био је једини коментар правог професионалаца, „Вујићевица“.

Ненаметљиво, господски, како је само он то умео, казивао је млађима да су тадашњи имиџ Театра кројили и успешни управници попут Рајка Радојковића, Љубише Ружи-

ћа, Саве Барачкова, Александра Милосављевића и Пере Говедаровића.

За свој уметнички рад добио је бројна признања, како у матичној кући, тако и на страни, од којих је издвајао награде Јоаким на Сусретима „Јоаким Вујић“ за улоге Цамбре у „Тамном вилајету“ у Шапцу, Луке у култном комаду Театра „На дну“ у Крагујевцу, као и специјалног Јоакима за сценски говор, та које на Сусретима одржаним у Лесковцу.

Добитник је и Прстена са ликом Јоакима Вујића Књажевско-српског театра 2003. године, од којег се никада није одвајао.

Ипак, од свих награђених представа најдражја му је била „Камен за под главу“ Јована Глигоријевића Калета, која је на Сусретима „Јоаким Вујић“ у Нишу 1977. године освојила чак девет награда, причао је Миле Марић, који је, по личном утиску, у тој представи, тумачећи лик Вучка, одиграо улогу живота.

- То је круна моје каријере. Улога је на сусретима награђена дипломом Јоакимом (жири и град домаћин), а „легла“ ми је због тога што ја и као човек увек имам ноту покровитељског, заштитничког... Никада никога нисам потцењивао, оговарао, скроман је био чика Миле. За себе је умео да каже да је глумачки добро што се од младости није „фахирао“. Подједнако је тумачио карактерне драмске улоге (Вурм „Сплетка и љубав“, Лука „На дну“, Арсојевић „Смрт Уроша Петог“, Зибербрант „Глембајеви“, СС Клаус „Песма“, Хаџи Тома у „Коштани“) и комичне, попут Ујка Васе и Жевакина. Играо је главне, ноћеће роле, али и „носио таџне“ у оним улогама које су, по њему, као глумци старог кова, служиле да „подшпрајцују представу“ и помагну је, пре свега као колективни чин.

Званично, у пензију је отишао премијером Мрежековог комада „Танго“, 1989. године. То је била његова 194. улога. Ипак, то није значио прекид „вечне љубави“ између чика Милета Марића и његовог Театра.

■ Глумац не иде у пензију

- Глумац никада не иде у пензију, умео је да се обрати млађим колегама. Тога се и придржавао, а цифру до 200 улога и премијера дстигао је као ветеран играјући глумачке медаљоне у комадима „1918“, „Боже мили, чуда великога“, „Хамлет из Мрдуне Доње“, „Илуминација на селу“, „Шта је то у људском бићу, што га вуче према пићу“... Чак је и касније умео своје глумачко знање да подели са млађима на сценама играјући у независним пројектима попут посрблјене верзије „12 гневних људи“ коју је у СКЦ-у поставио Гордан Матић.

И остало је веран Театру до краја. Донедавно, све док га је здравље служило, није пропуштао дешавања у својој позоришној кући, било да је реч о премијерама, фестивалима, свечаностима или обичним позоришним дружењима и прославама.

Остало му је само једна велика жал - што у граду, или његовој матичној кући, никада није основан позоришни музеј, јер је Чика Миле Марић током деценија свог глумачког ангажмана предао сакупљао све плакате и афише са програмима представа, фотографије, новинске приказе и критике, жељећи да од заборава сачува полувеkovну документацију једне од наших најзначајнијих позоришних кућа и то у њеном златном периоду. На жалост, ова жеља му се није обистинила.

Глумац Миодраг Марић сахрањен је 3. априла на Варошком гробљу у Крагујевцу.

МАРИЋ У КУЛТНИМ ПРЕДСТАВАМА „ВРАТА ДОМА“ И „СВЕТИ ГЕОРГИЈЕ УБИВА АЖДАХУ“

ПРВА КРАГУЈЕВАЧКА ГИМНАЗИЈА У КУЛТУРНОМ И ДРУШТВЕНОМ ЖИВОТУ ГРАДА ИЗМЕЂУ ДВА РАТА (4)

Значај рада Народног универзитета

Пише **Дејан Обрадовић**

3 а просвећивање сеоског света популарна бесплатна предавања одржавана су током пролећа по груженским и лепеничким селима, обично о темама из области пољопривреде и хигијене, да би се проширили домети здравственог просвећивања и утицало на економски преображај села. Пошто се нису плаћала, а доносила су корисне савете, предавања су лепо посвећивана и добро примана од народа. Трошкове организације сносио је Народни универзитет.

Највећи број предавања у Дивостину, Грошици, Драгобраћи, Слепаку (Гружи), Чукојевцу, Корману, Белошевићу, Сабанти, Грачу, Бадњевцу, Баточини, Лапову, Чумићу, Лужницама, Јарушицама и другим местима држали су агроном Никола Симић и лекар Мoша Ели. Нима се, најчешће, придрживао неко од професора (нпр. Н. Кузељ) који је могао да посвети пажњу темама из педагогије, историје и других области, као помоћ у васпитавању сеоске деце и подстицај за њихов упис у школе, где је још увек школовање деце сматрано само обавезним теретом.

Предавања из књижевности била су најчешће одржавана приликом јубиларних годишњица писаца. Били су заступљени и страни и домаћи писци. Највећи утицај да ову активност Народног универзитета имао је његов председник Милоје Павловић, врстан филолог, кога је рат спречио да постане асистент код свог професора Јована Скерлића. Користио је познанства, велики лични ауторитет и широка знања да то буду вечери које се памте. Предавања су одржавана у дворани Гимназије.

У рад Народног универзитета, поготово од 1929. када је Павловић постао директор школе, били су укључени и ученици. У Соколском дому је 24. фебруара 1929. године приређено „Јакшићеве вече“ као сећање на некадашњег наставника Гимназије, сликара и песника Ђуру Јак-

шића. У широко замишљеном програму место ученика било је веома запажено: једни су учествовали у приказивању Јакшићеве драме „Станоје Главаш“, други у оркестру, а трећи у рецитовану.

И у обележавању двадесетпетогодишњице смрти песника Јована Јовановића Змаја 24. новембра 1929. године извођење програма посебно су допринели професори и ученици Гимназије. О Змају су говорили Милоје Павловић и суплент Милен Николић; наставници музике Јосиф Середа је дириговао хором и као солиста отпевао две песме; рецитовали су ученици Душан Костић и Вojин Јовановић, а гимназијски хор је отпевао две песме.

■ Угледни предавачи

Као прилог сагледавању структуре предавања може се погледати рад Народног универзитета у 1931. години, чији ће крај донети и привремени прекид рада ове установе. Предавања су планирана све до ускршњег распуста, сваке недеље поднада, са уваженим гостима као предавачима, попут академика Јована Жујовића, Милана Богдановића, уредника престижног „Српског књижевног гласника“, Јована Јовановића, дипломате и бившег министра. Због оправке гимназијске дворане, дошло је до кашњења. Серија предавања отворена је 8. фебруара 1931. предавањем професора Јована Мирковића „О јавним библиотекама и народним универзитетима“, које је било праћено пројекцијама. Бивши ученик Гимназије Светислав Петровић, професор Више педагошке школе из Београда, одржао је, седам дана касније, предавање „Алфред Мисе, песник љубави“. Веома образован Рус Алексеј Јелачић је поводом педесет година од смрти знаменитог руског писца Фјодора Достојевског говорио о његовом животу и раду.

Две чињенице бацају посебно светло на структуру посетилаца, то су активност наставника и учитеља и руске емиграције у Крагујевцу: од преко 150 просветних радника у Крагујевцу на предавање је дошло њих шесторо, од којих је један био пензионисани учитељ, док је од 580 Руса дошло свега троје.

Историјске и политичке теме биле су врло популарне, било да је реч о темама из опште, националне или локалне историје. Политика се провлачила кроз предавања, јер су многи предавачи били активни у политичком животу, али и у самим темама које су предаване, мада је то најчешће било прикривано у најави предавања кроз неки неутралан или симболичан наслов, што се у истој 1931. години лоше одразило на

судбину водећих људи Народног универзитета. Довођени су одлични предавачи, често и учесници важних догађаја.

Опште стање здравља и хигијене у Крагујевцу раних тридесетих је било још далеко од добrog. Туберкулоза је узимала свој данак, а људи су настављали да живе у нехигијенским срединама, немоћни да бар у томе погледу сами нешто учине. Тим питањима су се у својим предавањима бавили лекари Моша Ели и Павле Туцаковић.

Почетак јесење сезоне предавања није обећавао неочекивани расплет. Предавање Јована Јовановића-Пижона под насловом „Како је Русија изгубила цара“ у ствари је било посвећено Октобарској револуцији. Није било праћено посебном помпом, иако је дворана Гимназије била испуњена до последњег места. Приказивач „Гласа Шумадије“ као најинтересантнији део приче извођио је Јовановићеву личну опажања и утиске када је, заједно са Николом Пашићем, ишао као изасланик српске владе у Русију 1916. године.

■ Акције против режима

Прекретница је наступила предавањем критичара и књижевника Милана Богдановића (1892–1964) о сатиричарима у српској књижевности (Јован Јовановић Змај, Радоје Домановић, Ђура Јакшић), 27. децембра 1931. године, које се завршило демонстрацијама против режима. Противречни извори о овом догађају могу се ускладити, ако се узму у обзир становишта која заступају. Целу акцију су организовали комунисти по директиви из Београда датој студенту Живи М. Ђорђевићу. У својим сећањима он је твrdio да је дан уочи тога одржao састанак са

ДИРЕКТОР ГИМНАЗИЈЕ МИЛОЈЕ ПАВЛОВИЋ ДОБРО
ПРЕМЕШТАЈ У ВАЉЕВО

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

Прво издање монографије прерано преминулог крагујевачког историчара Дејана Обрадовића, чије делове одредбено као фельтон објављују „Крагујевачке“, а чији је издавач Прва крагујевачка гимназија, подељено је библиотекама и установама културе, школама и факултетима, образовним институцијама у читавој земљи, као и органима локалне самоуправе, без чије подршке књиге не би било.

Одлучили смо да отворимо претплату на друго издање ове вредне монографије.

Први претплатни период трајаће до 1. јула 2014. године и сви који наруче књигу остварије 30 посто попуста у односу на цену књиге по изласку из штампе. Уплатом од 1000 динара на жиро-рачун школе 840-342666-39, са назнаком „претплата за монографију“, обезбедићете свој примерак овог драгоценог дела. Штампа другог издања биће завршена до 1. јула 2014.

ученицима виших разреда Мушки гимназије: „Ту сам пред око 200 ћака говорио о непрекидним демонстрацијама студената Београдског универзитета против диктатуре, а затим их позвао на сутрашње демонстрације“. У току предавања, док је Богдановић говорио о Домановићевом „слепом вођи“, Ђорђевић је повикао: „Доле диктатура! Доле Пера Јаковић! Доле Ђока Кундак!“, што су прихватили из публике, а са грамофона је пуштена „Марселеза“. На крају је преко фасаде Мушки гимназије разапет велики црно-бели транспарент: „Доле диктатура!“

Народни универзитет је за своје слушаоце често организовао и концерте, на којима су се посебно истичали наставници. Прве гимназије Бранимир Вулић (соло-тенор) и Јосиф Середа (соло-баритон), певачки збор „Краљевић Андреј“, хорови Прве и Женске гимназије, Женске учитељске и Војнозанатлијске школе, музички квартет наставника Прве гимназије и пијанисти Павловић и Огњановић.

Народни универзитет у Крагујевцу сматрао се заједно са београдским, међу првима у Краљевини. После прекида крајем 1931. године, настављен је рад Народног универзитета, али је учешће чланова и предавача из Мушки гимназије смањено. Рад је сведен на неколико предавања по селима. Задруга за народно просвећивање у Шумадији предрат је добила сагласност да се њена предавања држе под фирмом Народног универзитета, али то више није била иста установа из десетих и раних тридесетих година.

Културни и друштвени значај Народног универзитета био је неодвојив од Прве гимназије. Док је тај контакт постојао, идеје народног просвећивања су имале захвалне и способне прегаоце у овој школи, њен простор за предавања и концерте, па и својеврсно институцијално покрије пред јавним мњењем, којим се добијало у озбиљности и темељности замишљених подухвата. Прекид те везе донео је обострани губитак. Гимназија је изгубила разноврсне садржаје, по једног вредног директора и професора, а због свих дешавања, била је стављена под (не)скривену контролу од стране Краљевске банске управе, Министарства просвете и, посебно, полицијских власти. То, ипак, није зауставило њен рад и под руководством новог директора Душана С. Триповића ишао је ка свом стогодишњем јубилеју.

Приредила **Лела Вујошевић**

елемично користећи јошайке из Лексикона Краљевца

ДОГОДИЛО СЕ У КРАГУЈЕВЦУ

Пре 159 година: 15. априла 1855. у 12 сата и 45 минута предата је прва телеграфска депеша из Крагујевца, а примљена је у Београду после пет минута. Послао ју је Аустријаца Гашлад Јунг, руководилац радова на монтажи телеграфске станице Крагујевац. Порука је гласила: „...dass das Telegrafe namt zu Kragujevac erof fnet ist“. Први телеграфиста који је радио у Крагујевцу био је Живко Стојловић.

Месец дана раније, 15. марта (27. марта по новом календару) 1855. године успостављен је телеграфски саобраћај из Београда са Земуном и Бечом, чиме је почeo са радом јавни телеграфски саобраћај у Србији. Наредног месеца уведена је у поштански саобраћај, унутрашња телеграфска служба на релацији

Београд - Крагујевац - Алексинац, а први телеграм послат је из Алексинца у Београд 11. априла 1855. у 8 сати и 10 минута. Изградња телеграфске линије од Београда до Алексинаца, са огранком од Јагодине преко Црног врха до Крагујевца, трајала је четири месеца током зимског периода. Истовремено, у Београду је одржан први телеграфски курс који су могли да похађају само свршени ћаци Лицеја. Када је уведена телеграфска служба, формирана је и посебна пандурска служба за чување телеграфских стубова.

О развијености Србије тога доба која се модернизовала у корак са осталим европским земљама, говори и податак да је у Србији овaj револуционарни проналазак применењен смо 11 година након пуштања у промет пр

ве телеграфске линије у свету (1844. на релацији Вашингтон - Балтимор).

Пре 101 године: 10. априла 1913. рођен је фудбалер Ђорђе Стојиљковић - Кораја. Спортску каријеру започео је у крагујевачком „Радничком“. У Крагујевцу су 1931. године постојала још четири верификована фудбалска клуба: „Шумадија“, „Славија“ (клуб питомаца ВТШ), „Јадран“ и „Србија“. Популарисању фудбала допринела су гостовања реномираних европских екипа из Беча, Сегедина, Будимпеште... Нарочито изненађење и радост доњела је победа „Радничког“ над тимом „Неметзија“ из Будимпеште (4:0) 1933. године.

Ђорђе Стојиљковић је од 1937. до 1944. играо у београдском БСК-у. Био је на позици

ји десног бека и одликовао је га велика брзина (према тврдњама савременика, у Београду није било бржег играча од њега), одличан старт и врло снажан ударац, па је представљао модел изврсног бека - разарача. Играо је у најбољем тиму који је БСК имао у својој историји (Мркушић, Стојиљковић, Дубац, Манола, Драгићевић, Лехнер, Глишовић, Вујадиновић, Божковић, Ваљаревић, Николић). Овај тим је освојио титулу државног првака у првенству 1938/9. Три пута је играо у дресу представнице Југославије, током 1944 године против Румуније у Букурешту (3:3), против Немачке (2:1) и против Румуније у Београду (1:2). Погинуо је 31. јануара 1978. у саобраћајној несрећи у близини Крагујевца када се враћао са риболова.

Владимир Јајличић

Бразде (2)

ПОЗНАВАО сам доктора Жарковића, умро је - рече Глигоров и мој гост. - Као се не бисмо познавали, ја сам од Петрићевих, некада смо, све до Балканског рата, како су говорили наши стари, а што сам и изучавањем извора потврдио, кумовали једни другима, чак и на славе одлазили. У осталом, ишли смо у исту, драчку основну школу, али је он пет или шест година старији од мене. И касније смо се сретали у Београду, где сам радио као економиста у једној увозно-извозној фирми.

Он је радио у Институту за историју. Било му је драго да долазим код њега у посету, јер сам био аматер, а он професионалац, па се осећао надменим. Али, једном приликом, кад је већ био у пензији, позвали су, и мене и њега, на неки етнолошки скуп у Српску академију наука и уметности. Он је написао књигу о Драчи, а ја сам, ту и тамо, објављивао чланке о Поскурицама, па су ме се сетили. Кад смо се видели у ходнику, непријазно се трзнуо, само што ме није питao: „Откуда ти овде?“ Волео је да долазим код њега као некакво ћаче, али није волео да ме види као колегу. Очујао је, није се излануо, али се нарогушио, и мислим да је већ тада био спреман за оно што ће се током расправе на окружном столу, десити.

Учесници скупа били су, махом, историчари својих родних места и крајева. Ја, знаете, не волим израз "локални" историчар. Или си историчар, или ниси. Не одређује сегмент поља изучавања научну вредност. А што је, на жалост, у пракси углавном тако, то је друга ствар. Било нас је двадесетак, из различних места, од Топлице до Војводине и Мачве. Расправа је била дуга и досадна, са једном паузом. Говорило се у рукавицама, уопште, фразеолошки. Нико да исприча ништа занимљиво.

Реч по реч, дошло се и до првих поратних година. Тада сам и испричао, кад је ред дошао на мене, да су нама, Петрићевима, после Другог светског рата одузели имање и стоку. Сетио сам се своје бабе, она је тада била млађа него што сам сада ја, али је већ била зборана и измучена свакодневним тешким радом. Кад су дошли да заору нашу земљу, повела је нас тројицу унuka, мене, мог старијег брата од стрица, који је тада већ био момак од седамнаест-осамнаест година, и мог млађег рођеног брата, покојног Маринка, који је умро пре десетак година, а који је тада, иза рата, био дете - још није био кренуо у школу. Мислила је, ваљда, да ће сипници пред децом стати и оканути се нашег имања од којег смо живели. Али, кад је схватила да ће они учинити оно због чега су дошли, да ће заорати њиву као да је њихова, одједном је узела Маринку у наручје, пришла ленији и поставила дете, нежно, као да га ставља у кревет, у прву заорану бразду.

Маринко се, зачудо, није бунио, само је дрхтао. Ваљда је био исувише уплашен да устане и побегне. Мислила је да ће на тај начин зауставити задржни плуг који се опасно приближавао детету. Одиста, упрегнути наш вој стукнуло. Одједном, спазивши дете у орници, није хтео да поглави детету. Орач, један од наших бивших надничара који је са задовољством дочекао прилику да се освети газдама, почeo се нервирати, јер је читав овај призор гледао пуковник удбе са својим уdbашима. Одједном је испало да не може да се у најбољем светлу покаже пред силнима.

Сви су били збуњени и унервожени. Упрегнути вој је балио, соптао, јасно се видело да не жели да настави опасни пут према детету. Не верујем да се плашио детета, мислим да се животиња уплашила толиког непочинства. Еден од уdbаша кренуо је ка бразди да изнесе дете, али пуковник то није дозволио - нико ништа није рекао, уdbаш се покренуо, а пуковник је свој длан, хитро до невидљивости, ставио у његов опасач и задржао га. Сви су схватили: онај ко је дете ставио у бразду, нека га из ње и вади. Орач је заопу-

цао бичем, во се тргао, чак мало поскочио, али ипак кренуо даље, у оширем луку заobilazeћи дете које је дрхтало у бразди. Плуг је прошао поред дете главице, затрпавши је наносом земље по слепоме оку. Тек тада је Маринко закукао, а баба не одустаје - подмеће га у следећу бразду. Дошло је време, уместо семена, у земљу да побаџамо децу. Ни абра орачи, ору и даље.

НАШ гост зајута, а чело му се набра као да прикупља невидљиве бразде времена. Сетих се, тог трена, једне од својих омиљених прича Милована Глишића "Прва бразда". Пошто сам је прочитао тридесетак пута, учинило ми се да схватаам зашто се главна јунакиња те приче зове "Миона": зато да би писац нагласио да смо ми, Срби - она. Ретко кад бих, прочитавши је, одолео сузама. Када Мioniјије довере како да би требало да се преуда, она одговори просто и моћно: "Не могу, дешо". Друге, и многе, могу и морају. Она то - не може. А ми - треба да смо као она. Ми-она. Ми-она.

Колико је времена прошло од настанка те приче, када су жене наше, домаћице, стобенице, домодржнице, са синовима испнова започињале радни и животни циклус - да би се наше име и род одржали? И какво је то време дошло да се и њиве, последње хранилиште и прва светиња ван куће, одузимају, а да потомци, уместо за плугом, леже у браздама, испред плугова? Ми не сејемо семе да се роде деца. Ми сејемо децу да се роди смрт. Одједном ме нешто у челу зашишта, као да је прорадио жижак. Био сам се претворио у уво.

- Кад сам испричао тај догађај - настави Ика Петрић - Петар само што није скочио на мене из своје фотеље. Брукам Шумадију, нису то шумадијски пролетери никада радили; измишљам и лажем. Уосталом, заборављам на ток историје, поготово на оно што је историјски важно, бркам ту важност с плевом и губим се у детаљима. Није то посао историје. Зар, промрмљах, истина није посао историје?

Таква истина сигурно није, добаџује он поспрдо и неколико људи се кисело осмеђује с њим, али сви углавном мудро ћуте. Нит говоре, нит роморе. Свима је непријатно и волели би да се са те теме пређе на нешто друго око чега ћемо се сви сложити и издати заједничко саопштење. Па и мене је, по-мало, срамота што смо се као земљаци, у Београду, по белом свету, закачили пред колегама из осталих крајева земље. И онда, прилично помирљиво, кажем да је тај мој брат Маринко у међувремену умро, али је старији брат од стрица Луне још увек жив, он је сад пензионер, био је некада шеф месне канцеларије у Поскурицама, ко не верује у ово што сам испричао, може да оде и да га пита, све ће потврдити.

ИАКО нисам био свађалица, нити сам се свађао, Петар се најутио на мене и ставио ми преко једног заједничког познаника до знања да са мном убудуће неће разговарати. Нисам у томе видео за себе никакав губитак, и онако смо се сретали веома ретко, а кад бисмо и говорили један о другом, то није било нимало лепо. Ја сам увек тврдио оно што сте и ви приметили, да је написао идеолошку историју села Драча коју су му штампали његови другови комуници у академији, док моју историју о селу Поскурице нико неће да штампа из истих идеолошких разлога, јер ја не прећуткујем оно

што знам, не стављајући се ни на чију страну.

Остадосмо тако нелепо. Али, и то је мало. Дочујем, тих дана, одмах после научног скупа, да је долазио у Поскурице и распитивао се за случај стављања детета у бразду. Није ми веровао, мислио је да лажем. Кад сам чуо да његов долазак био сам ироничан, саркастичан, мислио сам - ако лија лаже, реп не лаже. Одем, потом, код свог старијег брата Лунета, оног истог који је са мном гледао како је баба метала у бразду нашег млађег брата и, неосекољен оним што ћу чути, седнем да са њим попијем кафу. А он - све ћути, о Петровој посети не говори, иако зна да знам. Вребам повољан тренутак, распитујем се за здравље, за дечицу, за његову жену која ме, чини ми се, некако гледа попреко, можда јој се није ни милило што сам дошао, или што сам дошао баш тим поводом који је шакаљив, неупутан, који би боље било избечи.

- Чујем, кажем - да те је посетио чувени историчар.

- Ма пусти - вели брат.

- Је ли те штогод питао?

- И тако и тако - вели брат.

- Не врдај, знаш шта те питам. Је ли питао за бразду?

- Какву бразду? Није питао ни за какву бразду - рече он.

Подсетим га на догађај од пре педесет година.

- Ништа ме о томе није питао. Знаш да одгајам носиље, оне беле, тешке, па је дошао да се распита за цену. Купио би тридесетак изношених, да их прекољем и уредим, за замрзивач.

- Ја сам, брате, записао шта се онда десило - рекох.

Он отпи гутљај кафе и, не гледајући ме, промрмља:

- Шта ја имам с тим? Пиши по воли. Ти знаш да ја нисам баш много писмен. Некад је било - по службеној дужности, дописи општини, печати, извод из матичне књиге, и тако то. А сад - ни то. Гледам своја посла. Нисам ти ја за неку велику историју. Ако можеш мене у тим својим писанијама слободно прескиći. А кафу да пијемо - то кад год ти се прохте.

ТОГ трена као да ме кафа опекла по језику, јер сам се сетио да је управо он, доктор Петар Жарковић, сведочио неколико људима из околних села, у време кад су првоборци народне револуције стицали услове за одлазак у пензију. Ако си био првоборац, могао си да одеш у превремену пензију, и то с већим примањима него иначе. Тако је сведочио и моме брату, да би овај отишao у пензију, зато што је на његово место у Месну канцеларију требало да дође нека Жарковићева рођака. Танте за бунте. Као да сам понешто схватио, али нисам до краја схватио шта. Ништа више брата нијам питао.

Али сам потом код куће пронашао топку старих, пожутелих фотографија, дуго међу

њима тражио једну, а онда је узео и ставио у своју радну ташну ову исту коју видите овде и коју свуда носим са собом.

Притом, он показа своју браон, испуцалим кашишима прошарану ташну, једну од оних које изгледају као да нису никада биле нове, као да у њих, кад се отворе, читав свет може стати, и као да су неуништиве.

- Неколико година касније - настави он - чекао сам аутобус на шумаричкој аутобуској станици. Упекла звезда, аутобуса никде, било је то време великих рестрикција и санкција у којима се нашла наша земља, кад ни гориво ниси могао да набавиш. Нигде кола на помolu. И видим, одозго иду нека кола, зауставља се преда мном један страни аут. У њему академик Петар Жарковић. Ја пешице, а он се вози у новом „вольвоу“, то је њему наша борба дала. Хоће да ме повезе. Ућем у кола, поздравимо се.

Путимо, тако, неко време, а и ја и он, можда, мисли нагонимо на исто.

- Па - велим - чујем да си био у Поскурицама и да си се распитивао за ону бразду. Јесу ли ти право рекли како је то било?

- Рекли су ми - каже он. - Рекли су ми како је било, а рекли су ми шта ће рећи ако их ти за то питаши.

- Да те питам ја нешто друго - велим, и из ташне извлачим фотографију коју дуго са собом носим. На њој је млад момак с кокардом. До њега, девојка у народној ношњи. Испод фотографије пише, на полеђини, „Луне са сестром Петријом“. Петар погледа полеђину, мислим да је одмах схватио, чим је прочитао да се момак потписа као „Луне“.

- Шта велиш на овај доказ?

- Не велим ништа - рече Жарковић. - Многи су се сликали, и овако и онако. Мутна су то времена била. А мутна времена постају историја тек кад се избистре и кад се тачно одреди ко је ко и шта је шта. А не да пише како се коме прохте. Што је баби мило.... То што ти радиш, то и није историја, то је некаква међуисторија, која је савладана и превазиђена победом праве историје. Саму такву, праву историју, и ваља писати. Све остало је лутање у магли некаквих неважности.

Да, помислих, враћајући фотографију у ташну. Сведочио је да је Луне првоборац, како би овај ослободио радно место за његову рођаку. А сад ће Луне сведочити да се догађај с браздом никада није догодио, ко зна због чега, можда и само зато да би му академик купио тих тридесетак изношених носиља. Не постоји цена на коју наши сведоци времена неће пристати. Уvezani су и сплетени међу собом заједничким свињаријама, тајним договорима, прећутним пристајањем. Деца побаџана у бразде су некаква, заборавом савладана, међуисторија. Она живима не може бити у користи, јер су је одавно осенили и прогутали мртви. Најбоље је да тато, у сенци, и остане. То је лична судбина, загубљена у маглама неважности. А прави сведоци историје сведоче само оно што је важно.

Одавде добијамо воду за пиће

Намерно или случајно спојени „гробари“ и Дом здравља

Сигурно се није накривио од сile гравитације

ПРЕФЕРАНС

ПРОЛЕЋНО ПРВЕНСТВО КРАГУЈЕВАЧКЕ ЛИГЕ

Надимак, презиме и име	Укупно		10. коло		
	Бод	Супа	Ст0	Бод	Супа
1 Буђони, Раденковић Ненад	48,4	3350	1	0,1	-890
2 Сале, Ђорђевић Саша	39,6	2382	1	5,5	560
3 Мића, Ђорђевић Милован	39,3	3126	2	5,5	682
4 Грк, Данас Иван	38,2	1408	1	2,6	-330
5 Ђерка, Ђорђевић Раде	36,9	2772	3	5,5	802
6 Професор, Марковић Мирко	36,5	1524	4	5,5	838
7 Дача, Вујисић Данило	35,3	1809	2	3,2	222
8 Живковић Стефан	34,3	1744	3	3	2
9 Лаза, Лазаревић Славољуб	33,5	646	5	5,5	944
10 Шаба, Драгојевић Зоран	33,0	-704	2	0	-904
11 Рака, Станчић Радован	32,7	1312	4	2,9	-62
12 Туџа, Туџаковић Бранко	32,6	2544	6	5,5	776
13 Рајко, Радосављевић Радисав	31,7	864	7	5,5	912
14 Шоне, Николић Ненад	31,7	466	5	2,9	-42
15 Срце, Ненадић Драган	31,4	86	3	0,1	-804
16 Ђоле, Ђорђевић Зоран	30,8	1316	6	3,2	212
17 Мића, Мартиновић Милорад	29,8	1964	4	0,2	-776
18 Гаја, Гајић Војкан	29,7	664	9	5,5	850
19 Андрић Дејан	29,7	304	8	5,3	384
20 Гајић Марко	29,5	406	7	3,1	100
21 Гуки, Васиљевић Зоран	28,9	-650	8	2,9	-36
22 Муша, Николић Драган	28,5	-900	5	0	-902
23 Миша, Симић Милисав	27,7	962	10	5,5	688
24 Крала, Богдановић Мирослав	27,6	170	9	3,2	256
25 Маре, Маринковић Милан	27,0	-324	6	0	-968
26 Меџа, Петровић Радоје	26,1	-1488	7	0	-1012
27 Машинац, Стевановић Горан	26,0	-1414	11	5,3	386
28 Паки, Јеврић Милан	25,2	-2170	8	0,6	-348
29 Срба, Николић Србислав	25,1	-738	10	3	72
30 Лија, Милојевић Александар	24,3	-472	12	5,5	880
31 Мика, Петровић Милован	23,3	-2068	9	0	-1106
32 Даре, Филиповић Дарко	23,1	-1894	10	0,2	-750
33 Аца, Данас Алексић	22,6	-1064	11	3,2	286
34 Лаза, Лазовић Мирољуб	22,2	-1706	12	3,3	338
35 Кеша, Стевановић Горан	21,7	-1908	11	0,3	-672
36 Ушке, Николић Небојша	19,0	-1696	12	0	-1218
37 Веса, Весовић Миодраг	18,4	-3164	13	2,6	-376
38 Гале, Вученовић Драган	18,0	-3948	13	5,5	754
39 Рођа, Михаиловић Владан	17,7	-1766	13	0,6	-378

NLB Krediti za penzionere

Budjenje proleća

Пробудите жеље и остварите своје планове овог пролећа.

Gotovinski i krediti za refinansiranje u dinarima:

- Fiksna rata u dinarima do kraja otplate kredita
- Bez naknade za obradu kredita za refinansiranje
- Životno osiguranje tokom perioda otplate kredita
- Iznos kredita do 500.000 dinara
- Period otplate do 48 meseci
- Bez obaveze prenosa primanja u NLB banku

Uz ovaj kredit NLB banka Vam nudi širok izbor kredita po povoljnim uslovima.

Uživajte u proleću!

Filijala Kragujevac
Краља Александра I Карађорђевића 41а, 034/331-106

NLB Banka
Zman žaslo.

Gotovinski
i krediti
za
refinansiranje

Разонода

ОДВАЛЕ

ТИЈАНА ДАПЧЕВИЋ, певачица:

- Стидљива никад нисам била, од када знам за себе, увек сам желела да будем у центру пажње. Што ме више сликаш, то те више волим, обожавам камеру, с њом ја буквално водим љубав.

ВУК ДРАШКОВИЋ, председник СПО:

- Не одлучујем ја о томе, али једино бих, и то веома успешно, водио спољну политику земље.

Карикатура Горан МИЛЕНКОВИЋ

СТАНИЈА ДОБРОЈЕВИЋ, старлета:

- Ја поштено зарађујем свој новац и плаћам порез уредно.

МАТИЈА БЕЂКОВИЋ, академик:

- Црна Гора није само увела два нова слова, него је и избрисала једно старо. Сада се уместо „нас и Руса 200 милиона“ каже - нас и УСА 200 милиона.

ЕДИН ШКОРИЋ, бивши одбојкаш:

- Не живи ми се у Србији. Оженио бих се женком немачког овчара - само да добијем „папире“.

СВЕТЛАНА РАЖНАТОВИЋ, певачица:

- Себе не доживљавам као недостижну, јер сам, као и све жене, рањива и гладна љубави.

ЗОРИЦА МАРКОВИЋ, певачица:

- Кад будете у педесетим годинама, требало би да их потрошите на секс. У тим годинама секс је најбољи.

Горан Миленковић

ЧАНЕ

Горан Миленковић

ВИЏОТЕКА

Шахт

ту са своје свадбе, али уназад.

- А, што, болан - пита га Хаско.

- Музика ми враћа паре, а Фата се враћа својој материнској коментарише:

- Добро је што је била отворена, иначе не знам како би се одавде ишчупао.

Непажња

Саопштава Фата Муји:

- Ја сам ти затруднела!

- Како, болан, трудна, па пазио сам - каже јој Мујо.

- Е, мој Мујо, то ти је као у саобраћају, цаба што ти пазиш, кад други не пазе.

Казна

Љутита мајка грди сина:

- Пошто ниси добар више те нећу пуштати да са татом идеш у зоолошки врт!

На то ће син:

- Е, баш ме брига, и онако ми је дојадило да гледам како плећуш оне голе тете.

Извињење

Какже зека змији:

- Извини што сам те пре зе зао зато што немаш ноге.

- Ма, нема везе, зеко, било па прошло.

На то ће зека:

- Е, па, ево рука.

Уназад

Прича Мујо свом јарану Хаси:

- Обожавам да гледам касету

ту са своје свадбе, али уназад.

- А, што, болан - пита га Хаско.

- Музика ми враћа паре, а Фата се враћа својој материнској коментарише:

- Добро је што је била отворена, иначе не знам како би се одавде ишчупао.

Брља

Седе два ортака Земунца.

- Ау, брате, послao сам дејвојку пре два сата да купи пиво и сад ми јављају да је ударио аутобус - каже један.

- Па, шта ћемо, брате, сада - пита други.

- Ништа, имам ја у штеку неку ракију брљу.

Провод

Долази жена код комшије и још са врата му се повера-ва:

- Имам велику жељу да се проведем, да се напијем, лудујем, водим љубав целу ноћ. Јесте ли заузети вече-рас?

- Не - одговори комшија, сав срећан.

- Значи, можете ноћас да припазите мог пса.

Лудаци

Враћа се Мујо из Енглеске у Босну и док вози слуша радио:

„Обавештавају се сви воза-чи на ауто путу да један лу-дак вози у супротној траци.“

А Мујо ће на то:

- Што један, на хиљаде њих вози тако.

Градско веће града Крагујевца, на основу Одлуке број 352-275/14-V од 31.03.2014. године расписује:

КОНКУРС

За доделу пијачних тезги на крагујевачким зеленим пијацама у 2014. години

1. Позивају се удружења пољопривредних производа и физичка лица, која се искључиво баве пољопривредном производњом, да поднесу пријаву на конкурс за добијање бесплатне пијачне тезге на крагујевачким зеленим пијацама.

2. Право подношења пријаве на конкурс имају удружења пољопривредних производа и физичка лица, која се искључиво баве пољопривредном производњом и који врше продају својих пољопривредних производа, расада и воћа:

Удружење пољопривредних производа, уколико испуњавају следеће услове :

- да је регистровано у складу са законом;
- да има седиште на територији града Крагујевца;
- да активно делују најмање две године;
- да чланови удружења имају пребивалиште и производњу на територији града;
- да чланови удружења немају доспела дуговања према Граду;

Физичко лице – пољопривредник, који се искључиво бави пољопривредном производњом уколико испуњава следеће услове:

- да је носилац или члан регистрованог пољопривредног газдинства у активном статусу;
- да има пребивалиште и производњу на територији Града Крагујевца,
- да он или чланови пољопривредног газдинства немају доспела дуговања према Граду;
- да је закупац тезге у непрекидном трајању у протеклом периоду од две године,
- да је производијач робе коју продаје на тезги.

3. Уз пријаву се достављају следећа документација:

За удружење:

- доказ о регистрацији удружења, код АПР;
- фотокопију личне карте лица одговорног за заступање;
- списак чланова за које удружења подноси захтев са адресом, ЈМБГ и бројем телефона;
- одлуку скупштине удружења о усвајању списка производијача за које удружење подноси захтев за финансирање дела закупа пијачних тезги;
- изјава којом удружење гарантује за сваког члана, у чије име подноси захтев:
 - да има своју производњу и да те производе продаје на пијачној тезги,
 - временски период у коме има производе и за који је потребно вршити закуп тезги,
 - број катастарске парцеле и катастарска општина на којој је заснована производња;
 - број дана у недељи, којима врши продају;

- потврду ЈКП "Градске тржнице" о претходном временском периоду закупа тезге;
- фотокопија потврде о активном статусу у регистру пољопривредног газдинства за 2014. год.
- оверен образац извода из регистра пољопривредног газдинства – структура било производње, издат од стране Министарства финансија – Управа за трезор у Крагујевцу;

Физичко лице – пољопривредни производијач:

- фотокопија личне карте подносиоца захтева;
- фотокопија потврде о активном статусу у регистру пољопривредног газдинства за 2014. год.
- оверен образац извода из регистра пољопривредног газдинства – структура било производње, образац за животиње, издат од стране Министарства финансија – Управа за трезор у Крагујевцу;
- доказ да је обвезник и остварује приход од пољопривреде (уверење из Пореске управе);
- изјава о кућној заједници;
- фотокопије дневних квита;
- потврда ЈКП "Градске тржнице" о претходном временском периоду закупа тезге;

4. Образац пријаве на Конкурс заинтересован преузимају у Одељењу за пољопривреду и уређење вода, зграда Дома синдиката, улаз Радничког универзитета - ИВ спрат. Пријава са пратећом документацијом се предаје у затвореној коверти, у пријемној канцеларији Управе града (округли шалтер) са назнаком

"Конкурс за пијачне тезге - не отварати", на адресу:
Град Крагујевац, Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе,

Одељење за пољопривреду и уређење вода,
Трг Слободе 3.

5. Рок за подношење пријаве за добијање пијачне тезге на крагујевачким зеленим пијацама у 2014. години је 10 дана од дана објављивања Конкурса у недељном листу "Крагујевачке новине".

6. Све ближе информације могу се добити у Одељењу за пољопривреду и уређење вода, на телефон 034/330-894 и 6170308 од 8-15 часова, сваког радног дана у периоду трајања Конкурса.

Напомена:

Неблаговремене и непотпуне пријаве ће бити одбачене.

ТУЖНО СЕЋАЊЕ

Љиљана Димитријевић

12. 04. 1982 – 12. 04. 2014.

Много је времена протекло у коме ми остарисмо, а ти остале вечно млада, у нашем сећању које бранимо од заборава.

Твоја мајка Олга и сестра Мира са породицом

Република Србија
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за послове опште управе
И лок. самоуправе
Факс: (034) 332-067

За полагање испита

о познавању града

Крагујевца

и прописа у области ауто такси превоза путника (лицима која врше, или ће вршити делатност ауто такси превоза)

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе-Секретаријат за комуналне послове и надзор-одељење за саобраћај, позива на полагање испита лица која врше, или ће вршити делатност такси превоза на територији Крагујевца.

Испит се организује на основу Правилника о програму и начину полагања испита за обављање делатности ауто такси превоза, а одржава се у среду 16. априла 2014. године у 15.30 сати у сали 105 Скупштине града.

Кандидати који полажу испит морају да испуњавају следеће услове:

- Да поседују возачку дозволу "Б" категорије најмање 3 године
- Да поседују лекарско уверење за професионалне возаче

Кандидат треба са собом да понесе личну карту на увид.

На основу положеног испита, Град издаје сертификат о познавању града Крагујевца, познавању прописа из области ауто такси превоза путника и прописа који регулишу безбедност саобраћаја на путевима, као и превоз у друмском саобраћају.

Сертификат ће се убудуће користити у поступку добијања легитимације такси возача, у складу са Одлуком о ауто такси превозу путника на територији града Крагујевца.

За додатне информације обратити се на телефон (034) 306 155.

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе-Секретаријат за комуналне послове и надзор-Одељење за саобраћај

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе

О БАВЕШТЕЊЕ

О ПОСТУПКУ ОДЛУЧИВАЊА О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

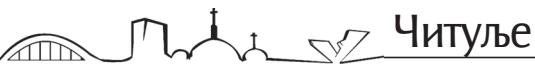
Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, обавештава јавност да је на захтев носиоца пројекта „Вип Мобиле“ д.о.о., ул. Омладинских бригада 11070 Нови Београд, донето Решење број: III-05-501-97/14 и спроведен поступак одлучивања о потреби израде студије о процени утицаја на животну средину Пројекта – радио-базне станице "КГ3231 08 КГ Крагујевац Шумарице", реализованог на кп.бр. 8360 КО Крагујевац 4, Град Крагујевац, GSM900/DSC1800/UMTS2100 мреже јавних мобилних телекомуникација.

У спроведеном поступку донето је Решење да за предметни објекат није потребна израда студије о процени утицаја на животну средину, будући да се за планиране карактеристике пројекта, уз примену важећих техничких норматива и стандарда прописаних за коришћење и одржавање ове врсте објеката, као и одговарајућих мера заштите које су утврђене наведеним решењем, односно услова које су утврдили други овлашћени органи и организације, не очекују значајни негативни утицаји на чиниоце животне средине у току коришћења пројекта.

Донето решење заснива се на анализи захтева носиоца пројекта и података о локацији, карактеристикама и могућим утицајима пројекта на животну средину, при чему су узети у обзир прописани критеријуми за пројекте наведене у Листи ИИ Уредбе о утврђивању Листе пројекта за које је обавезна процена утицаја и Листе пројекта за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 114/08) и Стручне оцене оптерећења животне средине у локалној зони базне станице мобилне телефоније коју је израдила - Лабораторија „W-LINE“, Аутопут за Загреб 41и, 11077 Београд, овлашћена за послове систематског испитивања нивоа нејонизујућих зрачења у животној средини.

Представници заинтересоване јавности могу изјавити жалбу на донето решење у року од 15 дана од дана објављивања овог обавештења. Жалба се изјављује Министарству енергетике, развоја и заштите животне средине, а подноси се преко првостепеног органа.

Обавештење се објављује на основу чл. 10. став 7. и чл. 29. Закона о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник Републике Србије", бр.135/04, 36/2009).

Мали огласи

МАТЕМАТИКА, механика, физика (сви узрасти). Часови у току школске године и припремна настава за упис у Математичку гимназију (СМ) и полагање мале матуре. Студенти (јуни - 2014. г.). Пријемни (више и високе школе, факултети и војна академија - посебан програм). Велика матура. Такмичења. Тел: 034 360 202, 063 77 11 002, Арсић. harsic@gmail.com

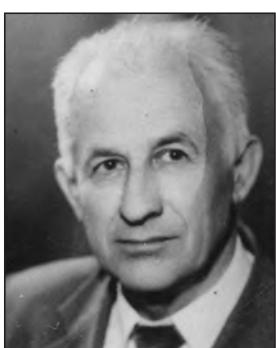
ИЗДАЈЕМ стан у поткrovљу, намештен, усельив од

1. априла 2014. године. Цена по договору. Улица Јосифа Клауса, Станово, код Грошничке железничке станице. Тел: 329-670.

ОГЛАШАВАМ неважећом годишњу аутобуску карту на име Соколовић Најдана.

ОГЛАШАВАМ неважећим сведочанством осмог разреда ОШ „Ђура Јакшић”, на име Ивановић Златко.

ОГЛАШАВАМ неважећим годишњу аутобуску карту на име Алић Драгиша.

Дана 10. априла 2014. године навршава се двадесет година од смрти нашег вољеног

**Станојевић
Милана
Босанца
1994 – 2014.**

Иако је толико година прошло, тугу и бол за тобом ништа не може да избрише, јер ћеш ти вечно бити са нама и у нашим срцима.

Твоји најмилији

На Благовести, 7. априла 2014. године, преминула је наша драга су-пруга, мајка, свекра и бака

Мирјана Стојановић

пензионер из Крагујевца
1944 – 2014.

Сахрана је обављена 9. априла 2014. године на Палилулском гробљу у Крагујевцу.

Ожалошћени:
супруг Добротлав, синови Сава и Дејан, снаха Оливера,
унука Миња, унук Никола и остала родбина

**Жарко
Милојевић**

Хвала Ти за љубав и сву несебичност коју си нам пружио.

Твоје
Мила и Ана

СЕЋАЊЕ

**Бошко
Каљевић
2000 – 2014.**

Настала је и петнаеста година од кад ниси са нама, али бол и туга никад неће престати, јер си своју доброту оставио дубоко урезану у нашим мислима и срцима.

Почивај мирно.

Твоји најмилији:
Љубинка, Сузана, Дијана,
Тики и Кића

Дана 7. априла 2014.
године преминула је
наша драга

**Марица Кораћ
са Баније**

Ожалошћени син
Чедомир, сестра
Евица, сестрићи
Милица и Станко
са породицама

Отишла је у незаборав наша драга и вољена

**Јадранка Матић
24. 3. 1951 – 4. 4. 2014.**

Опело и сахрана су обављени 8. априла 2014.
године на гробљу Бозман у Крагујевцу.

Хвала Ти на неизмерној доброти, племенитости и љубави које си нам подарила.

Вечно ћеш бити у нашим срцима и мислима.

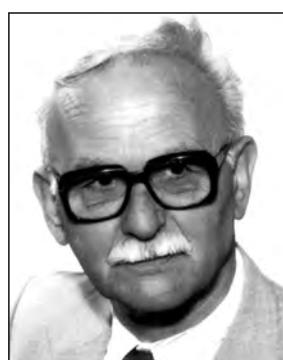
Захвални и неутешни
синови Андрија и Немања и супруг Милутин – с љубављу

СЕЋАЊЕ

Свом вољеном и непрежаљеном оцу, супругу, деци и свекру

**Васиљевић Владану
Влади**

1932 – 2011.

Даваћемо помен 16. априла 2014. године и сећање на тебе. Прошло је три године како си нас оставио, не знајући за нашу велику тугу и бол која је сваки дан већа и већа.

Био си нам ослонац у животу, много смо те волели тада, као и сада.

Син Иван, супруга Гита,
унучица Ањица и снаја Бранкица

СЕЋАЊЕ

**Драгутиновић Милован
Мишко
1952 – 2013.**

Мишко, 23. априла 2014. године навршава се година дана како те нема и много нам недостајеш.

Дана 12. априла 2014. године даваћемо годишњи помен на Палилулском гробљу.

Чекамо те, а тебе, злато наше, нема.

Брат Иван, тета Гита, братаница Ањица и снаја Бранкица

СКАНДИНАВКА

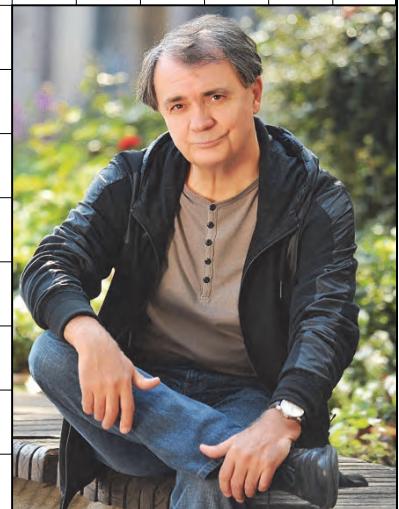

226

ОСНОВА

У лицу осмосмерке пронађите речи из доњег пописа. Неискоришћена слова, читана редом одозго на доле, даће име и презиме глумца са слике (рођеног у Крагујевцу 1950. године).

The image features a 10x10 grid of Russian letters in black font on a white background. The letters are arranged in rows and columns, forming words such as 'БРАВЫЙ', 'САКРЫЛ', 'ДОГЛАДА', 'ПИОННАЯ', 'ОДЕЖДА', 'ПРОДАЧА', 'ВАКАНЦИИ', 'АДАМСКАЯ', 'ДИКИЙ', and 'САНДУЧИК'. To the right of the grid is a photograph of a middle-aged man with short grey hair, wearing a dark jacket over a light-colored t-shirt, sitting outdoors with greenery in the background.

■ АНАЛИЗА	■ КРАЈПУТАШ	■ САНИТЕТ
■ АНТИГВА	■ ЛАСТЕКС	■ СВИТА
■ АТЕЛАНА	■ ЛИМАР	■ СЕВЕРНА КОРЕЈА
■ БЕКРИЈА	■ ЛУКСЕМБУРГ	■ СИРИЈАЦ
■ БЕЛА ТИКВА	■ МАЛИШАН	■ СОМАЛКА
■ БЛОНДИНА	■ НАЗИМЧАД	■ СПЛАВАР
■ БОЈНО ПОЉЕ	■ НОВИ САД	■ СТАЖИСТА
■ БОРАЦ	■ ОРКЕСТАР	■ ТАПАЦИРАЊЕ
■ БРАЋА МАРКС	■ ОСЕЧИНАЦ	■ ТИРАНИН
■ ВАГОНЕТ	■ ОСКАР	■ ТРАЈЕКТ
■ ВОЂАРКА	■ ПОВРЕДА	■ ЂЕЛАВКО
■ ДИАРХИЈА	■ ПОЛАРОИД	■ ЦВЕЋЕ
■ ДОНОВАН	■ ПРОТЕКЦИЈА	■ ЦЕВОВОД
■ ДРЕСУРА	■ РАДИОЛОКАЦИЈА	
■ ДРУГАРИЦА	■ РИБЕЖ	
■ ИНТРАДА	■ САМОУПРАВА	
■ КЛАВИКОРД	■ САНЛАДЕ	

СУДОКУ

НИВО ТЕЖИНЕ:

НИВО ТЕЖИНЕ

		4					1	
7	2		3		4	5		
3	8							
			2					
6				7	4			
5		8		1			3	
	7			4				
2		8	1					
			9	3		7		

		4						
		8	9		4	7		5
					6			
				5	3			1
7						5		4
		1					2	
				2	9			
8	3						6	
			2				8	

РЕШЕЊА ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

СКАНДИНАВКА: пловљење, репортер, авај, ано, н, лиснат, алан по, о, ре, ћилим, оксер, ка, диктафон, наклони, торонто, об, виола, први, нов, одићи, за, вош, клин, с, е, кас, онт, мар, еду, сок, оли.
УКРИТИЕ РЕЦИ: очарователност, вел, разуђојац, в, гу, хан, пр

УКРИШТЕНЕ РЕЧИ: онерасположеност, реп, разнобојан, р, гу, хан, пр, анета, умор, илатив, сс, м, љ, диктати, иги поп, ерос рамацоти, опа, катарина велика, е, косина, естрони, клавијатуре, ајат, сврстати се, етика, т, ки, изк, азот, л, расист, алава, ити, ака, еремити, о, ај, кола, ис, козомара, трстеник, напокон, ида кравања, стати.

ИСПУЊАЛКА: кормило, азнатур, зунзара, аугусто, чворуга, одскоро, караван.

СУДОКУ: а) 239-546-187, 756-981-234, 184-237-695, 921-478-563, 348-625-971, 675-319-428, 567-193-842, 892-754-316, 413-862-759.
б) 391-572-684, 786-143-529, 425-986-731, 132-759-468, 564-831-972, 879-624-153, 653-418-297, 247-395-816, 918-267-345

PRAZNIK
KUPOVINE
POPUSTI
DO 50%

**SLIKANJE SA
ZEKOM**
18. i 19. aprila
od 16 do 20h
POKLON FOTO
MAGNET

Sjajni popusti od 11. do 19. aprila

INTERSPORT

do **-30%**

na određene artikle tekstila,
obuće i opreme

MODIANA

-20%

na kompletan assortiman
*popust ne podležu akcijski artikli

Planika

-30%

na pojedine modele

LAZAR

-20%

na kompletan assortiman
koji nije na sniženju

KATRIN

-20%

na novu kolekciju

menda
ДЕЋИЈА РАДЊА

-10%

na kompletan assortiman
*popust se ne odnosi na već snižene cene

alpina®

-10%

na kompletan assortiman

TOP SHOP

-10%

na kompletan assortiman
*popust se ne odnosi na već snižene artikle

Oculus

od 15. aprila do 5. maja
-10%

na kompletan assortiman

handy

-50%

na Wikky maske

-30%

na OXO futrole i
maske za telefone

*popusti se ne mogu kombinovati sa ostalim popustima i promocijama

GALAXY
CODE

-50%

na sve štampane i
unikatne futrole

*popust se ne odnosi na artikale koji su već sniženi
kao i na kompletan Umbrella assortiman

-20%

na kompletni
assortiman

RODA MEGAMARKET **Tehnika** **INTERSPORT** **MODIANA** **BEAUTIQUE** **TOP SHOP** **handy** **SIMACO** **KATRIN** **Planika** **LAZAR** **Oculus**
vip **alpina®** **MOSCHINO** **ПОШТА** **SRBI** **telenor** **menda** **extreme intimo®** **URBAN** **HAPPENING** **GALAXY**

RODA CENTAR

Save Kovačevića 48 a, Kragujevac, radno vreme svakoga dana 8–22 h
www.roda.rs www.facebook.com/roda.rs

Srećna kupovina :)

ВАТЕР ПОЛО

КРАГУЈЕВАЦ - Базен: Спортски центар "Парк". Гледалаца: 1.000. Судије: Раковић (Београд), Виријевић (Зренянин). Играчи више: Раднички 11 (3), Партизан 12 (4). Пештерци: Раднички 3/3, Партизан 1/1 Резултат још четвртшестима: 5:3, 3:1, 2:2, 2:2.

РАДНИЧКИ КОНТИКИ: Радић, Бурић, Б. Поповић, Королија, Ђирковић 1, Миличић, Ђиро, Басара, Злоковић 5, Ф. Филиповић 5, Марковић, Ђ. Филиповић 1, С. Поповић, Вуксановић.

ПАРТИЗАН: Ристичевић, Гилен 1, Мандић 2, Вицо, Суботић, Рацков, Ђук, Дедовић 5, Чучковић, Танасковић, Стојановић, Томашевић, Бракочевић, Јакшић.

ПРВИ полуфинални дуел плеј-офа за титулу првака државе, у ком су се састали ватерполисти Радничког и Партизана остао је у оквирима претходна четири играна у текућој сезони, што значи да је крагујевачки тим опет забележио победу. Само што је овога пута резултат гласио 12:8.

Од самог старта утакмице повеља се жестока борба, коју су домаћи убрзо преточили у вођство од чак 4:1, највише захваљујући стрелцу три поготка, Борису Злоковићу. Међутим, до истека прве четвртине, противник се резултатски

У ДУБРОВНИКУ

Промоција нових нараштаја

ПОЗИВ за наступ на изузетној међународној Меморијалној турниру "Томо Удовичић" у Дубровнику, у оквиру ког се надметало чак 30 екипа, добили су и млади ватерполисти Радничког, рођени 2002. године и касније. Одигравши четири утакмице, Крагујевчани су на крају заузели 15. место, победом над херцегновским Јадраном са 5:4.

ПРЕ ТОГА, у групи "Х", били су бољи и од Медвешчака из Загреба - 5:2, док је дуел са грчким Вуљаменијем окончан ремијем - 3:3. Пролаз у четвртфинале онемогућила им је екипа Морнара из Сплита, која је била више него убед-

пovратио и стигао на гол мањка - 4:3.

Тако се преломним показала друга деоница, у којој је опет блистао Злоковић, а уз њега и Филиповић. Гости нису имали решења за њихове бравуре, те је скор удвоstrучен - 8:4.

Наставак дуела протекао је у мање интересантној, рутинској итри, где "црвени" нису дозвољавали Партизану да се размахне, и сигурном партијом стигли су до половине потребног за пласман у финале.

Како им је неопходна још једна

победа до уласка у борбу за трофеј првака државе, очекује се да наш састав до тога дође већ ове суботе у Београду, а ако и не успе у томе, остаје му трећа утакмица, која би се играла опет у Крагујевцу.

В. У. К.

Фото: vradnicki.com

љива у међусобном окршају и славила са 9:1.

Иначе, прво место на турниру припало је београдском Партизану, друго домаћину - дубровачком Југу, док су се на трећој, односно четвртој позицији нашли француски Марсјеј и Црвена звезда из Београда.

В. У. К.

РУКОМЕТ

РАДНИЧКИ - ЦРВЕНА ЗВЕЗДА 41:29

Чекајући Јагодинке

КРАГУЈЕВАЦ - Хала: "Језеро". Гледалаца: 200. Судије: Пешић (Црвенка), Кнежић (Врбас). Седмерици: Раднички: 7/6, Црвена звезда 5/2. Искључења: Раднички 12, Црвена звезда 2 минута.

РАДНИЧКИ: Дабовић, Пријовић 2, Танић 1, Степановић 3, Радосављевић 9, Чапровић 4, Милошевић 4, Тошовић, Кукић-Радојчић 7, Рисовић, Ђукић 2, Балаћ 3, Обућина, Даниловић 6.

ЦРВЕНА ЗВЕЗДА: Марић 7, Ђукић, Манић 1, Мистрић 1, Лежаја, Цветковић, Сикимић 3, Крстић, Домби, М. Милојевић, Милићевић 8, Лайчић 5, Ј. Милојевић 4, Чолић.

ИДУЋИ у сусрет дуелу који ће, реално је, решити питање новог шампиона, против екипе Јагодине, 26. априла, на нашем терену,

ОД ЧЕТВРТКА ДО ЧЕТВРТКА

ПЕТАК

ОДБОЈКА (Ж): Крајуј - Јединство (Ужице), хала "Гордана Богојевић" (20.00)

УТОРАК

КОШАРКА (Ж): Раднички - Шумадија, хала "Гордана Богојевић" (17.00)

КОШАРКА: Раднички - Мешалац (Ваљево), хала "Језеро" (19.00)

ВАТЕРПОЛО: Србија - Русија, затворени базен СЦ "Парк" (19.00)

рукометашице Радничког настављају са победама. Последња је убележена прошле суботе, када је у хали "Језеро" убедљivo савладана Црвена звезда 41:29, велики дужник из јесењег дела.

За разлику од првог овосезонског сусрета, када су "црвено-беле" ненадано савладале Крагујевчанке и тиме озбиљно довеле у питање њихове такмичарске аспирације, у суботу је све текло "као подмазано". Домаће рукометашице већ у првом полувремену показале су своју апсолутну надмоћ, што је резултовало предношћу од десет голова - 24:14, да би се затим у наставку играло у барабар маниру, практично гол за гол.

Ништа друго до победе не очекује се ни предстојећег викенда, када ће Раднички гостовати инђијском Железничару.

В. У. К.

КРЕЂЕ И ПОХОД РУКОМЕТАША НА ТИТУЛУ

Звезда на премијери

ОД ЈУЧЕЈЕ је стартовало плеј-оф такмичење рукометне Супер лиге Србије за мушкарце, чије ће се по следње, десето коло, после кога ће се најкасније знати име шампиона државе за сезону 2013/14, одиграти за викенд, 24/25. маја. Шест

тимова који ће се у наредних месец и по дана надметати за титулу чине четири пропласирана из лигашког дела (Металопластика Шабац, Железничар Ниш, Раднички Крагујевац и Црвена звезда Београд), те учесници регионалне СЕХА лиге, новосадска Војводина и Партизан Београд.

Распоред је предвидео да састав "црвених" на премијери дочека београдске "црвено-беле", а у хали "Језеро" стижу још и: Металопластика (26/27. априла), Железничар (10/11. маја) и Војводина (21. маја). Крагујевчани ће гостовати истим ривалима у следећим терминима: Партизан (16. априла), Војводина (23. априла), Црвена звезда (3/4. маја), Металопластика (17/18. маја) и Железничар (24/25. маја).

В. У. К.

БОКС

Стигао Иван

БОКСЕРСКИ клуб Раднички појачао је своје редове доношењем двадесетогодишњег Ивана Поповића у категорији до 69 килограма. Бивши првак државе до сада је бранио боје београдске београдске Црвене звезде и шабачког БК „Живорад Рајшић“.

Његов први наступ на рингу биће последњег викенда у априлу, на „Београдском победнику“ у дресу репрезентације Србије.

М. М.

СКИЈАЊЕ

Невена солидна

ТOKOM протекле седмице Невена Игњатовић возила је трке у Словенији и Аустрији.

У Кравајцу је забележила два пета места, у питању су били супер комбинација и супервелеслalom, са учинком од 48,83 и 40,85 поена, док је велеслalom завршила као 13. уз 42,30 бода. У Наудерсу на стазу је изашла два пута у супервелеслalomу и била 22., односно 19, а бодовни салдо је био 27,02 и 28,08.

М. М.

ПЛИВАЊЕ

Запажени и у Бечеју

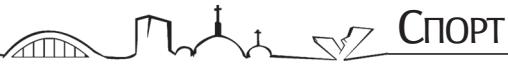

ДАВИД БУЛИЋ, САВА ЦВЕТКОВИЋ, ДИМИТРИЈЕ ПЕТРУШИЋ

У СЕЛЕКЦИЈИ Пливачког савеза централне Србије, на митингу у Бечеју, нашло се и осморо такмичара Пирата и Фоке. У конкуренцији 469 пливача из 25 тимова, они су са својих шест освојених медаља помогли да се њихов састав нађе на другом месту.

Од тог броја, Димитрије Петрушин, члан Фоке, учествовао је са три одлика - златом на 100 метара делфин, те бронзом на 100 краул и у штафети 8x50 краул. До једног мање стигао је пливач Пирата, Давид Шапић, чији је учинак злато на 50 метара прсно и бронза на 50 краул, док је Ана Стевић, та које из Пирата, била најбоља на 50 делфин.

В. У. К.

БИЦИКЛИЗАМ

Бука сакупља бодове

КРАГУЈЕВАЧКИ планински бициклисти и вишеструки шампион Србије у овој дисциплини, освојио је 11. место прошле недеље на првој овогодишњој међународној трци возеној у турској Аланији.

Бурђић је био једини такмичар из Србије, у мушкој конкуренцији, на овом такмичењу, а посебно је значајно што је овим пласманом укњижио осам бодова за светску ранг листу.

Марко трећи

ДРУМАШ Радничког Марко Станковић, освојио је треће место у конкуренцији сениора, прошле недеље на трци око Петроварадина, првој која се бодује за Куп Србије.

На овој трци, укупне дужине 110 километара, учествовало је преко 60 такмичара, а осим бодовања за домаћи Куп, имала је и међународни карактер јер су учествовали и бициклисти из Хрватске и Мађарске.

За пријатеље

БИЦИКЛИСТИ Радничког, Бојан Бурђић и Марко Станковић, у комбинованом миксу са такмичарима београдског ОБК, наступиће овог викенда на традиционалној међународној друмској трци која се вози од Бања Луке до Београда.

- За нас ова трка, осим такмичарског, има и други, посебан значај, а то је пријатељство. Наиме, спортски директор и организатор трке је прошлогодишињи првак Босне и Херцеговине Владимир Куваља, иначе сада члан Радничког, па желимо да наставимо традиционално добре односе са људима из Бање Луке - рекао нам је пред одлазак на ову трку спортски директор Бициклистичког клуба Раднички, Александар Марић.

На трци Бања Лука - Београд, иначе, очекује се учешће око 200 бициклиста.

С. М. С.

ФУТСАЛ

ЕКОНОМАЦ - НАИСУС 6:1

За крај опет са Нишлијама

ШЕСНАЕСТУ победу у 17. одиграних кола првенства Прве футсал лиге, фудбалери Економца убележили су на свом терену, савладавши нишки ВИК Насус са 6:1.

Интересантно је било то што су домаћу екипу чинили играчи млађег и старијег састава, па се испоставило да су на паркету хале "Језеро", прошле недеље, Нишлије прегазиле два тима.

Најрасположенији из старије гарде био је Бразилац Данијел Де Соуза, који је гађао из свих позиција, а успешан је био чак три пута, у трећем, деветом и 24. минути утакмице.

Најрасположенији из старије гарде био је Бразилац Данијел Де Соуза, који је гађао из свих позиција, а успешан је био чак три пута, у трећем, деветом и 24. минути утакмице. Најрадоснији су били дебитанти у тиму "студената", стрелци по једног гола, деветнаестогодишњи Нинослав Алексић и годину млађи Данило Костић, који су се уписали у стрелце захваљујући мајсторским асистенцијама искусних Борка Сурушића, односно капитена Видана Ђорђевића.

Овог викенда следи последње, 18. коло, када ће Економац одметити снаге са још једном нишком екипом, Коперникусом, на њиховом терену. С. М. С.

Куп Србије

Знано, екипа Економца ће се у јулу утакмичати у финалу фудбалског Купа Србије, где ће првачић, на свом терену, састати са екипом Земуна у борби за финале.

Да ће се утакмица десити, Економац је у четвртфиналу, првачић, на свом терену, састати са екипом Земуна у борби за финале.

ФУДБАЛ

РАДНИЧКИ 1923 - СЛОБОДА 1:1

Ау, лоше нам се пише

КРАГУЈЕВАЦ - Стадион: "Чика Дача". Гледалаца: 500. Судија: Миленко Вукадиновић (Београд). Стартери: Стапловић у 72. за Раднички 1923, Тијао у 48. минуту за Слободу. Жуши каршони: Недовић (Раднички 1923), Тијао (Слобода Понић).

РАДНИЧКИ 1923: Чанчаревић, Павловић, Марић, Тиншор, Росић, Видовић (ог 61. Ковачевић), Недовић (ог 61. Чадиковски), Бељић, Кривокайић, Андрејић (ог 46. Кнежевић), Стапловић.

СЛОБОДА: Ранковић, Терзић, Ловрић, Кнежевић, Гојковић, Окуна (ог 90. Јовановић), Пејовић (ог 90. Милићић), Максимовић, Тијао, Жеравица, Михајловић.

У СВЕ текој ситуацији налазе се фудбалери Радничког, јер их је прошлогодотњи реми са ужичком Слободом на "Чика Дачи" - 1:1, довео на само три бода предности у односу на тимове који ће на крају сезоне испasti из Супер лиге.

Игра "црвених" и на овом мечу обилovala је карактеристикама које их красе током целог првенства. Честе грешке у одбрани, допуњење крајње неефикасним нападачким акцијама, проузроковale су нежељену поделу бодова.

А било је шанси, и то на обе стране. Најпре је Тинтор у 13. минуту, после слободног удараца Бељића, главом припетио гостима, да би потом млади нападач Недовић лопту сместио у руке ужичког голмана. И у 20. минуту противнички голман био је успешнији, када је Стапловић упутио шут након прдора.

Узвратила је Слобода преко Јапанца Окуне, који је из близине главом шутирао поред гола, а у 33. минуту судија није признао погодак Росића због офсајд позиције Тинтора, док је Стапловић убрзо опет био непрецизан.

Последњи минути полувремена обележили су настрадаји гостију, али покушаји Пејовића и Михајловића нису им донели предност.

СУПЕР ЛИГА										
22. КОЛО: Раднички 1923 - Слобода 1:1, Нови Пазар - Јагодина 2:2, Вождовац - Доњи Срем 3:0, Партизан - Војводина 1:1, Спартак - Црвена звезда 1:2, Рад - ОФК Београд 1:0, Раднички (Н) - Јавор 1:1, Чукарички - Напредак 1:0.										
Црвена звезда	22	17	2	3	47:19	53				
Партизан	22	15	5	2	43:16	50				
Чукарички	22	11	5	6	25:20	38				
Нови Пазар	22	10	5	7	25:21	35				
Јагодина	22	9	7	6	28:22	34				
Вождовац	22	8	10	4	27:23	34				
Раднички (Н)	22	7	10	5	21:16	31				
Вождовац	22	8	5	9	22:25	29				
Спартак	22	6	8	8	16:25	26				
Напредак	22	6	7	9	30:32	25				
Слобода	22	6	10	18:25	24					
Раднички 1923	22	5	7	10	22:36	22				
Јавор	22	4	9	9	18:25	21				
Доњи Срем	22	4	8	10	23:30	20				
ОФК Београд	22	5	3	14	19:33	18				
Рад	22	5	3	14	12:28	18				

23. КОЛО: Вождовац - Раднички 1923, ОФК Београд - Слобода. Црвена звезда - Чукарички, Војводина - Рад, Доњи Срем - Спартак, Јавор - Партизан, Јагодина - Раднички (Н), Напредак - Нови Пазар.

Ипак, грешка Чанчаревића, који је после једног удараца кратко одбјој лопту, допринела је да Слобода поведе. Наиме, такав "поклон" искористио је Бразилац Тиаго, који је неометан са ивице шеснаестерца погодио нашу мрежу.

НИЖЕ ЛИГЕ

Српска лига „Запад“, 19. коло: Партизан (ББ) - Рудар (К) 1:2, Железничар - Бане 4:0, Победа Белошевац - Шапине 3:4, Млади радник - Слобода (Ч) 0:1, Јасеница 1911 - Лозница 1:2, Полет (Љ) - Шумадија (А) 1:0, Јасеница 1911 - Лозница 1:2, Полет (Љ) - Шумадија (Ч) 1:0, Мачва - Јашаница 4:0, Крушник - Сељан (М) 2:2.

Табела: Мачва 40, Полет (Љ) 37, Железничар 37, Лозница 36, Рудар (К) 35, Шапине 32, Победа Белошевац 28, Јашаница 27, Сељан (М) 24, Бане 21, Јасеница 1911 20, Млади радник 18, Крушник 17, Партизан (ББ) 17, Шумадија (А) 17, Слобода (Ч) 10 бодова.

20. коло (среда, 16.00): Бане - Рудар (К), Партизан (ББ) - Шапине, Железничар - Слобода (Ч), Победа Белошевац - Лозница, Млади радник - Шумадија (А), Јасеница 1911 - Јашаница, Полет (Љ) - Сељан (М), Мачва - Крушник.

КУП ГРАДА

За пехар најбољи

ТАКМИЧЕЊЕ у Купу Србије, на територији града Крагујевца, дошло је до завршнице одигравањем полуфиналних мечева.

У борбу за пехар ФСГКГ пласирали су се Шумадија 1903, после победе од 4:3 над Слогом из Лужнице и Славија, која је са 2:0 савладала Водојажу. Термин финалне утакмице биће одређен накнадно.

М. М.

(А) - Јасеница 1911, Лозница - Млади радник, Шапине - Железничар, Бане - Партизан (ББ).

21. коло (среда, 16.00): Бане - Рудар (К), Партизан (ББ) - Шапине, Железничар - Слобода (Ч), Победа Белошевац - Лозница, Млади радник - Шумадија (А), Јасеница 1911 - Јашаница, Полет (Љ) - Сељан (М), Мачва - Крушник.

Зона „Морава“, 19. коло: Трећица - Металац 1:0, Карађорђе - Мокра Гора 0:1, Слобода (Г) - Славија 3:2, Орловац - Водојажа 1:1, Тушин - Шумадија 1903 0:0, Рудар (Б) - Драчево 1:3, Таково - Арсенал 1:1, Полет (Т) - Омладинац 3:0.

Табела: Шумадија 1903 48, Мокра Гора 43, Таково 32, Орловац 30, Полет (Т) 29, Славија 27, Металац 26, Омладинац 25, Тушин 23, Водојажа 22, Трећица 21, Слобода (Г) 21, Драчево 20, Карађорђе 20, Рудар (Б) 19, Арсенал 13 бодова.

20. коло: Шумадија 1903 - Орловац (недеља, 11.00), Арсенал - Рудар (Б), Водојажа - Слобода (Г), Славија - Карађорђе (недеља, 15.30), Металац - Полет (Т), Омладинац - Таково, Драчево - Тушин, Мокра Гора - Трећица.

21. коло (среда, 16.00): Мокра Гора - Металац, Трећица - Славија, Карађорђе - Водојажа, Слобода (Г) - Шумадија 1903, Орловац - Драчево, Тушин - Арсенал, Рудар (Б) - Омладинац, Таково - Полет (Т).

Прва традиција лига, 19. коло: М

КОШАРКА

РАДНИЧКИ - ПАРТИЗАН 69:76

Победили сами себе

КРАГУЈЕВАЦ - Хала: „Језеро“. Гледалаца: 2.500. Судије: Јурас и Глишић (Београд), Пеџел (Нови Сад). Резултат по деоницама: 28:22, 16:19, 6:16, 19:19.

РАДНИЧКИ: Новак, Јанковић, Лешић 11, Јовић, Млађан 11, Калинић 8, Бирчевић 18, Димић 5, Балмазовић 4, Бркић 2, Јевтић, Мариновић 10.

ПАРТИЗАН: Теић 2, Ловер је 12, Павловић 22, Дало, Милутинов 5, Бојдановић 5, Гајић 10, Мусли 2, Шалић, Андрић 3, Безбрацица, Бершранс 15.

ОДЛИЧАН почетак, очајна сређишњица и блед завршетак слика је игре Радничког у дуелу са вели-

ТИМ ПОЈАЧАН

Стигао Новак, нико није отишао

Одмах по завршењу Јадранске, а уочи почетка Супер лиге, почела су менаџерска и клубска „бушкања“ око квалиштених играча. На месец је овоја пушта био Раднички и његови играчи по уговарају, али са неисплаћеним примињима, Никола Калинић и Сава Лешић. Наиме, на велика звона објављено је да млади репрезентанти тајом у ФМП, зна се чија је то исконостава, а Лешићу су шакође већ „сиремили“ ново ухлебљење. Међутим, из клуба, са званичноти месец, одмах је стигао деманши у коме се каже да, иако играчи нису илађени, усмени договор, који сви пошију, остаје на снази. А он тласи да ће сви до краја одиграти Супер лигу, а иосле тоја - куг који. Иако, да приче нису биле без основа показала је арбијарска у КСС у јетшак, иосле које је Калинић, који је ипак трајно раскинут, лиценциран за Супер лигу као члан крајујевачког клуба.

На све то стапије и вест је до краја сезоне антажован Јован Новак, млади репрезентанти, који је лепос био у екипи Србије, освајају сребрне медаље на планинском шампионату. До сада је ишао у Вршцу, извесно инверсовање за њега показвали су београдски „вечити“, али је завршио у Крајујевцу као устапљен играч. Има 20 година, висок је 190 сантиметара и ира на месецу илејмјекера, повремено и бека шипера.

М. М.

ким ривалом, који, узгред речено, није пружио партију коју може и која се очекује. Дакле, „прно-бели“ су били ровити за изненађење, но Крагујевчани то нису умели, нити могли да искористе.

Потврдило се старо правило о штути за три поена. Док је служио, резултат је био повољан, а када је престао, тешко је било одбранити разлику. Преломни тренутак десио се средином друге деонице. Домаћин је имао лепу предност од осам-девет поена, судије су са свим солидно делиле правду, што је, подразумева се, иритирало Вујовића и Тодорића. Улазили су на терен, псовали, претили, те је тренер Партизана добио другу, искључујућу техничку грешку. То као да је дало полета његовој екипи, разиграли су се, а нарочито Павловић који је био незаустављив.

После изласка из свлачионице било је још горе. Серија од 2:14 до седмог минута сасвим је разоружала домаћина. Поново су почели да се испушавају, јер другачије нису могли ка кошу, док су са друге стране лопта, а нарочито саиграчи, „поштовани“ за пример. Половином последње деонице указала се шанса, стигло се до 62:63, али тада следи несхватаљва серија промашаја са линије пенала, неколико промашених шутева испод самог коша и много безразлогног и неосмишљеног срљања под кош. Београђани су то знали да искористе, реализују своје шансе и заслужено славе. Мора се напоменути да су делиоци правде у другом полувремену, ваљда у жељи да се искупе, помало фаворизовали играче Партизана приликом досуђивања прекраја.

Пропуштен је лепа прилика да се у Супер лиги крене победом, но шта је ту је. Треба са оваквим жаром и еланом, а бар он је у овом мечу био неспоран, почети са сакупљањем бодова за неопходну, „јадранску“ позицију.

М. М.

“ЦРВЕНИ” до пола сјајни, а онда...

ВУЈОШЕВИЋ ТЕМПЕРАМЕНТАН И У КРАГУЈЕВЦУ

ПРВА ЛИГА - Ж

Шумадија боља од Војводине

ПРОТЕКЛОГ викенда одигране су утакмице претпоследњег, 25. кола Прве женске лиге. Крагујевачки Раднички играје у понедељак увече у Вршцу и изгубио минимално - 74:75, док је Шумадија на свом терену савладала новосадску Војводину са 72:66.

Шумадије су одлично отвориле утакмицу и сигурном игром у првом делу сусрета отишли на одмор са предношћу од 15 кошева разлике - 41:26. У наставку та предност је била и „плус 19“, у 24. (49:30) и 26. минуту (54:35) сусрета, да би затим уследио благи пад па су на одмор, пред последњу четвртину отишли са ипак довољних 58:45.

У последњој четвртини разиграве су се Новосадјанке, те је у финишу сусрета умalo поново дошло до ситуације да се од већ добијене утакмице направи драма. Тако је минут пре краја било само

ПРВА ЛИГА (Ж)

25. КОЛО:	Шумадија - Војводина
72:66,	Раднички Кораб - Србобран 94:45,
Врбас - Шабац 72:53,	Студент - Црвена звезда 53:97,
Спартак - Партизан 70:91,	Стара Пазова - Јагодина 82:66,
Раднички 75:74.	Вршац -

Радивој Кораб 25	24 1 1926:1243 49
Црвена звезда 25	22 3 2023:1560 47
Партизан 25	19 6 2060:1787 44
Врбас 25	19 6 1796:1583 44
Вршац 25	17 8 1677:1565 42
Србобран 25	15 10 1742:1691 40
Шумадија 25	12 13 1745:1669 37
Раднички 25	11 14 1750:1765 36
Шабац 25	11 14 1607:1698 36
Војводина (-1) 25	9 16 1642:1832 33
Спартак 25	7 18 1581:1809 32
Студент 25	5 20 1497:1799 30
Стара Пазова 25	2 23 1417:1973 27
Јагодина 25	2 23 1685:2174 27

26. (последње) КОЛО: Раднички - Шумадија, Војводина - Стара Пазова, Јагодина - Спартак, Партизан - Студент, Црвена звезда - Врбас, Шабац - Радивој Кораб, Србобран - Вршац.

четири поена предности за домаће играчице - 68:64, а потпуну неизвесност око тога ко ће победити на овом сусрету, отклонила је „тријом“ једна од најбољих играчица Кристина Милошевић, укупно 18 кошем на утакмици.

Најбоља на терену била је Јелена Ђулафић, која је постигла 13 кошева и имала шест успешних асистенција. Интересантно је напоменути да је ова кошаркашица постигла први и последњи поен на утакмици. Стандардно добром показала се и Александра Рачић, најефикаснија са 20 убачених поена. Не би требало изоставити ни Кристину Раковић и њен учинак у борби под кошевима, где је забележила девет успешних скокова, уз 10 поена колико је постигла за 34 минута проведена на паркету.

Ове суботе спушта се завеса на прволигашко такмичење дама, а у оквиру последњег, 26. кола снаге ће одмерити два крагујевачка састава - Раднички и Шумадија.

С. М. С.

АБА ЛИГА НЕПОПУЊЕНА - СОЛНОК ОДУСТАО

Почела лицитација

МАЂАРСКИ Солнок, како сада ствари стоје, неће наставити такмичење у Јадранској лиги, а одмах после таквих најава почела су нагађања и нагодбе са новим чланом. За сада су интересовање показали либански Ал Ријад тренера Слободана Суботића, или и румунски шампион Асесофт.

Слично претходним годинама очекује се „лицитирање“ целог пролећа и лета, а борд Сидра, какав је обичај, даће коначну реч у августу.

М. М.

АЈК ВИТАКЕР ЗАБЛСТАО

АМЕРИЧКИ ФУДБАЛ

ДИВЉИ ВЕПРОВИ - ИНДИЈАНЦИ 37:7

Инђиј(ан)ци скалирани

НА отварању српског шампионата крагујевачки састав био је убедљив. Прву победу забележили су над новајлијама у Супер лиги,

Резултати 1. кола

Поред крагујевачке, одигране су и следеће утакмице премијерног кола Супер лиге Србије: Вукови - Шумари 46:6, Војводе - Пантери 65:7 и Плави Змајеви - Империјори 14:31.

Већ у другом колу, наредног викенда, у Београду ће се одиграти српски „вечити“ дерби, Вукови - Дивљи вејрови, а остали су: Шумари - Империјори, Пантери - Плави Змајеви и Индијанци - Војводе.

екипи из Инђије, убедљиво - 13:0, 17:0, 0:0, 7:7.

Само 30 минута игре било је довољно да се посао заврши без икаквих недоумица. Силан старт доноси је огромну предност од 30:0, довољну за комотни наставак у коме више није било толико жара. Играчима је у мислима већ борбди са Вуковима, те су гости извукли уз један постигнут тач даун. Сјајну партију пружио је Ајк

Фото: kragujevacke.rs